

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)

ปริญญา

รัฐศาสตร์

สาขา

รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชา

เรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
นครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

Tourists' Opinions towards Services at Nakhonsawan Inland Fisheries Research
and Development Center for Ecotourism

นามผู้วิจัย นางสาววิรัตน์ จุฬัมบก

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุพัตรา จุณณะปิยะ, M.A.)

กรรมการ

(อาจารย์ศรีรัฐ โกวงศ์, รป.ม.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ไกรวิทย์ วงศ์สุวรรณ, กศ.ด.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์จตุพร บานชื่น, M.S.S.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อางคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 1 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2549

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์
ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

**Tourists' Opinions towards Services at Nakhonsawan Inland Fisheries Research and
Development Center for Ecotourism**

โดย

นางสาววิรัตน์ จุฬจำนบก

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)

พ.ศ. 2549

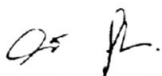
ISBN 974-16-1096-3

วิรัตน์ จุฬามบก 2549: ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัย และ
พัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ปรินญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์สุพัตรา จุณณะปิยะ, ศก.ม. 158 หน้า
ISBN 974-16-1096-3

การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
นครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของ
นักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัย
และพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้
บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ จำนวน 323 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย
กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์
ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของ
นักท่องเที่ยว พบว่า ในด้านปัจจัยบุคคล เพศ อายุ และการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของ
นักท่องเที่ยว แต่ในส่วนของสถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ภูมิฐานะ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น
ของนักท่องเที่ยว ส่วนด้านปัจจัยด้านการท่องเที่ยวพบว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ และแรงจูงใจในการ
ท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว แต่
ในเรื่องของประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของ
นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

22 / 11 / 29

Wiyarat Chulachumbok 2006: Tourists' Opinions towards Services at Nakhonsawan
Inland Fisheries Research and Development Center for Ecotourism. Master of Arts (Political
Science), Major Field: Political Science, Department of Political Science and Public
Administration. Thesis Advisor: Associate Professor Supatra Chunnapiya, M.A. 158 pages.
ISBN 974-16-1096-3

The research objectives were to study the level of tourists' opinions towards services of
Nakhonsawan Inland Fisheries Research and Development Center for Ecotourism and to study the
factors that affects tourists' opinions towards the services.

The sample were 323 tourists of Nakhonsawan Inland Fisheries Research and Development
Center for Ecotourism. The statistics employed in the research were Percentage, Mean, Standard
Deviation, Analysis of Variance and Multiple Classification Analysis(MCA). Level of significance
was set at .05.

The results revealed that tourists' opinions about Nakhonsawan Inland Fisheries Research and
Development Center for Ecotourism was high. The research also showed that gender, age and education
affected tourists' opinions. But, the other personal factors such as, marital status, occupation, income
and residence did not relate to their opinions. In addition, in the tourism-related factors, the results
showed that the knowledge and understanding of ecotourism, research and development center-related
information perceptive, and tourists' motivation in traveling were related to tourists' opinions of
Nakhonsawan Inland Fisheries Research and Development Center for Ecotourism. However, the
experiences in ecotourism did not relate to tourists' opinions towards the services of Nakhonsawan
Inland Fisheries Research and Development Center for Ecotourism.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

24 / 02 / 06

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์สุพัตรา จุณณะปิยะ ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ศรีรัฐ โกวงศ์ กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก และรองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ กรรมการที่ปรึกษาวิชาวรณ และอาจารย์ปรีนทร์ นาคสิงห์ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ขอขอบคุณนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่สนใจและพัฒนาระบบนำจี้คนครสวรรค์ที่ช่วยตอบแบบสอบถามและเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี รวมทั้งทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทุกแห่งของกรมประมงต่อไป

วิรัตน์ จุฬจัมบก

กุมภาพันธ์ 2549

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	5
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	6
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	12
แนวคิดเกี่ยวกับการบริการการท่องเที่ยว	24
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	37
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	42
สภาพทั่วไปของจังหวัดนครสวรรค์	47
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์	55
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	63
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	66
กรอบแนวคิดในการวิจัย	67
สมมติฐานในการวิจัย	68
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	70
วิธีการและอุปกรณ์	70
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	70
การสุ่มตัวอย่าง	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
การตรวจสอบแบบวัดและการให้คะแนน	72
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	80
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	82
ผลการวิจัย	82
ข้อวิจารณ์	106
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	117
สรุปผลการวิจัย	117
ข้อเสนอแนะ	120
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	125
ภาคผนวก	133
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	134
ภาคผนวก ข คะแนนของกลุ่มย่อย	144
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่น	153
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	158

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงยุทธศาสตร์และเป้าหมายรับผิดชอบยุทธศาสตร์ของจังหวัดนครสวรรค์	53
2	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	83
3	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	86
4	แสดงจำนวน ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	88
5	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์	89
6	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์	90
7	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์	92
8	การวิเคราะห์การผันแปรเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์กับปัจจัยด้านบุคคล	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	การวิเคราะห์จำแนกหมู่เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์กับปัจจัยด้านบุคคล	98
10	การวิเคราะห์การผันแปรเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์กับปัจจัยด้านการท่องเที่ยว	103
11	การวิเคราะห์จำแนกหมู่เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์กับปัจจัยด้านการท่องเที่ยว	104
12	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	119
ตารางผนวกที่		
ข1	จำนวนและร้อยละของคะแนนความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์	145
ข2	จำนวนและร้อยละของคะแนนประสิทธิภาพการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์	146
ข3	จำนวนและร้อยละของคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ	147

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
ข4	จำนวนและร้อยละของคะแนนแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ	149
ข5	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	151
ค1	แสดงความเชื่อมั่นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์	154
ค2	แสดงความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ	155
ค3	แสดงความเชื่อมั่นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ	156
ค4	แสดงความเชื่อมั่นเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	157

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่จังหวัดนครสวรรค์	48
2	สะพานเดชาติวงศ์	49
3	ธงประจำจังหวัด	50
4	ตราประจำจังหวัด	50
5	ดอกเสลา	51
6	ชื่อพรรณไม้ เสลา	51
7	บึงบอระเพ็ด	52
8	สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืด	60
9	บ่อจระเข้	61
10	ปลาเสือตอ	61
11	ทางเดินศึกษาธรรมชาติริมบึงบอระเพ็ด	62

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมด้านนันทนาการประเภทหนึ่งที่มีบุคคลกระทำในเวลาว่างด้วยความเต็มใจ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลายความตึงเครียดและความเหนื่อยล้าจากภารกิจในชีวิตประจำวัน อันเป็นผลให้บุคคลนั้นเกิดความสุขและความพึงพอใจพร้อมที่จะกลับไปเผชิญกับสภาพแวดล้อมและธุรกิจการงานต่อไป นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ เช่น การจ้างงาน การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น การพัฒนาภูมิทัศน์ของท้องถิ่น เป็นต้น

ปัจจุบันการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้มีการจัดหลากหลายรูปแบบเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกันออกไป การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นทางเลือกหนึ่งที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ขณะเดียวกันการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สามารถควบคุมให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้อำนวยประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน นอกจากนี้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ยังช่วยสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์ให้เกิดแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชนอย่างภาคภูมิใจ

กรมประมงเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ส่งเสริมให้เกิดธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ซึ่งปัจจุบันได้รับความนิยมสูง เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านการประมงมีคุณสมบัติเฉพาะตัว ผู้เข้าชมสามารถสัมผัสได้อย่างใกล้ชิด ในลักษณะเป็นธรรมชาติทำให้เกิดความผูกพันและความเพลิดเพลิน ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นศูนย์ในสังกัดสำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด กรมประมง โดยมีนโยบายดำเนินงานเป็นสถานีวิจัยทางด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและแหล่งน้ำ รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรที่อยู่ในจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดใกล้เคียง นอกจากนี้ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ยังอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ บึงบอระเพ็ด ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ จึงมีศักยภาพเพียงพอต่อการพัฒนาพื้นที่ทั้งทางด้านการวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (กรมประมง, 2548) อีกทั้งยุทธศาสตร์ของจังหวัด

นครสวรรค์ในด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนได้เน้นเรื่องของการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกรมประมงในเรื่องการท่องเที่ยวที่ต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการประมงในแหล่งน้ำที่สำคัญของประเทศ และให้หน่วยงานกรมประมงมีส่วนสนับสนุนการท่องเที่ยวในท้องถิ่นต่างๆ เพื่อให้พื้นที่ของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ที่เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมในด้านกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก และเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการพัฒนาศูนย์ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและอนาคต ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์จึงเป็นเรื่องที่สำคัญและน่าสนใจอย่างยิ่ง

ในปัจจุบันนี้มีหน่วยงานของกรมประมงหลายแห่งเปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งกระบี่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยฝั่งตะวันออก ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นข้าราชการผู้หนึ่งของกรมประมง จึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีการดำเนินการในด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างชัดเจน และเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชม ผลจากการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบุคคลและด้านการท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการใช้พื้นที่เพื่อให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์และของหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน รวมทั้งสนองตอบต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ ในเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2548

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

“อาชีพ” หมายถึง งานหลักหรืองานประจำที่ใช้เวลาการทำงานและสร้างรายได้มากที่สุดของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

“รายได้” หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ โดยไม่ได้หักค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

“ภูมิลำเนา” หมายถึง สถานที่ตั้งครัวเรือนของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

“ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง สังคมที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ และรายละเอียดในเรื่องต่างๆ ที่บุคคลได้รับการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อื่นๆ ในอดีตและอยู่ในความทรงจำของตนเองหรือผู้อื่น

“การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์” หมายถึง การเปิดรับข่าวสาร ข้อมูลจากแหล่งข่าวหรือสื่อประเภทต่างๆ ของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

“ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” หมายถึง ความสามารถของนักท่องเที่ยวในการเรียนรู้ รับรู้ และเข้าใจรูปแบบหรือลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

“แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์” หมายถึง แรงผลักดันที่กระตุ้นให้เกิดความต้องการเข้ามาท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

“นักท่องเที่ยว” หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาใช้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

“ความคิดเห็น” หมายถึง การแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก การรับรู้ ความเชื่อ ที่มาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ ซึ่งสะท้อนถึงความในใจที่มีต่อเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ

“ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว” หมายถึง การแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ การรับรู้ ความต้องการ ทักษะคติ และข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

“การให้บริการ” หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ จัดให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ การบรรยายให้ความรู้ การแจกเอกสาร ป้ายอธิบายความหมาย การใช้สื่อต่างๆ ในการให้ความรู้ด้านการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง รวมทั้งการสร้าง ความเพลิดเพลินใจให้กับนักท่องเที่ยวผู้เข้ามาใช้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ส่วนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้ บริการด้านความสะดวกสบาย ความปลอดภัย และการประกอบกิจกรรมต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยว ที่เข้ามาใช้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมผลการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 8 ส่วน ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริการการท่องเที่ยว
4. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
6. สภาพทั่วไปของจังหวัดนครสวรรค์
7. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์
8. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

มีผู้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้หลายท่าน ดังนี้

Wahlmen (1973: 34) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นภาวะของจิตใจที่ผ่านประสบการณ์ แล้วเกิดการเรียนรู้และผลักดันให้เกิดความคิด ความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

สุพัตรา (2520: 132) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งในการแสดงออกนี้ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และพฤติกรรมระหว่างบุคคล ก่อนที่จะมีการตัดสินใจแสดงออก ซึ่งการแสดงออกนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากผู้อื่นก็ได้

สงวน และคณะ (2522: 99) กล่าวว่า ความคิดเห็น คือการแสดงออกซึ่งวิจรรณญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความคิดเห็นมีความหมายที่แคบกว่าเจตคติเพราะความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริงและเจตคติของบุคคล ในขณะที่เจตคติแสดงสภาพความรู้สึกทั่วๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นจะเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

จำรอง (2524: 393) กล่าวว่าไว้ว่าความคิดเห็น เป็นความเชื่ออ่อนๆ โดยความคิดเห็นนั้นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

Issak (1981: 203) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางคำพูดหรือคำตอบที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์หนึ่ง โดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับทั่วๆ ไป โดยปกติแล้วความคิดเห็นแตกต่างจากทัศนคติ คือ ความคิดเห็นจะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ขณะที่ทัศนคติจะเป็นเรื่องทั่วๆ ไป มีความหมายกว้างกว่า

สุโท (2525: 258) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉยๆ

ประภาเพ็ญ (2526: 3) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง แต่การแสดงความคิดเห็นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสภาวะการณ์ภายนอก

ปรียาพร (2530: 25) ได้ให้ความหมายความคิดเห็นว่า คือการแสดงออกซึ่งวิจารณ์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความคิดเห็นมีลักษณะที่แคบกว่าทัศนคติ ในขณะที่ทัศนคติเป็นสิ่งที่แสดงสภาพความรู้สึกทั่วๆ ไป เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ แต่ความคิดเห็นจะอธิบายเหตุผลเฉพาะ

Webster (1988: 950) ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นว่าเป็นความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรู้อันแท้จริง แต่ตั้งอยู่บนความรู้สึกในใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่จะพิจารณาตัดสินใจเพื่อการประเมินคุณค่าของสิ่งต่างๆ

นพมาศ (2539: 99) กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นนั้นถูกจัดว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน มนุษย์นั้นจะพูดจากใจจริง พูดตามสังคม หรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักจะถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ

Oskamp (1991: 12) อธิบายว่าคำว่า ความคิดเห็นเป็นแนวคิดที่ใกล้เคียงกับแนวคิดของทัศนคติ ในบางครั้งใช้เหมือนกันโดยเฉพาะในแวดวงของการสำรวจวิจัยและการสำรวจความคิดเห็น แต่โดยทั่วไปการใช้คำว่าความคิดเห็นมักใช้ในขอบเขตที่แคบกว่า ความคิดเห็นเป็นเรื่องของการรับรู้เบื้องต้นมากกว่าที่จะเป็นการรับรู้ด้านอารมณ์ และความคิดเห็นมักจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบุคคลในด้านความน่าพอใจหรือความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ในขณะที่ทัศนคติจะเกี่ยวกับความรู้สึกของบุคคลหรืออารมณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์

จากความหมายทั้งหมดข้างต้น สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก การรับรู้ ความเชื่อ ที่มาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และแสดงออกทางการพูดและการเขียน ซึ่งสะท้อนถึงความในใจที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

ความสำคัญของความคิดเห็น

การสำรวจความคิดเห็น เป็นการศึกษารู้สึกของบุคคล กลุ่มคน ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนแสดงความเชื่อ ความรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็น จะเป็นประโยชน์ต่อนโยบาย การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน รวมทั้ง ในการฝึกหัดการทำงาน ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและพอใจของผู้ร่วมงาน

Best (1986: 181) กล่าวว่าในการศึกษาถึงความเห็นต่างๆ ส่วนมากจะใช้วิธีแบบวิจัยตลาด ได้แก่ การซักถาม สอบถาม บันทึกรวบรวมไว้เป็นข้อมูล ซึ่ง Best ได้เสนอแนะว่า วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นก็คือ การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่า ความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไร และจะได้สามารถทำตาม ข้อคิดเห็นเหล่านั้นได้หรือไม่ในการวางแผนนโยบายใดๆ ก็ตาม ความคิดเห็นที่วัดออกมาจะทำให้ ผู้บริหารเห็นสมควรหรือไม่ ในอันที่จะดำเนินนโยบายหรือล้มเลิกไป

ประเภทของความคิดเห็น

Remmers *et al.* (1965 อ้างถึงใน มัลลิการ์, 2548 : 10) กล่าวว่าความคิดเห็นมี 2 ประเภท คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ สามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางที่บวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง รักจนบูชา ทิศทางลบสุด ได้แก่ รังเกียจมาก ความคิดเห็นประเภทนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงได้ยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ เป็นความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ ความรู้ความเข้าใจในทางไม่ดี ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็น

Forster (1952: 119) ได้สรุปว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็น มี 2 ประเภท คือ

1. ประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล หมู่คณะ เรื่องราวต่างๆ หรือสถานการณ์ ความคิดเห็นเกิดในตัวบุคคลจากการได้พบเห็น ขึ้นอยู่กับอาจถือได้ว่าเป็นประสบการณ์โดยตรงและจากการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นรูปถ่ายหรืออ่านจากหนังสือโดยไม่ได้พบเห็นข้อเท็จจริง ถือว่าเป็นประสบการณ์อ้อม

2. ระบบค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยม เนื่องจากกลุ่มชนมีค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยมไม่เหมือนกัน แต่ละกลุ่มจึงมีความคิดเห็นต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกัน

Oskamp (1991: 119-138) กล่าวถึง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นมี 5 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย เป็นปัจจัยตัวแรกโดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลกับระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษาเจตคติหรือความคิดเห็นของบุคคลนั้นๆ ได้ ปัจจัยทางร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้ยาเสพติด จะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตคติของบุคคล เช่น คนที่มีความคิดอนุรักษ์นิยมมักจะเป็นคนที่มีอายุมาก เป็นต้น

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่างๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเองทำให้เกิดเจตคติ หรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเป็นเด็กจะได้รับการอบรมสั่งสอนทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัวและจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับมา

4. เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้

5. สื่อมวลชน คือ สื่อต่างๆ ที่บุคคลได้รับ สื่อต่างๆ เหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็นมีความรู้สึกต่างๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นมีหลายประการทั้งด้านประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของบุคคลหนึ่ง ค่านิยมและปัจจัยกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลนั้นๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจมีผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีความแตกต่างกัน แต่ทั้งนี้สื่อต่างๆ ทั้ง โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต ต่างก็มีผลกับความคิดเห็นของบุคคลด้วยเช่นกัน ทำให้บุคคลมีการรับรู้และแสดงออกทางความคิดเห็นต่างๆ คล้อยตามสื่อที่ตนเองได้รับรู้มาได้

วิธีวัดความคิดเห็น

วิเชียร (2530: 10) กล่าวว่า วิธีวัดความคิดเห็น โดยมากเน้นการใช้การตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ให้ผู้ตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถามที่กำหนด การใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็น ต้องระบุให้ผู้ตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การให้คะแนนขึ้นอยู่กับใจความว่าเป็นปฏิฐาน (Positive) หรือปฏินิเสธ (Negative)

วัลลภ (2545: 102-117) อธิบายว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวัดมีวิธีการวัดความคิดเห็นที่ใช้กันแพร่หลายอยู่ 4 วิธี คือ

1. วิธีแบบสเกลวัดความต่างทางศัพท์ (S – D Scale = Semantic Differential Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม

2. วิธีแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติที่นิยมมากที่สุด เนื่องจากสร้างได้ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ อาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +2 +1 0 -1 -2 เป็นต้น

3. วิธีกัตต์แมนสเกล (Guttman Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของความคิดเห็นสูง – ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันได้จากต่ำสุดถึงสูงสุด และแสดงการสะสมของข้อความความคิดเห็น

4. วิธีเทอร์สโตนสเกล (Thurstone Scale) เป็นการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็น หรือทัศนคติไปในทางเดียวกัน และเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน

รวิวรรณ (2538: 92-98) การวัดความคิดเห็น สามารถทำได้โดยการสร้างแบบวัดซึ่งมีหลายวิธี แต่ที่นิยมใช้ทั่วไปมี 2 วิธี คือ

1. วิธี Likert ในการสร้างแบบวัดวิธีนี้ เป็นการเขียนข้อความในเชิงของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยให้ครอบคลุมสิ่งที่จะวัด โดยใช้มาตรวัด 3 ระดับ คือ มากที่สุด ปานกลาง น้อยที่สุด หรือ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. วิธี Osgood เป็นการวัดโดยการเขียนคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้ามหลายคู่ เพื่อให้เหมาะสมกับเป้าหมายที่จะวัด และครอบคลุมสิ่งที่จะวัดทุกๆ ด้าน และนำคำคุณศัพท์แต่ละคู่มาสร้างมาตรวัดโดยอาจแบ่งเป็นมาตรวัด 3 5 6 หรือ 7 ระดับ

จากแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นที่กล่าวมาสรุปได้ว่า “ความคิดเห็น” หมายถึง การแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ที่มาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และแสดงออกทางการพูดและการเขียน ซึ่งสะท้อนถึงความในใจที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคน ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายในการทำงาน ความคิดเห็นมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบและมีปัจจัยมาจากหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ครอบครัวยุค ประสบการณ์ ตลอดจนสื่อต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันมีอิทธิพลอย่างมากในหลายด้าน ส่วนวิธีวัดความคิดเห็นนิยมใช้วิธีการวัดของ Likert

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เนื่องจากต้องการทราบถึงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการใช้พื้นที่ เพื่อการตอบสนองความต้องการในด้านการให้บริการของนักท่องเที่ยวตามแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่อไป ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีแบบ Likert Scale โดยใช้คำถามในลักษณะการสอบถามความคิดเห็น ผู้ถูกถามสามารถเลือกคำตอบในแต่ละข้อมีการให้คะแนนจาก 1 ถึง 5 เห็นด้วยมากที่สุด 5 คะแนน เห็นด้วยมาก 4 คะแนน เห็นด้วยปานกลาง 3 คะแนน เห็นด้วยน้อย 2 คะแนน เห็นด้วยน้อยที่สุด 1 คะแนน

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยมีผู้ให้ความหมายไว้หลายอย่าง ดังนี้

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งที่มีจุดหมายถึงที่อยู่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการในด้านกายภาพด้านวัฒนธรรม และด้านสถานะหรือเกียรติคุณ (นิคม, 2535: 1)

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540: 2-5) กล่าวถึงการท่องเที่ยวว่า เป็นการนันทนาการรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่างที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งที่มีความหมายถึงที่อยู่อาศัยไปยังอีกที่หนึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านการปฏิสัมพันธ์ และด้านสถานะหรือเกียรติคุณ

ฉลองศรี (2546: 4) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การเดินทางเพื่อความเพลิดเพลิน และพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นการเดินทางที่มีเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

พจนานุกรม Webster's Third New International Dictionary ได้ให้ความหมายของคำว่า Tourism และ Tourist ไว้ดังนี้ (วรรณ, 2546: 6)

Tourism หมายถึง การท่องเที่ยว การเดินทางเพื่อความสำราญใจ และการบริหารงานธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยว ผู้ที่เดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง เพื่อเฝ้าหาความสุขหรือเพื่อความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม แล้วกลับมา ณ จุดเริ่มต้น

ศรัณยา (2546: 13) ได้สรุปความหมายของการท่องเที่ยวว่า ประกอบด้วย

1. ระยะทาง คือ การเดินทางที่เกิดขึ้นจากถิ่นที่อยู่อาศัยของตนไปยังสถานที่อื่นภายในประเทศหรือต่างประเทศ
2. วัตถุประสงค์ในการเดินทาง เพื่อกิจกรรมใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้
3. ระยะเวลาของการพำนัก ต้องพำนักในสถานที่เดินทางไปไม่เกินระยะเวลา 60 วัน

วรรณ (2546: 17) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การที่คนเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ และตลอดระยะเวลาเหล่านั้นได้มีกิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้น การไปเที่ยวชมสถานที่ที่สวยงามหรือทัศนียภาพแปลกๆ หรือเดินซื้อสิ่งของต่างๆ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อพักผ่อน เปลี่ยนบรรยากาศ คลายความเครียดจากการทำงานหรือการใช้ชีวิตประจำวันหาความเพลิดเพลินใจ พร้อมกับได้ความรู้จากการท่องเที่ยว ทั้งในสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน เป็นการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยไม่คำนึงถึงระยะทาง หรือว่ามีการพักค้างคืนหรือไม่ ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีบทบาทสูงยิ่งในการนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ระบบเงินตราของประเทศไทยทำรายได้ให้กับประเทศเป็นอันดับหนึ่งเมื่อเทียบกับสินค้าอื่นๆ การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม ดังต่อไปนี้ (Task and Access System Knowledge, 2548)

1. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ เป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ ช่วยปัญหาการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ ช่วยสร้างอาชีพและการจ้างงาน ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของท้องถิ่น ก่อให้เกิดการกระตุ้นการผลิต

2. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคมของประเทศ ช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของคนในท้องถิ่น สร้างความเจริญทางสังคมให้แก่ท้องถิ่น ช่วยอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ช่วยลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นฐานของชุมชนท้องถิ่น กระตุ้นให้มีการคิดค้นนำทรัพยากรส่วนเกินที่ไร้ค่ามาประดิษฐ์เป็นสินค้าที่ระลึกจำหน่าย

ประเภทของการท่องเที่ยว

วรรณ (2546: 17-18) ได้กล่าวถึงประเภทของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ประเภทของการคมนาคม จำนวนสมาชิก หรือค่าใช้จ่ายต่างๆ โดยทั่วไปแบ่งประเภทของการท่องเที่ยวออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็นการท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ ภายในประเทศ การท่องเที่ยวลักษณะนี้จะต้องมีสิ่งจูงใจหลายอย่าง เช่น ความสวยงามของภูมิประเทศ ความสะดวกสบายในการเดินทาง ความปลอดภัยหรือมีสิ่งจูงใจโดยเฉพาะของสถานที่นั้น เช่น แหล่งทางประวัติศาสตร์ หรือศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น

2. การท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่ต่างไปจากประเทศของตน และต้องผ่านกระบวนการระหว่างประเทศหลายอย่าง ใช้ภาษาต่างประเทศและอาจจะต้องมีมัคคุเทศก์เป็นผู้นำ

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการไปอีกด้วย เช่น การไปท่องเที่ยวในวันหยุด หรือไปใช้ชีวิตความเป็นอยู่ในชนบท จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวอาจแบ่งลักษณะของการท่องเที่ยวได้เป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง เป็นการท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ ประกอบกับความอยากรู้อยากเห็น เพื่อชมทิวทัศน์ วัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ของท้องถิ่นต่างๆ หรือท่องเที่ยวไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน บางครั้งเป็นการไปเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสถานที่พักอาศัย การท่องเที่ยวแบบนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ทัศนียภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดความสนใจของสถานที่แต่ละแห่ง

2. การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและสุขภาพ เป็นการใช้เวลาว่างเพื่อพักผ่อนร่างกายและสมอง อาจจะรวมถึงการพักผ่อนหลังการเจ็บป่วย โดยจะใช้เวลาพักผ่อนให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ สถานที่ไปพักจะเลือกที่สงบ สะดวกสบาย อากาศบริสุทธิ์ เช่น ชายทะเล

3. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวที่มักจะมีจุดประสงค์ที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นต่างๆ ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวด้วย เป็นการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ทั้งในแง่มานุษยวิทยาและสังคมวิทยา เช่น ชมโบราณสถาน ศิลปะหรือการแสดงต่างๆ

4. การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา การท่องเที่ยวแบบนี้มีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ

4.1 เป็นการชมการแข่งขันกีฬาที่สนใจ เช่น ฟุตบอล มวย เทนนิส การแข่งขันกีฬาถึงแม้ว่าจะมีการย้ายสถานที่แข่งขันก็ยังมีผู้ชมติดตามไปชมอยู่เสมอ

4.2 เป็นการท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย ซึ่งการท่องเที่ยวประเภทนี้ สถานที่ที่จะไปเป็นสิ่งดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว เช่น ชายทะเล ภูเขา เดินป่า ตกปลา หรือ ส่องสัตว์จากจุดประสงค์ดังกล่าวจะพบว่าประเทศที่มีทัศนียภาพหรือลักษณะภูมิประเทศหลายๆ แบบ มักจะได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวประเภทนี้มาก

5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ การประชุม และสัมมนา ลักษณะนี้ไม่น่าจะจัดเป็น การท่องเที่ยว แต่ในความเป็นจริงผู้ที่ไปทำธุรกิจหรือสัมมนา มักจะแบ่งเวลาส่วนหนึ่งไว้สำหรับ การท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแบบนี้สิ่งที่เป็นปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยว คือ ต้องมีสถานที่ท่องเที่ยว ที่น่าสนใจ มีสถานที่พักอาศัยหรือโรงแรม และระบบการคมนาคมที่ดี สะดวกรวดเร็ว ปัจจุบันนี้ การท่องเที่ยวลักษณะนี้มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย

6. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา คือ การที่บุคคลไปต่างประเทศเพื่อการศึกษา ดูงาน หรือวิจัย หรือการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและอาจารย์ระหว่างมหาวิทยาลัย และจะอยู่ในประเทศนั้น นานนับเดือน การท่องเที่ยวประเภทนี้รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาภายในประเทศด้วย จัดว่า เป็นนักท่องเที่ยวที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศอย่างหนึ่ง

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540: 2-7 – 2-9) ได้สรุปสาระสำคัญของระบบและองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการทางสังคม และเศรษฐกิจที่มีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน คือ

1. แหล่งท่องเที่ยว เป็นทรัพยากรที่สำคัญจัดเป็นอุปทานการท่องเที่ยว การจัดหมวดหมู่ของแหล่งท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

- 1.1 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
- 1.2 แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงออกถึงประเพณีต่างๆ
- 1.3 แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงถึงความงดงามของภูมิประเทศ
- 1.4 แหล่งท่องเที่ยวประเภทที่ให้ความบันเทิง
- 1.5 แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีลักษณะเฉพาะตัว

2. บริการการท่องเที่ยว บริการที่รองรับการท่องเที่ยวเป็นอุปทานประเภทหนึ่ง ซึ่งไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางหลักของนักท่องเที่ยว แต่เป็นบริการที่รองรับให้เกิดความสะดวกสบายและความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในบางโอกาสอาจเป็นตัวดึงดูดความสนใจได้เช่นกัน บริการการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ที่พัก อาหาร แหล่งจำหน่ายสินค้า แหล่งบันเทิง กิจกรรมและบริการอื่นๆ ทั้งนี้รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่นๆ ด้วย

3. ตลาดการท่องเที่ยว เป็นการแสดงออกของอุปสงค์ (Tourism Demand) ซึ่งมีความปรารถนาในการท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งในกระบวนการจัดการท่องเที่ยวได้หมายรวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาการขาย และการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย

โดยแต่ละองค์ประกอบย่อยมีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน ความแตกต่างของแต่ละรูปแบบการท่องเที่ยว จึงอยู่ที่ความแตกต่างขององค์ประกอบย่อย และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั่นเอง

แรงจูงใจในการท่องเที่ยว

ฉลองศรี (2546: 36-39) ได้กล่าวว่าแรงจูงใจ (Motives) หมายถึง ความต้องการที่ได้รับการกระตุ้นของบุคคลหนึ่งที่ต้องการแสวงหาความพอใจด้วยพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย และแรงกระตุ้น (Drive) เป็นตัวที่ทำให้เกิดการกระตุ้นอย่างรุนแรงเพื่อจะได้เกิดการตอบสนองที่พอใจ

สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวเกิดจากความต้องการและความรู้สึกภายในของแต่ละบุคคลอย่างแท้จริง ประกอบกับมีปัจจัยต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ผลักดันให้สามารถเดินทางได้ และยังมีแรงจูงใจอีกหลายอย่างที่ดึงดูดและเร้าให้คนอยากเดินทางมากขึ้น แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่สำคัญ และกระตุ้นให้คนเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น ได้แก่

1. แรงจูงใจทางด้านกายภาพและจิตวิทยา ได้แก่ ความต้องการการพักผ่อนทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อหลีกเลี่ยงงานจำเจ และความยุ่งยากต่างๆ ไปหาภูมิสงบเพื่อรักษาสุขภาพ รักษาโรคตามคำแนะนำของแพทย์ เล่นกีฬา การเที่ยวชมธรรมชาติ การท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความเพลิดเพลิน และได้พักผ่อนจิตใจของตนเอง

2. แรงจูงใจทางด้านวัฒนธรรมและการศึกษา เป็นแรงจูงใจในด้านความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้จักผู้คน สถานที่และประเทศที่ไม่รู้จัก สนใจเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม คนตรี สถาปัตยกรรม เทศกาล สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และเพื่อศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจเชื้อชาติอื่นๆ ว่ามีความเป็นอยู่อย่างไร ทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism)

3. แรงจูงใจทางด้านสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ การพบปะ เยี่ยมญาติ เยี่ยมสถานที่เกิด การได้พบหรือรู้จักกับมิตรใหม่ เป็นการแสวงหามิตรภาพ ประสบการณ์ และ สิ่งแวดล้อมใหม่ๆ หนีจากสิ่งแวดล้อมที่คุ้นเคย

4. แรงจูงใจทางด้านการงานและธุรกิจ ได้แก่ การไปเจรจาติดต่อธุรกิจทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชน ตลอดจนการติดตามผล การเข้าร่วมประชุม สัมมนา การเดินทางโดยมีภาระงาน เกี่ยวข้องเป็นบางส่วนด้วย หรือก็ทำงานถึงเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวก่อนและหลังประชุม (Pre and Post Tour) เป็นกิจกรรมที่ขาดไม่ได้ในการประชุมนานาชาติของโลก

5. แรงจูงใจในการบันเทิง ได้แก่ การไปเที่ยวชมสวนสนุก สถานที่บันเทิงต่างๆ การดูกีฬาและกิจกรรมบันเทิงซึ่งให้ความเพลิดเพลิน การแสวงหาสิ่งเพลิดเพลินของแต่ละบุคคล มีลักษณะหลากหลายการชมธรรมชาติ ชีวิตสัตว์ ยังเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยว ชื่นชอบมาก การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวไว้ได้ดี จะเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยว ต่อไป และถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวยั่งยืน

6. แรงจูงใจทางด้านศาสนา ได้แก่ การมีโอกาไปแสวงบุญ ศึกษาธรรมะ ฝึกสมาธิ เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา ทำบุญทำทาน ช่วยให้เกิดความสุขทางใจแก่นักท่องเที่ยว และถือได้ ว่าได้พักผ่อนทางจิตใจด้วย

7. แรงจูงใจทางด้านสถานภาพและเกียรติภูมิ การเดินทางในบางครั้งอาจสร้างชื่อเสียง ยกฐานะ และเกียรติภูมิของตนให้สูงขึ้น เช่น การเดินทางไปประชุมสัมมนา ติดต่อธุรกิจ หรือ ศึกษาต่อต่างประเทศ การได้มีโอกาสเดินทางไปทำกิจกรรมต่างๆ จะทำให้เป็นคนมีเกียรติ และมีสังคมดีขึ้น

การเดินทางท่องเที่ยวอาจไม่เกิดขึ้นเพราะแรงงูใจอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่อาจเกิดแรงงูใจหลายอย่างผสมผสานกันไป เช่น การไปศึกษาหาความรู้ และได้มีโอกาสรักษาสุขภาพในเวลาเดียวกัน ดังนั้นจึงไม่มีแรงงูใจใดเป็นแรงกระตุ้นที่เด่นชัดที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยว

การเดินทางของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันในหลายๆ ประการตามที่ จุลองศรี (2546: 88-90) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ประกอบด้วย

1. เงินหรือค่าใช้จ่าย เช่น ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าบริการสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวก และการใช้จ่ายซื้อของ
2. เวลา เป็นสิ่งที่มีความหมายสำคัญสำหรับผู้เดินทางท่องเที่ยวบางคนอาจใช้เวลาวันหยุดเพื่อการท่องเที่ยว แต่บางคนอาจใช้เวลาช่วงปิดภาคเรียน หรือบางคนใช้เวลาหลังช่วงชีวิตการทำงาน
3. ความตั้งใจที่จะไป ปัจจัยนี้เกิดจากเหตุผลและความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวอย่างแท้จริง ทั้งนี้ความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยวอาจถูกกระตุ้นได้จากสิ่งต่างๆ เช่น ความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว การเก็บรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยว การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้เห็นคุณค่าของการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ สถิติสภาพทางการเมือง ฤดูกาล สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และภาพพจน์การท่องเที่ยว

ปัจจุบันนี้ธุรกิจการท่องเที่ยวเจริญก้าวหน้ากลายเป็นธุรกิจระหว่างชาติที่จะต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีการแข่งขันและปรับปรุงบริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในประเทศมากขึ้น และมีรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบใหม่ๆ เกิดขึ้นเสมอเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแบบ Ecotourism หรือการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อันได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ โดยสรุปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ ดังนี้

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีทำที่ในการอนุรักษ์ ซึ่งการอนุรักษ์มีความหมายในการร่วมกันป้องกันรักษาให้คงเดิม โดยจะเป็นการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท คือ ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ที่มีรูปแบบ อนุรักษ์โดยองค์กรที่รับผิดชอบหรือโดยนักท่องเที่ยวอีกทั้งยังมีวิธีการที่หลากหลาย (กรมประมง, 2548)

วรรณพร (2541: 13) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งการศึกษาเป็นหลัก เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในการทำงานของสภาพแวดล้อมว่ามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไร ซึ่งเป็นฐานของวิถีชีวิตของมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และเมื่อมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมนั้นๆ สภาพแวดล้อมจึงมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนการเมืองในท้องถิ่นนั้นๆ เช่นกัน

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การเดินทางไปเยือนแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือทำลายคุณค่าของระบบนิเวศ ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่น (ศูนย์วิจัยป่าไม้, 2541: 27)

ในรายงานการสัมมนาวิทยาลัยลักษณ์ปริทัศน์ (2540:20) ได้มีการสรุปความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวที่ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้รับความรู้จากการเดินทางครั้งนั้นๆ ด้วย นักท่องเที่ยวจะต้องรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ ต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชน ต่อสังคมนั้นๆ คือ การท่องเที่ยวอย่างรู้ค่าและรักษาสีสิ่งแวดล้อม ประชาชนในท้องถิ่นในชุมชนนั้นๆ ต้องมีส่วนในการวางแผนในการจัดการในการรับผิดชอบและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในพื้นที่ของเขา โดยเฉพาะเรื่องการสร้างอาชีพและการกระจายรายได้

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติ และแหล่งวัฒนธรรมอย่างมีความรับผิดชอบ โดยไม่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือทำความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่มีวัตถุประสงค์อย่างมุ่งมั่นเพื่อชื่นชมศึกษา เรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาตินั้น อีกทั้งช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นด้วย (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2548)

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ การท่องเที่ยวธรรมชาติที่ครอบคลุมถึงสาระด้านการศึกษา การเข้าใจธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และมีการจัดการเพื่อรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืน คำว่าธรรมชาติสิ่งแวดล้อมยังครอบคลุมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นด้วย ส่วนการรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืนหมายถึง การปันผลประโยชน์ต่างๆ กลับสู่ชุมชนท้องถิ่นและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2540: 4-3)

แหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับระบบนิเวศในพื้นที่ที่รองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมนันทนาการที่เน้นการเรียนรู้ และการหาประสบการณ์เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมดั้งเดิมในแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยการประกอบกิจกรรมของนักท่องเที่ยวกระทำด้วยความระมัดระวังไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือทำลายคุณค่าของระบบนิเวศ (ศูนย์วิจัยป่าไม้, 2541: 4)

สรุปได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวทั้งในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และรักษาระบบนิเวศให้สมบูรณ์ เกิดประโยชน์ต่อชุมชนในท้องถิ่น และเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรทางธรรมชาติ

หลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

วรรณพร (2541: 13) สรุปหลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ ดังนี้

1. เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมทางสภาพแวดล้อม

2. ก่อให้เกิดประโยชน์ระยะยาวแก่ทรัพยากรชุมชนในท้องถิ่น และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
3. การเสริมสร้างประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยวเป็นการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม สภาพสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวมีความรับผิดชอบทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมตนเองที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมในชุมชน
4. การสร้างหรือจัดการใดๆ ควรยอมรับสภาพแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นอยู่ หากมีการพัฒนาเพื่อให้ดีขึ้นเป็นการสนับสนุนเศรษฐกิจ และกิจกรรมต่างๆ ในท้องถิ่น
5. ให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง
6. ผู้ประกอบการธุรกิจและนักท่องเที่ยว ท่องเที่ยวโดยไม่ทำลายระบบนิเวศและวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว
7. มีการจัดการและควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม ไม่เกินความสามารถของชุมชนท้องถิ่นและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว

สรุปได้ว่าการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของธุรกิจท่องเที่ยวในระยะยาว จึงจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมของชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวให้มีผลกระทบในทางลบให้น้อยที่สุด และท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยุติธรรม

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2540: 4-3 - 4-4) กล่าวถึงองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่ามี 4 ประการ คือ

1. การท่องเที่ยวธรรมชาติ หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสชื่นชมสถานที่ธรรมชาติ เช่น การชมนกหรือสัตว์ป่า การเดินป่า เป็นต้น

2. การศึกษาและเข้าใจธรรมชาติสิ่งแวดล้อม หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้รายละเอียดของสัตว์ป่า พรรณไม้ หรือลักษณะของระบบนิเวศ โดยศึกษาตั้งแต่ระดับต้นคือการดูพฤติกรรมของสัตว์ การฟังเสียงธรรมชาติ ระดับสูงขึ้น เกิดการเรียนรู้จากมัลติมีเดีย การบรรยาย หรือเอกสารต่างๆ และในระดับสูงขึ้น โดยนักท่องเที่ยวใช้เวลาที่สถานที่แห่งนั้นมากขึ้น

3. การไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือการอนุรักษ์ระบบนิเวศ หมายถึง การที่กิจกรรมท่องเที่ยวต้องไม่ทำลายสภาพแวดล้อม หรือสร้างมลพิษในระดับที่เกินกว่าธรรมชาติจะรองรับได้ จึงต้องมีการควบคุมเพื่อมิให้มีการทำลายแหล่งท่องเที่ยว นำมาซึ่งความสูญเสียต่อทรัพยากรธรรมชาติ และระบบนิเวศ

4. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ลดความจำเป็นในการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ ประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จัดได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืน มิใช่ส่งผลให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างเดียว แต่เป็นการแบ่งปันผลประโยชน์จากธุรกิจท่องเที่ยวมาใช้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ราคาของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต้องมีการผสมผสานระหว่างการอนุรักษ์ธรรมชาติและ การดำเนินงานทางธุรกิจตลอดจนชุมชนในท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อันเกิดจาก สภาพแวดล้อมและทรัพยากรของตน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงมิใช่การนำเที่ยวราคาถูกๆ เข้า ทำนองปริมาณต่ำแต่คุณค่าสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นการนำเที่ยวสำหรับผู้ที่มีความสนใจเป็นพิเศษ นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะยอมรับสภาพความเป็นอยู่ที่ต่างไปจากบ้านตนเองมากกว่านักท่องเที่ยว ประเภทอื่นๆ ดังนั้นการบริการด้านที่พักและอาหารให้กับนักท่องเที่ยวประเภทนี้จึงไม่ต้องใช้ เงินลงทุนสูงมาก (วรรณพร, 2541: 14)

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ถึงแม้ว่าผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ยังไม่ได้มีการศึกษาอย่างจริงจัง แต่จากตัวอย่างที่เกิดขึ้นในที่ต่างๆ ที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นสิ่งที่ต้องพึงระมัดระวังเพราะระบบนิเวศเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อน เชื่อมโยงกันทั้งระบบ ดังนั้นการควบคุมจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว ก็คือการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวโดยที่ยังสามารถรักษาความสมดุลของระบบนิเวศให้คงอยู่ได้นั่นเอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่จะให้ความร่วมมือกันเพื่อให้การควบคุมจัดการทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การมีกรอบแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของหน่วยงานภาครัฐบาลย่อมทำให้ภาคเอกชนสามารถดำเนินธุรกิจเพื่อความยั่งยืนของอุตสาหกรรมได้ดีมากขึ้น (วรรณพร, 2541: 71)

แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นวิธีหนึ่งที่สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะจะเป็นการประสานผลประโยชน์ระหว่างการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพร้อมๆ กัน ถึงแม้ว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะมีผลดีอยู่มาก แต่ถ้ามีการนำไปปฏิบัติอย่างไม่ระมัดระวังอาจสร้างผลเสียให้กับทรัพยากรธรรมชาติและประชาชนในท้องถิ่นพร้อมๆ กัน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริการการท่องเที่ยว

ความหมายของการให้บริการ

ชำนาญ (2537: 46) อธิบายถึง การบริการว่า การบริการ หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติแสดงออกในรูปของความสะดวกสบาย ความปลอดภัย เช่น การคมนาคม ซึ่งไม่สามารถจับต้องได้

ศิริวรรณ และคณะ (2541: 158) ให้คำจำกัดความของ บริการ ไว้ว่า กิจกรรมประโยชน์หรือความพอใจที่เสนอขายหรือกิจกรรมที่รวมกับการขายสินค้า บริการไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับสินค้าเท่านั้น แต่เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความต้องการใช้

สมิต (2542: 13) ให้ความหมายของ การบริการ ว่าเป็นการปฏิบัติงานที่กระทำหรือติดต่อ และเกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการ การให้บุคคลต่างๆ ได้ใช้ประโยชน์ทางใดทางหนึ่ง ด้วยวิธีการ หลากหลายทำให้บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับการช่วยเหลือ ก็จัดว่าเป็นบริการทั้งสิ้น หรือการจัด อำนวยความสะดวก รวมทั้งการสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ เป็นการบริการ แต่จุดสำคัญ คือ เป็นการช่วยเหลือและอำนวยประโยชน์ให้แก่ผู้ใช้บริการ

สรุปการบริการ หมายถึง การปฏิบัติงานที่กระทำเพื่อให้ผู้อื่นได้รับความสะดวกสบาย อาจเป็นสิ่งที่จับต้องได้ หรือจับต้องไม่ได้ในรูปแบบต่างๆ โดยให้ผู้รับบริการได้รับความพอใจ มากที่สุด

คุณลักษณะของการบริการ

รัชยา (2535: 14-15) กล่าวถึงการบริการที่ประสบความสำเร็จ ต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ ต่างๆ ดังนี้

1. ความเชื่อถือได้ ได้แก่ ความสม่ำเสมอ ความพึ่งพาได้
2. การตอบสนอง ได้แก่ ความเต็มใจที่จะให้บริการ ความพร้อมที่จะให้บริการและการ อุทิศเวลา มีการติดต่ออย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการเป็นอย่างดี
3. ความสามารถ ได้แก่ ความสามารถในการให้บริการ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการรู้วิชาการ
4. การเข้าถึงบริการ ได้แก่ ผู้ใช้บริการเข้าใช้หรือรับบริการได้สะดวก ผู้ใช้บริการใช้เวลา รอไม่นาน เวลาที่ให้บริการสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ อยู่ในที่ที่ติดต่อสะดวก
5. ความสุภาพอ่อนโยน ได้แก่ การแสดงความสุภาพต่อผู้ใช้บริการ ให้การต้อนรับที่ เหมาะสม ผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี
6. การสื่อสาร ได้แก่ มีการสื่อสารที่ชี้แจงขอบเขตและลักษณะงานบริการ อธิบายขั้นตอน การให้บริการ

7. ความซื่อสัตย์ คุณภาพของงานมีความน่าเชื่อถือ
8. ความมั่นคง ได้แก่ ความปลอดภัยทางกายภาพ
9. ความเข้าใจ ได้แก่ การเรียนรู้ผู้ใช้บริการ การให้คำแนะนำและเอาใจใส่ผู้ใช้บริการ การสนใจต่อผู้ใช้บริการ
10. การสร้างสิ่งจำเป็นที่ต้องได้ ได้แก่ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์พร้อมให้บริการ เตรียมอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ การจัดสถานที่ให้บริการสวยงาม สะอาด

เทคนิคการให้บริการที่ดี

คุณภาพของการบริการที่ดี ประกอบด้วย 7 ตัวอักษร ดังนี้ (จินตนา, 2539: 7-8)

S (Smiling & Sympathy) หมายถึง ยิ้มแย้มแจ่มใส เห็นใจลูกค้า

E (Early Response) หมายถึง การให้บริการอย่างรวดเร็ว และรู้ใจมีต้องให้ลูกค้าร้องขอ

R (Respectful) หมายถึง แสดงออกถึงความเคารพนับถือ ให้เกียรติลูกค้า

V (Voluntariness Manner) หมายถึง การให้บริการด้วยความเต็มใจ

I (Image Enhancing) หมายถึง แสดงออกเพื่อเสริมสร้างภาพพจน์ให้ผู้บริหารและองค์กร

C (Courtesy) หมายถึง กิริยาอาการที่สุภาพ อ่อนโยน มีมารยาทดี

E (Enthusiasm) หมายถึง กระตือรือร้นในการให้บริการ

การบริการด้านการท่องเที่ยว

ความหมายของการบริการการท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540: 3-21) รายงานไว้ว่า การบริการการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ในขณะที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวรวมทั้งสิ่งบริการที่รองรับก่อนและหลังการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายและตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐาน

การบริการการท่องเที่ยว หมายถึง การบริการในด้านต่างๆ ดังนี้ (วรรณ, 2546: 26-26)

1. ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว
2. อาหารและเครื่องดื่ม
3. ของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง
4. บริการด้านสถานที่จอดรถ
5. บริการด้านสถานที่และอุปกรณ์สำหรับออกกำลังกาย

การบริการการท่องเที่ยว หมายถึง การบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นต่อการสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ในขณะที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยว แต่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้นต้องการบริการที่เน้นการให้ข้อมูลข่าวสาร และการบริการเพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น บริการด้านสื่อความหมายธรรมชาติ การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในภาคบริการ ซึ่งได้แก่ การจัดที่พักที่สอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นมัลลเทศก์นำทางในการเดินป่า เป็นต้น (กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2548)

สรุปได้ว่าการบริการการท่องเที่ยว หมายถึง การให้บริการทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมที่มีไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว ทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องของธรรมชาติมากยิ่งขึ้น

ลักษณะเฉพาะของการบริการการท่องเที่ยว

ฉลองศรี (2546: 18) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการบริการการท่องเที่ยวไว้ ดังนี้

1. เป็นการบริการแบบใกล้ชิด หรือตัวต่อตัว เช่น ประชาสัมพันธ์ มัคคุเทศก์ การบริการแบบใกล้ชิดจะทำให้ลูกค้าพอใจหรือไม่พอใจทันทีในขณะที่รับบริการ การบริการที่ดีและถูกใจสร้างได้ยาก เพราะขึ้นอยู่กับสภาพอารมณ์และทัศนคติของทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ ดังนั้น ผู้ผลิตในตลาดการท่องเที่ยว จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพของการบริการให้คงที่ได้เสมอไป
2. การบริการการท่องเที่ยวจำเป็นต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าเป็นเวลานานๆ และพร้อมที่จะให้บริการทันทีเมื่อนักท่องเที่ยวมาถึง
3. การพัฒนาบริการจำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะรูปแบบ ความรวดเร็ว และประสิทธิภาพของการให้บริการ ตลอดจนบุคลากรผู้ให้บริการ
4. ใช้แรงคนในการให้บริการ ไม่สามารถหรือไม่นิยมเอาเครื่องจักรใดๆ มาให้บริการแทน จึงเกิดมีปัญหาระงับงานอยู่เสมอ เช่น ฤดูวูตลี ฤดูสมบัติ

องค์ประกอบของการบริการการท่องเที่ยว

ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล (2541: 32) ได้แบ่งหน้าที่ในการให้บริการนักท่องเที่ยวออกเป็น 4 ประการ คือ

1. งานบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น บ้านพัก ร้านค้า ร้านอาหาร ห้องสุขา
2. งานบริการเพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น การตรวจตราบริเวณที่พักแรม และแหล่งนันทนาการ เพื่อป้องกันเหตุร้ายต่างๆ
3. งานบริการด้านข้อมูลและการสื่อความหมายธรรมชาติ เช่น ในศูนย์บริการนักท่องเที่ยว การนำเดินศึกษาธรรมชาติ

4. งานบริการอื่นๆ เช่น การเก็บเงินค่าธรรมเนียม การจัดค่ายเยาวชน การรับเรื่องร้องเรียน

สินค้าและบริการในตลาดการท่องเที่ยว

ฉลองศรี (2546: 17) ได้แบ่งสินค้าและบริการในการท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1. สินค้าที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่างๆ เช่น น้ำตก ทะเล ภูเขา เขตรักษาพันธุ์พืชและสัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นต้น

2. สินค้าที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งออกเป็นหลายชนิด คือ

2.1 สิ่งก่อสร้างที่สำคัญ เช่น วัด โบสถ์ สถานที่สำคัญทางศาสนา พิพิธภัณฑ์ สวนสนุก อุทยานวิทยาศาสตร์

2.2 สิ่งดึงดูดใจทางวัฒนธรรมและสังคม ทั้งรูปธรรมและนามธรรม เช่น เทศกาล ประเพณี ศิลปหัตถกรรม อาหาร การแต่งกาย ความเชื่อ

2.3 สินค้าและบริการที่อำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พักแรม อาหารและเครื่องดื่ม การจาดนำเที่ยว สินค้าของที่ระลึก กิจกรรมการท่องเที่ยว

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะบริการด้านกิจกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ จัดบริการให้แก่นักท่องเที่ยวซึ่งสรุปได้ดังนี้

ก. กิจกรรม

กิจกรรมการท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดความพอใจ เพลิดเพลิน มีความสุขและปลอดภัยจากการท่องเที่ยวเพราะกิจกรรมต่างๆ จะเป็นสื่อกลางนำไปสู่เป้าหมายได้ กิจกรรมที่เหมาะสมควรเป็นกิจกรรมที่เน้นการศึกษาหาความรู้ในระบบนิเวศและวัฒนธรรมท้องถิ่นควบคู่ไปกับการเพลิดเพลิน

กิจกรรมการท่องเที่ยวโดยทั่วไปอาจจำแนกเป็นกิจกรรมที่เน้นการพักผ่อนหย่อนใจ การแสดงออกและเน้นการศึกษาหาความรู้ จากการทบทวนกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวทั้งหมด พบว่าเป็นกิจกรรมประเภทที่เน้นการแสดงออกมากที่สุด รองลงมา คือ กิจกรรมในการแสวงหาความรู้ กิจกรรมต่างๆ อาจเหลื่อมซ้อนหรือสามารถปฏิบัติร่วมกันได้ แต่การประกอบกิจกรรมอาจมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจกรรมที่ต่างกัน กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้มีลักษณะเฉพาะเหมาะสมกับบางพื้นที่และบางกลุ่มนักท่องเที่ยว ซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่างกันมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเครื่องมือต่างกัน รวมทั้งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับที่ต่างกันด้วย กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมจะต้องมีการจัดการที่ลดผลกระทบด้วย หากปราศจากมาตรการการลดผลกระทบที่ดีแล้ว กิจกรรมเหล่านี้จะเป็นตัวเร่งการทำลายทรัพยากรให้เสียหายเร็วยิ่งขึ้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544: 39-40)

สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีหลากหลาย แต่ทั้งหมดอาศัยธรรมชาติหรือวัฒนธรรมที่ปรากฏดั้งเดิมเป็นทรัพยากรพื้นฐานรองรับกิจกรรม โดยจะเน้นเรื่องการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นหลัก เช่น การเดินป่า กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมถ้ำรูปธรรมชาติ บ้านพักเทปวีดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ กิจกรรมดูนก กิจกรรมศึกษา เทียวถ้ำ กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์ กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมพายเรือลักษณะต่างๆ กิจกรรมเล่นเรือใบ กิจกรรมดำน้ำชมปะการัง และกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยวอีกประเภทหนึ่งที่อาศัยธรรมชาติเป็นส่วนสำคัญในการประกอบกิจกรรมเช่นกัน แต่ไม่ได้เน้นถึงประสบการณ์หรือการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติมากนัก แต่เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นการได้ชื่นชมและสัมผัสธรรมชาติอย่างใกล้ชิด และกิจกรรมท่องเที่ยวที่เน้นการผจญภัยและความตื่นเต้นท้าทายกับธรรมชาติ เช่น กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สูงบ กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ และกิจกรรมปีนเขา เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้สนับสนุนให้มีส่วนร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ตามความเหมาะสม (ศูนย์วิจัยป่าไม้, 2541: 29)

ข. สิ่งอำนวยความสะดวก

ศูนย์วิจัยป่าไม้ (2541:5) ได้ให้ความหมายของสิ่งอำนวยความสะดวกว่า หมายถึง บริเวณพื้นที่และโครงสร้าง สิ่งปลูกสร้างต่างๆ ที่ผู้บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวจัดให้มีขึ้นภายใน แหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับกิจกรรมของผู้มาเยือน และกิจกรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เช่น พื้นที่ปิกนิก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บ้านพักนักท่องเที่ยว บ้านพักเจ้าหน้าที่ ห้องน้ำ ห้องสุขา ร้านอาหาร ลานจอดรถ ป้ายสื่อความหมาย ถนนและทางเดินเท้า ม้านั่ง ถังขยะ ระบบ กำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล (2541: 15-16) แบ่งองค์ประกอบของสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. ข้อมูลข่าวสาร (Information) เป็นการบริการข้อมูลที่นักท่องเที่ยวได้รับก่อนไปถึง อุทยานแห่งชาติ
2. โปรแกรมการสื่อความหมาย (Interpretative Programme) เป็นงานบริการที่สนอง ความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านการศึกษาเรียนรู้
3. ที่พัก มีหลายรูปแบบจากโรงแรม รีสอร์ท บังกะโล หรือที่กางเต็นท์
4. การบริการอาหาร เครื่องดื่ม
5. ของที่ระลึก
6. อื่นๆ

สำหรับประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้น (ศูนย์วิจัย ป่าไม้, 2541: 6-7) ได้จำแนกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. สิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันผลกระทบจากการท่องเที่ยวและกิจกรรมของมนุษย์ที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ทางเดินเท้าและสิ่งประกอบ (เช่น รั้ว ราวกันตก) ทางจักรยาน ถนนที่จอดรถ ถังขยะและระบบกำจัด ระบบบำบัดน้ำเสีย ห้องสุขา และป้ายคำเตือน

2. สิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสื่อความหมายเพื่อให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยวในการศึกษาธรรมชาติและเรียนรู้วัฒนธรรม ได้แก่ คู่มือศึกษาธรรมชาติ ศึกษาวัฒนธรรม นิทรรศการริมทาง และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

3. สิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายในการประกอบกิจกรรมให้กับนักท่องเที่ยวในรูปแบบที่เรียบง่าย กลมกลืนกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ พื้นที่กางเต็นท์ บ้านเดี่ยว เรือนแถว ระบบน้ำใช้ ระบบไฟส่องสว่าง ร้านจำหน่ายอาหาร ศาลาชมวิว ม้านั่ง

4. สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ บ้านพักเจ้าหน้าที่ อาคารที่ทำการ และอาคารสนับสนุนต่างๆ เช่น โรงรถ ป้อมยาม โรงเก็บพัสดุ

สิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญเป็นลำดับต้นสำหรับแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันรักษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้และศึกษาธรรมชาติ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความสำคัญในอันดับรองลงมา อย่างไรก็ตาม ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัวเกี่ยวกับชนิด ปริมาณ และขนาดของสิ่งอำนวยความสะดวกแต่ละลักษณะที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งขึ้นอยู่กับลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว และวัตถุประสงค์ของการจัดการพื้นที่แต่ละแห่งเป็นหลัก

ดังนั้น สิ่งอำนวยความสะดวกมีบทบาทสำคัญต่อการท่องเที่ยว โดยสรุปได้ดังนี้ (ศูนย์วิจัยป่าไม้, 2541: 5)

1. สนองความต้องการของผู้มาเยือน นักท่องเที่ยว ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมการท่องเที่ยว (เพื่อประโยชน์ใช้สอยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว) เช่น พื้นที่ ปิกนิกพร้อมอุปกรณ์ สนองความต้องการในการประกอบกิจกรรมปิกนิก

2. ช่วยป้องกันรักษาทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ไม่ให้เสื่อมโทรมลงเนื่องจากกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น สะพานเดินเท้าที่ทำด้วยไม้ ระบบกำจัดขยะ ระบบบำบัดน้ำเสีย ช่วยป้องกันและกำจัดมลพิษในแหล่งท่องเที่ยว

3. ช่วยป้องกันอันตรายที่อาจเกิดกับนักท่องเที่ยวขณะประกอบกิจกรรม เช่น สะพานเดินข้ามลำน้ำ ราวกันตกริมหน้าผา

4. เป็นเครื่องมือ สื่อในการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวสัมผัสชื่นชมธรรมชาติมากขึ้น เช่น เส้นทางสื่อความหมายในพื้นที่ธรรมชาติ นิทรรศการกลางแจ้ง

5. อำนวยความสะดวกให้กับการบริการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เช่น อาคารสำนักงาน สำหรับเจ้าหน้าที่ บ้านพักเจ้าหน้าที่ ป้อมยาม

6. มีบทบาททางอ้อมในการสร้างภาพลักษณ์ (Image) ของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่

โดยปรัชญาแล้วสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ที่ธรรมชาติ หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นได้สร้างและควรมีบทบาทในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงเจตนารมณ์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นเสมือนการสร้าง “แบบอย่าง” หรือ “Role model” สำหรับนักท่องเที่ยว เช่น การสร้างที่พักควรให้อารมณ์และความรู้สึกที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้ตระหนักว่าได้ใกล้ชิดธรรมชาติ และมีพฤติกรรมคล้อยตามในการรักษาสภาพธรรมชาติช่วยป้องกันผลกระทบที่อาจเกิด และช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

กรอบของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่เชิงอนุรักษ์ มีประเด็นสรุปได้ ดังนี้ (ศูนย์วิจัยป่าไม้, 2541: 5-6)

1. สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทอาคาร ให้มีความสำคัญกับเรื่องของแสงสว่าง การถ่ายเทของอากาศ ทิศทางลม และความผสมผสานกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว

2. ระบบคมนาคมและการหมุนเวียนภายในแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสำคัญกับเส้นทางคมนาคมทางเลือก เช่น ทางจักรยาน ทางเดินเท้า ทางขี่ม้า ทางสำหรับพาเข็น ควบคู่กับระบบถนน ลานจอดรถที่เป็นมาตรฐาน และระบบป้าย สัญลักษณ์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางและที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน

3. ระบบสาธารณูปโภค เน้นระบบที่ใช้พลังงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ อนุรักษ์น้ำ กำจัดน้ำเสียและของเสียอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการนำของเก่ากลับมาใช้ใหม่

4. การออกแบบโดยภาพรวม ให้มีความสำคัญกับการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาทั้งในและนอกแหล่งท่องเที่ยว และให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อผู้ใช้ประโยชน์สิ่งอำนวยความสะดวก ผู้มาเยือนอย่างต่อเนื่อง

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นวิถีทางนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ ก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมขึ้นอย่างชัดเจนทั้งในด้านบวกและลบ เกิดการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล ระหว่างนักท่องเที่ยวกับประชาชน การส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม สามารถประมวลผลของการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรม ได้ดังนี้ (โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532: 9-11)

1. ผลการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีต่อสังคม การส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานใหม่ ส่งผลต่อการอพยพแรงงานเข้ามาในธุรกิจการท่องเที่ยวต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีอาชีพใหม่ๆ เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นมากขึ้น มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงค่านิยมสังคม การท่องเที่ยวจะช่วยยกระดับสวัสดิการสังคมให้กับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

2. ผลการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีต่อวัฒนธรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อต่างๆ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมภายในท้องถิ่น เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและค่านิยมที่มีมาแต่ดั้งเดิม

การดำเนินการต่างๆในเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่ดี แต่ถ้าเป็นไปในลักษณะที่เอาใจนักท่องเที่ยวมากเกินไป ทำให้คุณภาพของในด้านความสวยงาม ซึ่งมีการดัดแปลงจากรูปแบบดั้งเดิม มีผลทำให้คุณภาพหรือคุณค่าของวัฒนธรรมลดลง

ศรัณยา (2546: 71-80) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวไว้ 4 ประการ คือ

1. การพัฒนาด้านการคมนาคม การคมนาคมมีบทบาทสำคัญในการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การคมนาคมที่สะดวกขึ้นทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวกันมากขึ้น

2. การพัฒนาด้านการสื่อสาร ปัจจุบันการติดต่อสื่อสารได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดสื่อใหม่ๆ ที่สามารถส่งข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน ลูกค้านสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถรับรู้ความเป็นไปของแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลในแง่มุมต่างๆ ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ด้วยตนเอง การสื่อสารเป็นตัวแปรที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการเจริญเติบโตอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ยิ่งทวีความสำคัญในการที่จะเรียนรู้เทคนิคในการใช้เพื่อสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้ทันต่อเหตุการณ์ และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในศตวรรษที่ 21

3. การพัฒนาด้านเทคนิคและวิทยาการ ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วเป็นปัจจัยที่ทำให้มนุษย์ต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตใหม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถติดต่อกันได้ตลอดในทุกที่ ดังนั้นการพัฒนาเทคนิคและวิทยาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวมี ดังนี้

3.1 การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวได้ทั่วโลก

3.2 การพัฒนาเครื่องบิน มีการพัฒนาเครื่องบินให้น้ำหนักเบาและบรรทุกผู้โดยสารได้มากขึ้น

4. การพัฒนาด้านการตลาด การตลาดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแตกต่างจากการตลาดสินค้าอุตสาหกรรม มีสินค้าที่มีลักษณะต่างจากสินค้าประเภทอื่น เป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีตัวตน ไม่ได้สัมผัสก่อนการตัดสินใจซื้อเกิดการผลิตและบริโภคในเวลาเดียว การตลาดของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเปลี่ยนได้ตลอดเวลา มีปัจจัยต่างๆ ต้องนำมาพิจารณาในการพัฒนาการตลาด ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจของประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชีย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การนำเทคนิค SWOT มาใช้ การท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม การตระหนักในสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5. ความร่วมมือระหว่างประเทศ ความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างรวดเร็ว หรือหยุดชะงักได้ กล่าวคือ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่อำนวยความสะดวกให้แก่ประเทศเป็นอย่างยิ่ง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความเจริญก้าวหน้า และการขยายตัวของการท่องเที่ยว ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งเสริมการเจริญเติบโต ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวสู่สาธารณชนด้วยวิธีการต่างๆ การตลาดจึงมีบทบาทสำคัญก่อให้เกิดการซื้อ ขายในกิจกรรมต่างๆ ของการท่องเที่ยว

โดยสรุปแล้ว การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อพักผ่อน เปลี่ยนบรรยากาศ คลายความเครียดจากการทำงานหรือการใช้ชีวิตประจำวัน หาความเพลิดเพลินใจ พร้อมกับได้ความรู้จากการท่องเที่ยว ทั้งในสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ในแต่ละคนที่เดินทางท่องเที่ยวอาจมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวต่างกัน บางคนไปเที่ยวเพื่อพักผ่อนโดยเฉพาะหนีจากภารกิจประจำวันที่วุ่นวาย ในขณะที่บางคนจะไปเที่ยวต่อเมื่อเดินทางกลับภูมิลำเนาเยี่ยมญาติและเพื่อนๆ และบางคนเลือกที่จะเดินทางเพื่อการรักษาตัวตามคำแนะนำของแพทย์ แต่ไม่ว่าจะเดินทางด้วยเหตุผลใดก็ตามการท่องเที่ยวจะทำให้เรารู้สึกผ่อนคลายจากความเครียดได้ ในปัจจุบันมีเรื่องที่ทำให้เราเครียดได้เสมอไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การเรียน หรือแม้แต่การใช้ชีวิตในครอบครัว จึงควรหาเวลาไปท่องเที่ยวตามที่ต่างๆ เพื่อให้ร่างกายและจิตใจได้พักผ่อน ผ่อนคลายความตึงเครียดจากเรื่องต่างๆ บ้าง

นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีความสำคัญกับประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ปัจจุบันรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยอยู่ในลำดับต้นของรายได้ทั้งหมดของประเทศ เนื่องจากเรามีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายทั้งในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คนไทยควรท่องเที่ยวในประเทศเพื่อช่วยกันเผยแพร่สถานที่ท่องเที่ยวให้ต่างชาติได้รู้จัก

และต้องการที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และยังช่วยให้เงินตราไม่ออกนอกประเทศอีกด้วย และการท่องเที่ยวก็แบ่งเป็นหลายประเภท

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ความหมายของความรู้

ชาวล (2526: 11) ให้ความหมายของความรู้ว่า ความรู้ คือ บรรดาข้อเท็จจริง และรายละเอียดของเรื่องราวและการกระทำใดๆ ที่มนุษย์ได้สะสม และถ่ายทอดกันต่อๆ มา ตั้งแต่ในอดีตและเราสามารถรับทราบสิ่งเหล่านั้นได้

ไพศาล (2526: 96) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง บรรดาข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดของเรื่องราว การกระทำ อันเป็นประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งสะสมและสืบทอดต่อกันไป

Bloom (1984: 62-77) ได้อธิบายความหมายของความรู้ไว้ว่า “ความรู้” หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงความจำและการระลึกได้ที่มีต่อความคิด วัตถุและปรากฏการณ์ต่างๆ เป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่ายๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อน และมีความสัมพันธ์ต่อกัน ดังนี้

1. ความรู้เฉพาะสิ่ง คือ การระลึกถึงสิ่งเฉพาะและชิ้นส่วนของสารที่อยู่โดดเดี่ยว การเน้นที่สัญลักษณ์ที่มีความหมายเชิงรูปธรรม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำเฉพาะ และความรู้ในเรื่องข้อเท็จจริงเฉพาะ

2. ความรู้เรื่องวิธีและวิธีการจัดกระทำกับสิ่งเฉพาะ คือ ความรู้ในเรื่องวิธีทางในการจัดระเบียบ การตัดสินใจ และการวิพากษ์วิจารณ์ รวมทั้งวิธีการค้นคว้า ลำดับผลที่ได้ และมาตรฐานของการตัดสินใจ ความรู้นี้จัดอยู่ในระดับกลาง ได้แก่ ความรู้แบบแผนนิยม ความรู้เรื่องแนวโน้ม และลำดับเหตุการณ์ ความรู้เรื่องการจัดจำพวกและประเภท และความรู้เรื่องเกณฑ์ตามข้อเท็จจริง

3. ความรู้เรื่องสากลและเรื่องนามธรรมในสาขาต่าง ๆ คือ ความรู้เรื่องแผนและรูปแบบที่สำคัญ ที่ได้รับการจัดรวบรวมไว้ โครงสร้าง ทฤษฎี และข้อสรุปจำนวนมากที่มีอิทธิพลต่อสาขาวิชา จัดเป็นความรู้ระดับสูง ได้แก่ ความรู้เรื่องหลักและข้อสรุปทั่วไป ความรู้เรื่องทฤษฎีและโครงสร้าง

บุญธรรม (2535: 7) กล่าวว่า วิชา ความรู้ หมายถึง การระลึกถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาแล้ว และรวมถึงการจำเนื้อเรื่องต่างๆ ทั้งที่ปรากฏอยู่ในแต่ละเนื้อหาวิชา และที่เกี่ยวพันกับเนื้อหาวิชานั้นด้วย เช่น ระลึกหรือจำได้ถึงวัตถุประสงค์ วิธีการ แบบแผน และเค้าโครงของเรื่องนั้นๆ

สำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548: 4) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า ความรู้มี 2 ประเภท คือ

1. ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ บางครั้งเรียกว่าความรู้แบบนามธรรม

2. ความรู้ที่ชัดแจ้ง เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎีคู่มือต่างๆ และบางครั้งเรียกว่าความรู้แบบรูปธรรม

โสภณ (2544: 32-33) ให้ความหมายความรู้ หมายถึง การเรียนและการแสวงหาความรู้ โดยได้แยกความรู้เป็น 2 ประเภท คือ ความรู้ที่สามารถอธิบายให้คนทั่วไปรู้ได้โดยอาศัยตรรกะและพยานหลักฐาน และความรู้เฉพาะตัว ซึ่งยากที่จะอธิบายให้ใครเข้าใจได้ เว้นแต่บางคนหรือบางกลุ่ม เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา เป็นต้น

เอกวิทย์ (2545: 147) กล่าวว่า ความรู้เป็นความสามารถในการจำได้ ระลึกได้ และจะเกิดเป็นความรู้ติดตัวบุคคล โดยวัดได้จากการจำหรือท่องได้

สรุปได้ว่าความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และรายละเอียดของเรื่องราวและการกระทำต่างๆ ที่บุคคลได้ประสบมาและเก็บสะสมไว้เป็นความจำที่สามารถถ่ายทอดต่อไปได้และสามารถวัดความรู้ได้โดยการระลึกแล้วแสดงออกมา

ที่มาของความรู้

โกวิท (2546: 47-48) ได้กล่าวถึงความรู้ในทางปรัชญาว่าสามารถแบ่งได้เป็น 5 ส่วนใหญ่ คือ

1. ความรู้ที่แท้จริงต้องมีเหตุมีผล ทุกคนมีเหตุมีผลและสามารถเข้าถึงความรู้ได้โดยตนเอง เหตุผลเท่านั้นที่จะใช้พิสูจน์ความรู้ได้ครบถ้วนสมบูรณ์
2. ความรู้ที่แท้จริงต้องเกิดมาจากประสบการณ์ของประสาทสัมผัสเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ความรู้ทุกๆ แบบที่จิตได้รับย่อมมาจากภายนอกทั้งสิ้น
3. ความรู้ที่แท้จริงต้องนำมาปฏิบัติได้ ความคิดที่เอาไปใช้ไม่ได้ไม่มีความหมาย
4. ความรู้ที่แท้จริงคือความรู้ที่เกิดขึ้นในใจของมนุษย์เอง โดยทันทีทันใด เป็นประสาทสัมผัส มโนภาพ มีความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ชัดเจน ไม่ต้องอาศัยเหตุผลทางตรรกะ
5. ความรู้ที่แท้จริงเกิดจากความสงสัย

ความหมายของความเข้าใจ

ไพศาล (2526: 105) ให้ความหมายว่า ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถที่จะนำเอาความรู้ไปดัดแปลง เพื่อสามารถที่จะจับความ อธิบาย เปรียบเทียบ ย่อเรื่องราว ความคิด และข้อเท็จจริงต่างๆ ได้

Bloom (1984: 89-96) ให้ความหมาย ความเข้าใจ ว่าเป็นความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความ จากสื่อความหมายต่างๆ ข้อมูล และสิ่งต่างๆ ที่ได้พบเห็น รับรู้ นั่นคือ พฤติกรรมด้านความเข้าใจเป็นพฤติกรรม หรือการตอบสนองที่เป็นตัวแทนความเข้าใจของข้อความที่บรรจุไว้ในสื่อความหมาย ความเข้าใจแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การแปลความ เป็นความสามารถในการจับใจความให้ถูกต้องกับสิ่งที่สื่อความหมาย หรือความสามารถในการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง หรือจากการสื่อสารรูปหนึ่ง ไปสู่อีกรูปหนึ่ง

2. การตีความ เป็นความสามารถในการอธิบาย หรือแปลความหมายหลายๆอันมา เรียบเรียงโดยทำการจัดระเบียบ สรุปเป็นเนื้อความใหม่ได้ โดยยึดเนื้อหาเดิมเป็นหลัก

3. การขยายความ เป็นการขยายเนื้อหาข้อมูลที่รับรู้มาให้มากขึ้น หรือเป็นความสามารถ ในการทำนายหรือคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ โดยอาศัยข้อมูลอ้างอิงหรือแนวโน้มที่เกิดจาก ข้อมูล

เอกวิทย์ (2545: 147) กล่าวว่า ความเข้าใจเป็นความสามารถของบุคคลในการแปลความ หรืออธิบายสิ่งที่ป็นความรู้ จนเกิดเป็นความเข้าใจ ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกใน รูปของการแปลความ ตีความและการคาดคะเน

สรุปได้ว่าความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเป็นเรื่องของข้อเท็จจริงที่บุคคล เก็บสะสมไว้จากการศึกษา ค้นคว้า สังเกต ความสามารถในการจับใจความและตีความ สิ่งที่ป็น สาระสำคัญของเนื้อหา ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ

การวัดความรู้ความเข้าใจ

การวัดความรู้ การวัดความสามารถ เรื่องราวข้อเท็จจริง หรือประสบการณ์ต่างๆ หรือ เป็นการระลึกถึงการสอนจากตำรา จากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ด้วยคำถามที่ใช้วัดความรู้ ความจำ แบ่งเป็น 3 ชนิด คือ (ไพศาล, 2526: 96-104)

1. ถามความรู้ในเนื้อเรื่อง เป็นการถามรายละเอียดเนื้อหา ข้อเท็จจริง เรื่องราวทั้งหลาย เป็นคำถามประเภทต่างๆ เช่น คำศัพท์ คำนิยาม กฎและความจริง

2. ถามความรู้ในวิธีดำเนินการ เป็นคำถามถึงวิธีการปฏิบัติต่างๆ ขั้นตอนของการปฏิบัติ เช่น ลำดับขั้นตอน หรือหลักเกณฑ์ต่างๆ

3. ถามความรู้รอบยอด ถามความสามารถในการจดจำข้อสรุปหรือหลักการของเรื่องที่เกิดจากการผสมผสานหลักขณะร่วมกัน เพื่อรวบรวมและย่อเฉพาะหัวใจของเนื้อหา

เมื่อมีการเรียนก็ย่อมมีการวัดผลว่าเรียนไปแล้วได้ความรู้ไปในระดับใด โดยทั่วไปแล้วการสอบเพื่อวัดความรู้ที่แบ่งออกเป็น 6 ระดับ คือ (โกวิท, 2546: 22-23)

1. วัดความจำ (memory) เป็นการวัดระดับพื้นฐานที่สำคัญมาก เพราะถ้าความจำไม่ดีแล้วการเรียนอะไรก็จะเป็นได้ยาก

2. วัดความเข้าใจ (understanding) ความกระจ่างในสิ่งที่จำได้แล้ว

3. วัดการนำไปประยุกต์ใช้ (application) คือ การเอาความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ที่พลิกแพลงออกไปจากที่เคยเรียนมาแล้ว ความสามารถในการโยงความสัมพันธ์ในความรู้ชนิดต่างๆ เป็นการทดสอบการนำไปประยุกต์ขั้นสูงทีเดียว

4. วัดความสามารถทางการวิเคราะห์ (analysis) คือ การทดสอบความสามารถในการแยกแยะสิ่งต่างๆ

5. วัดความสามารถทางการสังเคราะห์ (synthesis) คือ การทดสอบความสามารถในการใช้จินตนาการ ให้ความสำคัญต่อจินตนาการมากที่สุด เป็นสถานที่ที่ต้องวิเคราะห์โดยมีข้อมูลไม่เพียงพอ ต้องใช้จินตนาการแสวงหามาให้สมบูรณ์มากที่สุด

6. วัดความสามารถทางการประเมิน (evaluation) คือ การทดสอบความสามารถในการประเมิน ซึ่งการทดสอบนี้ต้องใช้ความรู้ความสามารถของความจำ ความเข้าใจ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์มาช่วยในการประเมินทั้งหมด

จากแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ สรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความทรงจำในเรื่องราว ข้อเท็จจริงรายละเอียดต่างๆ และความสามารถในการนำความรู้ที่เก็บรวบรวมมาใช้ดัดแปลง อธิบาย เปรียบเทียบในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างมีเหตุผล และความรู้ความเข้าใจเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและรวมถึงการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ตามขั้นตอนทักษะต่างๆ ทางสมอง 6 ชั้น คือ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และ

การประเมินผลทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ โดยมีเครื่องมือวัดความรู้ 3 แบบ คือ แบบปากเปล่า แบบเขียนตอบ แบบทดสอบภาคปฏิบัติ

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบทดสอบถูก – ผิด ในการวัดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งจากความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวจะเป็นช่วยวัดได้ว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ความหมายของการรับรู้

มีผู้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้หลายท่าน ดังนี้

Bloom (1984: 157-160) กล่าวว่า การรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ด้านจิตใจและด้านปฏิบัติ โดยความหมายของการรับรู้ด้านจิตใจ หมายถึง พฤติกรรมทางจิตในระดับแรกที่เกิดขึ้นเป็นการยอมรับการให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า ซึ่งประกอบด้วยความตระหนัก ความยินดีที่จะรับรู้ และการควบคุมหรือการเลือกให้ความสนใจ เช่น มีความสนใจติดตามข่าวที่มีความสนใจ การเลือกฟังรายการวิทยุตามความสนใจของตน ในขณะที่ด้านปฏิบัติการรับรู้เป็นพฤติกรรมแรก ซึ่งเป็นการแสดงออกในด้านความรู้สึกที่สอดคล้องสัมพันธ์กับการปฏิบัติ เช่น สามารถเลือกข่าวสารที่เนื้อหาเหมาะสมกับประเภทของงานที่ต้องการเผยแพร่

รังนี (2539: 1) ให้ความหมายว่า การรับรู้หมายถึง ขบวนการประมวลและตีความข้อมูลต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวเราที่ได้จากความรู้สึก ส่วนความรู้สึกเกิดจากการกระตุ้นอวัยวะรับความรู้สึก ซึ่งมีอยู่ 5 ชนิด คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง การรับรู้จึงเป็นขบวนการแรก หรือขบวนการพื้นฐานก่อนที่จะเกิดการรับรู้ขึ้น คือ มีการตีความสิ่งที่ได้จากความรู้สึกออกมา โดยใช้การเรียนรู้ ประสบการณ์ แรงจูงใจ อารมณ์ ฯลฯ เข้ามามีบทบาทร่วมอยู่ด้วย

นพมาศ (2539: 81) กล่าวว่า การรับรู้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการรับความหมายที่สื่อเข้ามา เพื่อตีความหมายและแสดงปฏิกิริยาในขั้นต่อไป ความสามารถในการที่จะรับรู้ในกระบวนการสื่อสาร รวมทั้งการรับรู้และตีความข่าวสารได้ถูกต้อง มีความสำคัญมากต่อการดำรงชีวิตของผู้รับรู้ในขั้นต้น ความสามารถในการรับรู้ที่ดีเอื้ออำนวยความคล่องตัวต่อกระบวนการสื่อสารกับผู้อื่นและสังคมส่วนใหญ่

ทรงพล (2540: 110) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การรู้จักสิ่งต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้ามาทำปฏิกิริยากับตัวเราเป็นการแปลอาการสัมผัสให้มีความหมาย เป็นความรู้สึกเฉพาะตัวสำหรับบุคคลนั้นๆ

ถวิล และ ศรัณย์ (2543: 51) กล่าวไว้ว่า การรับรู้หมายถึง กระบวนการที่ผ่านการตีความจากการจัดระเบียบข้อมูลต่างๆ หรืออาจกล่าวว่า การรับรู้คือกระบวนการจัดรวบรวมและตีความข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาจากการรู้สึก หรืออาจกล่าวอย่างง่ายที่สุดว่า การรับรู้คือการตีความของข้อมูลจากการรู้สึก

ลักขณา (2544: 48) กล่าวไว้ว่า การรับรู้ หมายถึง การเกิดอาการสัมผัสอย่างมีความหมาย และเป็นกระบวนการแปลหรือตีความจากประสบการณ์เดิม การรับรู้เป็นกระบวนการ คือ เริ่มจากการใช้ประสาทสัมผัสเกิดอาการสัมผัสขึ้นและตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับออกมาเป็นหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย อันเป็นสิ่งที่รู้จักและเข้าใจ และในการแปลความหมายของสัมผัสที่จำเป็นที่จะต้องใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม

สร้อยตระกูล (2545: 59) ให้ความหมายการรับรู้ หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกในสิ่งเร้าต่างๆ รอบตัวเขา นั่นก็เท่ากับว่าความรู้สึกนั้นได้ส่งข้อมูลดิบ (raw data) เข้ามาสู่ประสาททั้งห้า จากนั้นก็จะเป็นการตีความหมายในข้อมูลดิบเหล่านั้น แล้วจึงเกิดการรับรู้ขึ้น

สรุปได้ว่า การรับรู้ หมายถึง การที่บุคคลมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าโดยผ่านประสาทสัมผัสซึ่งแต่ละบุคคลก็จะเลือกรับรู้ตามความเชื่อ ประสบการณ์ ความคิด ทักษะ ความสนใจ โดยการแสดงออกจากการรับรู้ที่แตกต่างกัน ทำให้การแสดงออกนั้นอาจเหมือนหรือแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

ความหมายของข้อมูลข่าวสาร

ลักษณะ (2544: 184) ได้กล่าวถึงกระบวนการสื่อสาร โดยให้ความหมายของสารว่าหมายถึง เนื้อหาสาระที่ส่งออกไปจากผู้ส่งอาจจะเป็นความคิดหรือเรื่องที่จะส่งไปตามสื่อ เช่น คำพูด หรือ ข้อเขียน หรือรูปภาพที่วาดขึ้น สารแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. สัญลักษณ์ของสาร เช่น คำ วลี ประโยค
2. เนื้อหาของสาร เช่น ข้อความ บทสรุป ความคิดเห็นต่างๆ
3. การเลือกและการจัดลำดับข่าวสาร เช่น บรรณาธิการข่าวสาร และการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสาร

กระบวนการรับรู้

การรับรู้เป็นสิ่งละเอียดอ่อนและตัวบุคคลที่รับรู้เป็นกุญแจสำคัญของการสื่อสาร เป็นที่ยอมรับกันว่า ตัวผู้รับรู้เป็นบุคคลที่ก่อผลไว้ได้ คือไม่ได้รับรู้เท่านั้นแต่คิดเป็นและตัดสินใจเป็น ด้วยเหตุนี้ความคิดจึงมีบทบาทได้ นอกจากผู้รับรู้แล้วยังมีสิ่งแวดล้อมอื่นๆ อีกมากที่ทำให้การรับรู้ ผิดไปจากความจริง กระบวนการรับรู้ของมนุษย์เต็มไปด้วยแนวโน้มของการที่ข่าวสารจะถูก บิดเบือน กระบวนการรับรู้เกี่ยวเนื่องกับปฏิกิริยาของผู้รับรู้ อาจก่อให้เกิดความรู้สึกหลายอย่าง กระบวนการรับรู้เกี่ยวพันกันระหว่างพฤติกรรมและอุปนิสัยหรือบุคลิกภาพ ความสามารถในการรับรู้ของแต่ละคนไม่เท่ากัน กระบวนการตีความและรวบรวมข้อมูลของแต่ละบุคคล มีความสลับซับซ้อนต่างกัน อย่างไรก็ตามคุณภาพของการรับรู้จะแสดงตนได้ดีที่สุดในภาวะธรรมชาติ และเด่นชัดที่สุดในเหตุการณ์กระตุ้นหันและสภาพวิกฤติ (นพมาศ, 2539: 81-82)

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

ถวิล (2545: 129-131) กล่าวว่า เนื่องจากบุคคลมีความแตกต่างกันในภูมิหลัง ประสบการณ์ ลักษณะประจำตัวของแต่ละบุคคล ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ทุกอย่างนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับรู้ ได้ดังต่อไปนี้

1. การใส่ใจ การใส่ใจเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการรับรู้ การที่บุคคลรับรู้สิ่งใดต้องเกิดความใส่ใจในสิ่งนั้น เหมือนเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะรับรู้เป็นกระบวนการที่มุ่งไปยังสิ่งเร้า การใส่ใจมีส่วนประกอบอยู่ 2 ส่วน คือ

1.1 ภาวะของผู้รับรู้ หมายถึง ตัวบุคคลที่เป็นผู้รับรู้ว่าจะขณะนั้นบุคคลมีสภาพอย่างไร เพราะแต่ละคนย่อมต่างกันไป ทำให้ความนึกคิดแตกต่างกันไปด้วยในด้านของความต้องการ แรงจูงใจ และความคาดหวัง

1.2 คุณลักษณะของสิ่งเร้า เป็นสิ่งที่บุคคลพบได้ รู้สึก และทำให้บุคคลเกิดการใส่ใจ มากน้อยเพียงใด อาจพิจารณาจากความเข้ม ขนาด ทำตรงกันข้ามหรือทำแปลกออกไป การทำซ้ำ การเคลื่อนไหว

2. ประสบการณ์เดิม กล่าวว่า เรื่องราวหรือความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการตีความจากการรู้สึกชัดเจนขึ้น การรับรู้ของบุคคลสอดคล้องกับสิ่งเร้ามากขึ้น

3. วัฒนธรรม มีอิทธิพลและบทบาทสำคัญอีกอันหนึ่งที่มีต่อการรับรู้ เป็นสิ่งที่สร้างบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยต่างๆ ของบุคคล ซึ่งจะส่งผลต่อการรับรู้ที่มีต่อสิ่งต่างๆ ตามแนวคิดของแต่ละคน

โยธิน และคณะ (2533: 43 - 45) กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ดังนี้

1. องค์ประกอบจากสิ่งเร้า ได้แก่ ความเข้มและขนาด ความผิดเพี้ยน การกระทำซ้ำ การเคลื่อนไหว

2. องค์ประกอบจากบุคคล ได้แก่ ความสนใจ ความคาดหวัง ความต้องการ การเห็นคุณค่า

การเปิดรับข่าวสาร

แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารที่สำคัญ คือ กระบวนการในการเลือกรับสาร (Selectivity Process) ซึ่งประกอบด้วย (มานิตย์, 2543: 74)

1. การเลือกเปิดรับข่าวสาร หมายถึง แนวโน้มที่ผู้รับสารจะเปิดรับข่าวสารเฉพาะที่สอดคล้องกับทัศนคติ ความคิดเห็น และประสบการณ์ของผู้รับสาร
2. การเลือกรับรู้ข่าวสาร บุคคลเลือกรับรู้หรือแปลความหมายของข่าวสารเฉพาะที่ตนเองสนใจ และสามารถเข้ากันได้กับทัศนคติ และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่
3. การเลือกจดจำข่าวสาร เป็นแนวโน้มที่บุคคลเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติและประสบการณ์ของตนและข่าวสารนี้จะมีความคงทนมากต่อความจำของคน

สื่อในการรับรู้ข่าวสาร

มานิตย์ (2543: 66-68) กล่าวว่า สื่อเป็นเครื่องมือ หรือช่องทางในการสื่อสารและทำหน้าที่เป็นตัวกลางเพื่อนำข้อมูลจากรัฐไปสู่ประชาชน อาจปรากฏในรูปแบบของวงสนทนา สมาคมต่างๆ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ สื่อมวลชน ทั้งสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

สื่อมีอิทธิพลเป็นอย่างมากในการสื่อสารเพราะสื่อสามารถสร้างเครือข่ายและโน้มน้าวจิตใจผู้รับสารได้โดยปกติ สื่อมวลชนเป็นโครงสร้างการสื่อสารที่มีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ แต่อย่างไรก็ตามช่องทางสื่อสารอื่นๆ ก็มีความสำคัญเช่นกัน ซึ่งอาจพิจารณาได้ดังนี้

1. องค์กร ได้แก่ พรรคการเมือง ระบบราชการ สหภาพแรงงาน โรงเรียน เป็นต้น องค์กรแม้จะมีโครงสร้างคล้ายกัน แต่ก็อาจมีศักยภาพในการสื่อสารต่างกัน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่ใช้และรูปแบบของระบบการเมือง
2. กลุ่ม กลุ่มแตกต่างจากองค์กรที่มีความมั่นคง ความเป็นสถาบันและความร่วมมือน้อยกว่าการสื่อสารนี้จะปรากฏในกลุ่มครอบครัว กลุ่มเพื่อน ช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการไม่สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข่าวสารได้อย่างเพียงพอจึงจำเป็นต้องอาศัยกลุ่มช่วย
3. สื่อมวลชน สื่อมวลชนทำหน้าที่รายงานข่าวสารหรือเหตุการณ์ต่างๆ ให้ประชาชนได้รับรู้ สื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนวิถีชีวิตของประชาชนได้เพียงบางส่วนเท่านั้น หากจะให้บรรลุเป้าหมาย สื่อมวลชนต้องประสานความร่วมมือหรือเชื่อมโยงกับช่องทางอื่นๆ เช่น องค์กรกลุ่มช่องทางพิเศษ

4. ช่องทางพิเศษ ได้แก่ การแสดงออกต่างๆ ของประชาชน เช่น การเดินขบวน การประท้วง ซึ่งถือเป็นช่องทางพิเศษในการสื่อสารเพื่อเรียกร้องและรวบรวมผลประโยชน์ของประชาชนเข้าด้วยกันให้ผู้ปกครองหรือรัฐบาลได้รับรู้ ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์พิเศษเพียงครั้งคราวเท่านั้น แต่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของระบบการเมืองและวิถีทางการเมืองของประชาชน

สื่อสำคัญในการสื่อสาร สามารถแยกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่

1. การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการสื่อสารด้วยปากเปล่าหรือการสื่อสารแบบเผชิญหน้ากัน ที่เน้นตัวบุคคลหรือกลุ่มเป็นหลักในการสื่อสาร เช่น บุคคล กลุ่ม องค์กร และช่องทางพิเศษ

2. การสื่อสารมวลชน เน้นที่ใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อ หรือเรียกว่าระบบที่ใช้สื่อ ประกอบด้วยสมาชิกและเทคนิควิธี ซึ่งมีกลุ่มที่มีความชำนาญเฉพาะด้านได้ใช้สื่อ หรือเครื่องมือทางเทคนิค เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อเผยแพร่เรื่องราวไปยังผู้รับสารจำนวนมาก ซึ่งมีใช้คนกลุ่มเดียวกันและอยู่กระจัดกระจาย

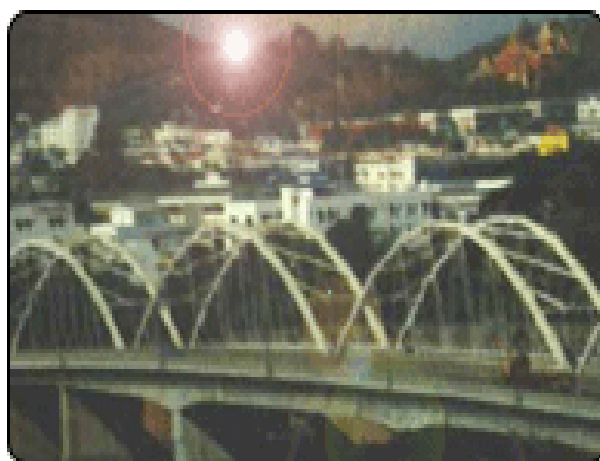
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ที่ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์มาน้อยเพียงใด จากสื่อประเภทใดก่อนการเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้

สภาพทั่วไปของจังหวัดนครสวรรค์

ที่ตั้ง

อาณาเขต	ทิศเหนือ	จดจังหวัดกำแพงเพชรและพิจิตร
	ทิศใต้	จดจังหวัดเพชรบูรณ์และลพบุรี
	ทิศตะวันออก	จดจังหวัดอุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี และลพบุรี
	ทิศตะวันตก	จดจังหวัดตาก

ปากน้ำโพ แม่น้ำปิง วัง ยม และน่านไหลมาบรรจบกันที่นี้กลายเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำสายสำคัญของประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งของบึงน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือ บึงบอระเพ็ด ซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพรรณพืช ฝูงนกนานาชนิด และยังเป็นที่อยู่อาศัยของปลาอีกนับร้อยชนิด เนื่องจากมีอาหารอุดมสมบูรณ์ มีพื้นที่ 9597.7 ตารางกิโลเมตร (จังหวัด นครสวรรค์, 2548)

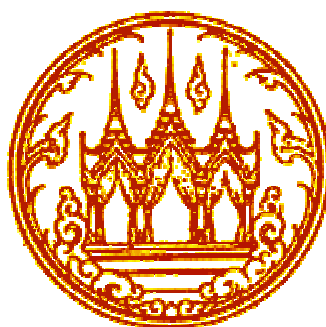
ภาพที่ 2 สะพานเดชาดิวงศ์ (สัญลักษณ์คู่บ้านเมืองนครสวรรค์)

ที่มา: จังหวัดนครสวรรค์ (2548)

สัญลักษณ์จังหวัดนครสวรรค์

ภาพที่ 3 ธงประจำจังหวัด

ภาพที่ 4 ตราประจำจังหวัด

ที่มา: จังหวัดนครสวรรค์ (2548)

รูปวิมาน หมายถึง ตามคติทางศาสนาที่เชื่อกันกันว่าบนสวรรค์นั้นเป็นที่อยู่ของเหล่าเทพทั้งหลายและผู้มีบุญมากเท่านั้นจึงจะได้ไปบังเกิดในสวรรค์ มีวิมานเป็นที่สถิตอย่างสุขสบาย เมื่อจังหวัดนี้ชื่อว่า นครสวรรค์ แปลว่าเมืองของชาวสวรรค์ จึงได้นำเอา วิมาน มาเป็นสัญลักษณ์ของเมืองนี้ จังหวัดนครสวรรค์ ใช้อักษรย่อว่า นว

ดอกไม้ประจำจังหวัดนครสวรรค์

ภาพที่ 5 ดอกเสลา

ต้นไม้ประจำจังหวัด

ภาพที่ 6 ชื่อพรรณไม้ เสลา

ที่มา: จังหวัดนครสวรรค์ (2548)

คำขวัญจังหวัดนครสวรรค์

เมืองสี่แคว แห่มังกร พักผ่อนบึงบอระเพ็ด ปลารสเด็ด ปากน้ำโพ

สถานที่น่าสนใจของจังหวัดนครสวรรค์

1. บึงบอระเพ็ด เป็นบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศ มีเนื้อที่ประมาณ 132,737 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ อ.เมือง อ.ท่าตะโก และ อ.ชุมแสง จากการสำรวจพบว่ามีสัตว์อาศัยอยู่ประมาณ 148 ชนิด พืช 44 ชนิด มีพันธุ์สัตว์ที่หายาก ได้แก่ นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ปลาเสือตอ และในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงมีนาคมจะมีนกเป็ดน้ำจำนวนมากอพยพมาที่นี่ พื้นที่บางส่วนได้รับการประกาศให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ภาพที่ 7 บึงบอระเพ็ด

ที่มา: กรมประมง (2548)

2. วัดจอมคีรีนาคพรต อยู่บนยอดเขาบวชนาคระหว่างเชิงสะพานเดชาติวงศ์และค่ายจิรประวัติ

3. วัดนครสวรรค์ เป็นที่ประดิษฐานพระผู้ให้อภัยยิ่งหรือพระหันหลังให้กัน หันหน้าไปทางทิศตะวันออกองค์หนึ่ง อีกองค์หนึ่งหันหน้าไปทางทิศตะวันตก

4. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ป่าแม่วงก์เป็นรอยต่อของจังหวัดกำแพงเพชรและนครสวรรค์ พื้นที่อุทยานส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ

ยุทธศาสตร์จังหวัด

จังหวัดได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยกำหนดวิสัยทัศน์ว่า **ประตูสู่ภาคเหนือ** **เครือข่ายเศรษฐกิจ และธุรกิจส่งออก** มียุทธศาสตร์รองรับ 4 ด้าน และในแต่ละยุทธศาสตร์จะกำหนดกลยุทธ์ รวมทั้งสิ้น 18 กลยุทธ์ เพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัด และเกิดการบูรณาการการทำงานได้กำหนดให้มีหน่วยงานเจ้าภาพ รวม 18 เจ้าภาพ

ตารางที่ 1 แสดงยุทธศาสตร์และเจ้าภาพรับผิดชอบยุทธศาสตร์ของจังหวัดนครสวรรค์

ยุทธศาสตร์	เจ้าภาพรับผิดชอบยุทธศาสตร์
การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	
1. พัฒนาผลผลิตด้านการเกษตร	เกษตรจังหวัด
2. พัฒนาอุตสาหกรรมและ SME	อุตสาหกรรมจังหวัด
3. ศูนย์ข้อมูลจังหวัด	สำนักงานจังหวัด
4. ศูนย์กลางการพัฒนาการค้าเพื่อการส่งออก	พาณิชย์จังหวัด
5. ศูนย์กลางการส่งออกผลิตภัณฑ์ การเกษตร	หอการค้าจังหวัด
6. พัฒนาศูนย์บริการบุคคลเพื่อเพิ่มศักยภาพในการส่งออก	มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
การแก้ไขปัญหาความยากจนและกระจายรายได้	
1. การแก้ไขปัญหาความยากจน	พัฒนาชุมชนจังหวัด
2. การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ	เกษตรและสหกรณ์จังหวัด
3. การแก้ไขปัญหาการว่างงานและพัฒนาแรงงาน	แรงงานจังหวัด
การพัฒนาทุนทางสังคม	
1. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	พัฒนาชุมชนจังหวัด
2. การปฏิรูปการศึกษาและเพิ่มปัญญาในชุมชน	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
3. การส่งเสริมวัฒนธรรมและนันทนาการ	วัฒนธรรมจังหวัด
4. การสาธารณสุขและประกันสุขภาพถ้วนหน้า	สาธารณสุขจังหวัด
5. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	ที่ทำการปกครองจังหวัด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	เจ้าภาพรับผิดชอบยุทธศาสตร์
การพัฒนาที่ยั่งยืน	
1. การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี	ที่ทำการปกครองจังหวัด
2. การสร้างสังคมที่น่าอยู่	โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด
3. การบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว	ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและ นันทนาการจังหวัด

ที่มา: จังหวัดนครสวรรค์ (2548)

การวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องของการท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ในส่วนของยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากล่าวในที่นี้เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเท่านั้น

วิสัยทัศน์

ราชการโปร่งใส ใส่ใจโครงสร้างพื้นฐาน สืบสานคุณค่าสิ่งแวดล้อม น้อมนำพัฒนาการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์

1. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. พัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ให้เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ปัญหาหลัก

แหล่งท่องเที่ยวทั้งที่เป็นมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม ไม่ได้รับการฟื้นฟูและพัฒนา ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนรู้จัก

มาตรการแก้ไขปัญหา

1. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
2. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ สังกัดสำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด กรมประมง มีหน้าที่รับผิดชอบ ศึกษา ค้นคว้า ทดสอบ วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดและทรัพยากรประมงน้ำจืด โดยเน้นงานวิจัยที่เชื่อมโยงกับสถาบันต่าง ๆ ของสำนักฯ เพื่อนำเทคโนโลยีมาทดสอบขยายผลภายใต้ข้อจำกัดของสภาพพื้นที่จริง วิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และพันธุ์สัตว์น้ำหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ของแต่ละท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ ได้แก่ ปลาเสือตอ และการวิจัยพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อพัฒนาให้เป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจ วิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลชีววิทยาแหล่งน้ำ ทรัพยากรประมง และสังคม-เศรษฐกิจชาวประมง เพื่อประเมินสถานภาพแนวโน้มของการประมงในแหล่งน้ำ และนำมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำ ติดตาม เฝ้าระวัง การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ตรวจสอบ ติดตามและรับรองฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผลิตและขยายพันธุ์สัตว์และพืชน้ำจืดที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ ผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำโดยเน้นชนิดพันธุ์ที่เหมาะสมกับแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตประมงและดำรงความอุดมสมบูรณ์ในแหล่งน้ำ อนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในแหล่งน้ำ ให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และให้การสนับสนุนทางวิชาการกับหน่วยงานส่วนภูมิภาคในเรื่องการกำกับดูแลด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและทำการประมง ศูนย์มีพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ 2 จังหวัด ได้แก่ นครสวรรค์ และกำแพงเพชร (กรมประมง, 2548)

หน้าที่ความรับผิดชอบของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในเรื่องของการวิจัยการเพาะเลี้ยง การผลิตและขยายพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ของแต่ละท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์นั้น สอดคล้องกับการที่ศูนย์ได้เข้าร่วมในโครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของกรมประมงโดยเปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งโครงการนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะรักษา

ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศในแหล่งน้ำธรรมชาติ แต่เดิมนั้นในบึงบอระเพ็ดมีสัตว์น้ำจืดหลากหลายชนิดและมีอยู่เป็นจำนวนมาก ในปัจจุบันลดจำนวนลงอย่างมากทางศูนย์ยังทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อการผลิตและขยายพันธุ์สัตว์น้ำทั้งสัตว์น้ำเศรษฐกิจและสัตว์น้ำที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ โดยเฉพาะปลาเสือตอเป็นปลาที่หายากแต่มีอยู่ในบึงบอระเพ็ดจนกลายเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของบึงบอระเพ็ด จึงมีการจัดทำรูปปั้นขนาดใหญ่ไว้ในบริเวณสวนหย่อมทางเข้าหน้าศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์เพื่อแสดงถึงสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของบึงบอระเพ็ด

โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

การเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา ที่ได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ขณะที่ธุรกิจอื่นประสบปัญหาอย่างมาก ธุรกิจท่องเที่ยวก็เกิดผลกระทบน้อยมากและยังมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลได้เน้นธุรกิจขนาดเล็กในลักษณะ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งผลผลิตที่เกิดขึ้นจะมีความสอดคล้องไปกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

กรมประมงเป็นหน่วยงานที่มีส่วนส่งเสริมให้เกิดธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กล่าวคือ นอกจากจะเป็นหน่วยงานที่เผยแพร่ความรู้ ส่งเสริมอาชีพ อนุรักษ์ และเพิ่มผลผลิตพันธุ์สัตว์น้ำแล้ว ยังมีส่วนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ ซึ่งในปัจจุบันได้รับความสนใจจากผู้มาเที่ยวชมอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านการประมงมีคุณสมบัติเฉพาะตัวผู้เข้าชมสามารถสัมผัสได้อย่างใกล้ชิดในลักษณะเป็นธรรมชาติทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ซึ่งรัฐบาลได้เห็นความสำคัญดังกล่าวจึงสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้แก่กรมประมง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มุ่งเน้นการจัดการและบริหารทรัพยากรให้คงมีอยู่อย่างยั่งยืนตามนโยบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ จนถึงระดับนานาชาติ (กรมประมง, 2548) โดยมีหน่วยงานในสังกัดกรมประมงหลายแห่งที่เข้าร่วมโครงการนี้ ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพะเยา ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสกลนคร และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพิจิตร สังกัดสำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งกระบี่ สังกัดสำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยฝั่งตะวันออก สังกัดสำนักวิจัยและพัฒนาประมงทะเล ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

วิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมาย

สถานการณ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรวมในอนาคต เป็นการคาดหวังเป้าหมายสูงสุด หรือผลของการพัฒนา ที่ต้องการให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทั้งระบบ เพื่อให้สามารถตอบสนองกระแสความต้องการด้านอนุรักษ์ กระแสความต้องการของตลาด และกระแสของการพัฒนาคน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมาย ขั้นตอน และวิธีการจัดการอย่างเป็นระบบสามารถกำหนดผลสำเร็จของการจัดการ และโครงข่ายความเชื่อมโยงที่เหมาะสม และสอดคล้องกับการปรับสภาพความสมดุลของกระแสความต้องการของแต่ละด้านในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการรักษาระบบนิเวศการจัดการในกระบวนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สามารถควบคุมขนาดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยเฉพาะองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยวและองค์การการบริหารจัดการซึ่งจะมีประสิทธิผลให้ทรัพยากรธรรมชาติสามารถอำนวยประโยชน์ ดำรงสถานภาพ บทบาทหน้าที่ และฟื้นตัวได้ตามสภาพธรรมชาติ นักท่องเที่ยว ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป มีจิตสำนึกและมีความตระหนักในการอนุรักษ์ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมและมีขีดความสามารถในการจัดการเกิดความภูมิใจ และยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชน

จุดมุ่งหมายสูงสุดของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนคงสภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคมที่ดี และประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้นจุดมุ่งหมายเฉพาะในระยะแรกของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงประกอบด้วย

1. ให้มีแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่ที่ได้รับการจัดการอย่างมีความรับผิดชอบในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และรักษาระบบนิเวศที่ยั่งยืนโดยคำนึงถึงขีดความสามารถที่รองรับได้ โดยมีการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์พื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่นอกเขตอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว

2. ให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการสร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศอันเป็นการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมโดยรวม

3. ให้มีการจัดการที่ประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตามบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน โดยมีเป้าหมายและทิศทางเดียวกันและมีการศึกษาร่วมกันอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ต้องมีการจัดการอย่างมีส่วนร่วมที่เสมอภาคและเป็นธรรมของประชาชนท้องถิ่น ในกระบวนการท่องเที่ยวในด้านการจัดการ กำกับดูแล และประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในทิศทางที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างเหมาะสม เสริมสร้างชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ประชาชนสามารถรักษาวิถีชีวิตที่ดี ชีวิตและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงด้วยการสมัครใจ

4. ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกลมกลืนกับทรัพยากร โดยคงรักษาสีเขียวที่สวยงามที่ดี มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน รักษาเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและสังคมของพื้นที่ และมีบรรยากาศการท่องเที่ยวที่ให้ความมั่นใจและปลอดภัยในการท่องเที่ยว

5. ให้นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชาวต่างประเทศที่มีคุณภาพ เดินทางเข้ามาสู่ประเทศไทยมากขึ้น นักท่องเที่ยวชาวไทยมีการเดินทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภายในประเทศอย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและประชาชนทั่วไป และมีการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อย่างเหมาะสม (กรมประมง, 2548)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการประมงในแหล่งน้ำที่สำคัญของประเทศ
2. เพื่อให้หน่วยงานของกรมประมง ได้มีส่วนสนับสนุนการท่องเที่ยวในท้องถิ่นต่างๆ
3. เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ และรู้จักนำมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

ข้อควรปฏิบัติในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1. ก่อนการเดินทาง ควรศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของสถานที่ที่จะไปท่องเที่ยว เช่น เส้นทาง วิธีการเดินทางเข้าถึง สภาพดินฟ้าอากาศ เพื่อที่จะได้เตรียมตัวให้เหมาะสม และเพื่อป้องกันความผิดหวัง ควรจองที่พักและพาหนะไว้ล่วงหน้า
2. ศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมา จะช่วยให้ท่องเที่ยวได้อย่างสนุกสนานมากขึ้น และ ยังได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นด้วย ได้ความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ควรมีจิตสำนึกต่อการรักษาสสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อห้ามของสถานที่นั้น ช่วยกันรักษา และไม่นำสิ่งของใดๆ ออกจากสถานที่นั้นๆ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ มีการบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนี้

สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืด

กรมประมงได้มีโครงการพัฒนาและบูรณะบึงบอระเพ็ด ตามโครงการแหล่งน้ำธรรมชาติ ขนาดใหญ่ เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการประมง ซึ่งได้ทำการปรับปรุงตั้งแต่เดือนตุลาคม 2534 จนถึงเดือนเมษายน 2536 จึงแล้วเสร็จ โดยโครงการดังกล่าวประกอบด้วย การขุดลอกพื้นที่บางส่วนที่ ดินเงินเพื่อปรับปรุงการไหลของน้ำ ก่อสร้างประตูระบายน้ำและฝายน้ำล้นอันใหม่ เพื่อเก็บกักน้ำ ให้เก็บกักน้ำได้มากกว่าเดิม มีระดับน้ำ + 24 ร.ท.ก. (เดิมระดับน้ำ + 23.8 ร.ท.ก.) มีปริมาตรความจุ ในการเก็บกักน้ำประมาณ 206,527,000 ลูกบาศก์เมตร ก่อสร้างศูนย์พัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ บ่อจระเข้และอาคารแสดงพันธุ์ปลา ภายในสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืดนครสวรรค์ จัดแสดงพันธุ์ ปลาน้ำจืดที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ พันธุ์ปลาที่พบในบึงบอระเพ็ด และพันธุ์ปลาเศรษฐกิจที่สำคัญ เป็นต้น ตู้ปลาที่จัดแสดงมีจำนวนทั้งสิ้น 34 ตู้ จัดแสดงพันธุ์ปลามากกว่า 50 ชนิด ประกอบด้วย ตู้ปลาในผนังตัวอาคารจำนวน 34 ตู้ ตู้ปลาเสริมจำนวน 6 ตู้ และตู้จัดแสดงพรรณไม้น้ำจืด สวยงามจำนวน 2 ตู้ โดยมีเวลาเปิด – ปิดทำการ วันจันทร์ - ศุกร์ 8.30 – 16.30 น. วันเสาร์ – อาทิตย์ 9.00 – 16.30 น.

วัตถุประสงค์ของสถานแสดงพันธุ์

1. จัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืดและพรรณไม้น้ำจืดของไทย
2. เป็นแหล่งความรู้ด้านวิชาการประมงแก่นักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ และผู้สนใจ
3. เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลิน เสริมสร้างและปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำจืด
4. เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

ภาพที่ 8 สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืด

ที่มา: กรมประมง (2548)

บ่อจระเข้

เป็นบ่อแสดงจระเข้ น้ำจืดทั้งพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์และจระเข้ตัวเล็ก ประมาณ 30 ตัว บริเวณบ่อเลี้ยงมีอาหารจระเข้บริการให้นักท่องเที่ยวได้ให้อาหารจระเข้ด้วยตนเอง

ภาพที่ 9 บ่อจระเข้

ที่มา: กรมประมง (2548)

รูปปั้นปลาเสือตอ

ปลาเสือตอเป็นปลาที่หายากแต่มีอยู่ในบึงบอระเพ็ด เป็นสัญลักษณ์ของบึงบอระเพ็ดอีกอย่างหนึ่ง จึงมีการจัดทำรูปปั้นปลาเสือตอไว้บริเวณสวนหย่อมหน้าทางเข้าศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ภาพที่ 10 ปลาเสือตอ

ที่มา: กรมประมง (2548)

บึงบอระเพ็ด

บึงบอระเพ็ด เป็นบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีเนื้อที่ประมาณ 132,737 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอท่าตะโก และอำเภอยะแสง ในอดีตบึงบอระเพ็ดได้ชื่อว่าเป็น "ทะเลเหนือ" หรือ "จอมบึง" เพราะมีสัตว์และพันธุ์พืชน้ำจืดอยู่มากมาย จากการสำรวจพบว่า มีสัตว์อาศัยอยู่ประมาณ 148 ชนิด พืช 44 ชนิด เคยพบสัตว์หายากที่นี่ ได้แก่ นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ปลาเสือตอ ในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคมจะมีนกเป็ดน้ำจำนวนมากอพยพมาที่บึงแห่งนี้ นกประจำถิ่น ได้แก่ อีโก้ง อีแจว ปากห่าง ซึ่งจะวางไข่ในช่วงเดือน กรกฎาคม-มีนาคม พื้นที่บางส่วนได้รับการประกาศให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า บึงบอระเพ็ดอยู่ในความดูแลของกองอนุรักษ์สัตว์ป่า และบึงบอระเพ็ดยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา โดยกรมประมงได้ตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ เพื่อทำการศึกษาสัตว์น้ำต่างๆที่มีอยู่ในบึงบอระเพ็ด

ภาพที่ 11 ทางเดินศึกษาธรรมชาติริมบึงบอระเพ็ด

ที่มา: กรมประมง (2548)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนกร (2545) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางชีวกายภาพ และการบริการบริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติสวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่านักท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างกันของเพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา อาชีพ รายได้ ประเภทกลุ่มของนักท่องเที่ยว จำนวนวันพัก และจำนวนครั้งที่มาศูนย์ศึกษาธรรมชาติ สวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางชีวกายภาพและการบริการ บริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติ สวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน ส่วนความแตกต่างทางสถานภาพสมรส ประสบการณ์การท่องเที่ยว มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางชีวกายภาพและการบริการบริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติ สวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีไม่แตกต่างกัน

นิมิตพงษ์ (2545) ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย จังหวัดสระบุรี สรุปผลการวิจัยว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นในบริเวณอุทยานเจ็ดสาวน้อย คือ การรับรู้ข่าวสารของนักท่องเที่ยว และความเต็มใจในการบริจาคเงินเข้ากองทุนฟื้นฟูธรรมชาติ แต่กลับพบว่าข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส ภูมิลำเนา ประสบการณ์ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น นักท่องเที่ยวต่างถิ่น และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นในวนอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย และผลการวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นในพื้นที่วนอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย และนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นในวนอุทยานแห่งอื่นๆ

คณินิจ (2546) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในสวนพฤกษชาติคลองจั่น กรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในสวนพฤกษชาติคลองจั่น กรุงเทพมหานคร ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

วษรัตน์ (2546) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ที่มีความพร้อมมาก คือ ผาสูงชัน และลานหินปุ่ม โดยที่ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม มีผลทำให้ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อความพร้อมด้านการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การบริการต่างๆ และสภาพแวดล้อม ณ อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าแห่งนี้แตกต่างกัน

สันติ (2546) ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติวนกร อำเภอบ้านสรวง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากในกิจกรรมเพียง 1 กิจกรรม คือ การกางเต็นท์พักแรม ส่วนความพึงพอใจในบริการอื่นๆ เช่น ที่จอดรถ ที่รับประทานอาหาร ความสะอาดของสถานที่ ป้ายบอกทาง เป็นต้น มีความพึงพอใจปานกลางทุกรายการ และเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของนักท่องเที่ยวมีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและบริการต่างๆ บางประเด็น

วิโรจน์ (2546) ทำการศึกษากำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับสถานี่พัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าแพ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า พื้นที่สถานี่พัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าแพ มีศักยภาพปานกลางต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสูง มีความคิดเห็นในด้านศักยภาพของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพในระดับดี และมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับมาก ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสูง มีความคิดเห็นในด้านศักยภาพของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพในระดับพอใช้ และมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านต่างๆ ในระดับปานกลาง สามารถนำผลการศึกษาไปกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ รวมถึงด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้สถานี่พัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าแพ มีศักยภาพสูงสำหรับเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

วีระศักดิ์ (2547) ทำการศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อสภาพภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งในด้านการแบ่งเขตพื้นที่ใช้สอยในเขตพื้นที่นันทนาการ การออกแบบแผนผังพืชพรรณ การออกแบบทัศนียภาพ และมุมมอง รูปแบบสถาปัตยกรรม ระบบการสัญจร การออกแบบและการจัดสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ส่วนเรื่องความแตกต่างระหว่างภูมิหลังของนักท่องเที่ยวนั้นพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของภูมิลำเนาและรายได้ มีความต้องการต่อสภาพภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่แตกต่างกัน

จเรศักดิ์ (2548) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าสวนป่าเจ็ดคด – โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และมีความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับสูง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด – โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี คือ รายได้ และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

มัลลิการ์ (2548) ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาทางกายภาพบริเวณวนอุทยานปารานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทางกายภาพบริเวณวนอุทยานปารานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับดีมาก ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาทางกายภาพที่แตกต่างกัน คือ ภูมิสำเนาการศึกษา อาชีพ รายได้ กิจกรรมการท่องเที่ยว ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทางกายภาพ ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก การพักผ่อน และประสบการณ์การท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

ประหยัด (2548) ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย พอใจมากกับการบริการ เช่น ความหลากหลายของสินค้าคุณภาพของสินค้าและรสชาติอาหาร ส่วนการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการด้านกายภาพและด้านการบริการกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการท่องเที่ยว พบว่า ด้านกายภาพนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมเป็นอันดับสูงสุด ส่วนด้านการบริการนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อคุณภาพสินค้าเป็นอันดับสูงสุด

อานวย (2548) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการให้บริการการศึกษาดูงานของงานศึกษาและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ป่าในพื้นที่ดงน้ำ ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นต่อโครงการให้บริการการศึกษาดูงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสม เช่น ป้ายสื่อความหมาย การจัดระบบเส้นทางเดินธรรมชาติ การบรรยายให้ความรู้ ส่วนที่ไม่เหมาะสม เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ โดยเพศ สถานภาพการสมรส อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิสำเนา รายได้ การได้รับข่าวสาร และความรู้ด้านการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น

ของนักท่องเที่ยวดำเนินกิจกรรมการให้บริการการศึกษาของงานศึกษาและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ป่าในพื้นที่ต้นน้ำ ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านบุคคล

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ระดับการศึกษา
- 1.4 สถานภาพสมรส
- 1.5 อาชีพ
- 1.6 รายได้
- 1.7 ภูมิสำเนา

2. ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว

- 2.1 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 2.2 ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 2.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์
- 2.4 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ตัวแปรตาม

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวดำเนินการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในด้านกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยด้านบุคคล

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพสมรส
5. อาชีพ
6. รายได้
7. ภูมิถำเนา

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว

1. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
3. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์
4. แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ตัวแปรตาม

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้าน

- กิจกรรม
- สิ่งอำนวยความสะดวก

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านบุคลลของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.3 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.4 สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.5 อาชีพ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.6 รายได้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.7 ภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2. ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2.1 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2.2 ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2.4 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

วิธีการและอุปกรณ์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาใช้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ในช่วงเดือนตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน 2548

การสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม เนื่องจากไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวทราบแต่เพียงจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบใช้สูตรไม่ทราบจำนวนประชากร (บุญชม, 2532: 79)

$$n = \frac{p(1-p)z^2}{e^2}$$

เมื่อ	n	=	จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง
	p	=	สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยกำหนดจะสุ่ม
	z	=	ระดับความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ z มีค่าเท่ากับ 1.96 ที่ระดับความมั่นใจ 95 % (ระดับ 0.05)
	e	=	สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการสุ่มตัวอย่างจากประชากร 30% จึงได้กำหนดสัดส่วนของประชากรเท่ากับ .30 ต้องการระดับความมั่นใจ 95 % และยอมให้คลาดเคลื่อนได้ 5 %

$$p = .30$$

$$z = \text{ณ ระดับความมั่นใจ 95 \% ดังนั้น } z = 1.96$$

$$e = \text{ความคลาดเคลื่อน 5\% ดังนั้น } e = .05$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{(.30)(1-.30)(1.96)^2}{(.05)^2} \\ &= 322.69 \end{aligned}$$

ดังนั้น ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 323 ตัวอย่าง

2. ทำการหาจำนวนประชากรที่ต้องการสุ่มโดยใช้การสุ่มตัวอย่าง แบบบังเอิญ(Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ภูมิภานา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

1.1 แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.2 แบบสอบถามประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.3 แบบสอบถามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครสวรรค์

1.4 แบบสอบถามแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในด้านกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การตรวจสอบแบบวัดและการให้คะแนน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ภูมิสำเนา ผู้วิจัยใช้คำถามแบบให้เลือกตอบและเติมข้อความ แล้วนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละโดยแยกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ภูมิสำเนา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยใช้คำถามในการเลือกตอบ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” มีทั้งคำถามเชิงบวกและเชิงลบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ถ้าตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน

ถ้าตอบผิดได้ 0 คะแนน

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว ใช้คะแนนทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างในการแปลความข้อมูลโดยรวมและรายข้อ การอิงเกณฑ์ ซึ่งได้แบ่งระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ออกเป็น 2 ระดับ คือ มาก น้อย โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{1 - 0}{2} = .50$$

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.51 - 1.00 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 0.50 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยใช้มาตรวัดแบบ Rating Scale โดยให้คะแนนเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ประสบการณ์ในการท่องเที่ยว	คะแนน
เป็นประจำ	2
เป็นบางครั้งแล้วแต่โอกาส	1
ไม่เคยเลย	0

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว ใช้คะแนนทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างในการแปลความข้อมูลโดยรวมและรายข้อ การอิงเกณฑ์ ซึ่งได้แบ่งระดับประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวออกเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{2-0}{3} = 0.66$$

ค่าเฉลี่ย 1.34-2.00 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก

ค่าเฉลี่ย 0.67-1.33 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ปานกลางหรือพอสมควร

ค่าเฉลี่ย 0.00-0.66 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย

2.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครสวรรค์

การสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยใช้มาตรวัดแบบ Rating Scale โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

<u>การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร</u>	<u>คะแนน</u>
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว ใช้คะแนนทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างในการแปลความข้อมูลโดยรวมและรายข้อ การสังเกต ซึ่งได้แบ่งระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครสวรรค์ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ การพิจารณา ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.67 - 5.00 หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.66 หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ปานกลางหรือพอสมควร

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.33 หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์น้อย

2.4 คำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

การสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยใช้มาตรวัดแบบ Rating Scale โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

<u>แรงจูงใจในการท่องเที่ยว</u>	<u>คะแนน</u>
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว ใช้คะแนนทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างในการแปลความข้อมูลโดยรวมและรายข้อ การอิงเกณฑ์ ซึ่งได้แบ่งระดับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครสวรรค์ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ การพิจารณา ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.67 - 5.00 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.66 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ปานกลางหรือพอสมควร

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.33 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์น้อย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านกิจกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดของ Likert's Scale มาปรับใช้และมีเกณฑ์ให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว ใช้คะแนนทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างในการแปลความข้อมูลโดยรวมและรายข้อ การอิงเกณฑ์ ซึ่งได้แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.67 - 5.00 แสดงว่า นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.66 แสดงว่า นักท่องเที่ยวเห็นด้วยปานกลางกับการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ หมายความว่า นักท่องเที่ยวค่อนข้างเห็นด้วยกับกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทางศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ได้จัดไว้ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.33 แสดงว่า นักท่องเที่ยวเห็นด้วยน้อยกับการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การหาความถูกต้อง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นก็นำมาแก้ไขปรับปรุง เพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try - out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงหรือเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ด้วยการให้กรอกแบบสอบถามเป็นรายบุคคล เช่นเดียวกับการใช้แบบสอบถามตามสถานการณ์จริงทุกประการ แล้วนำแบบสอบถามนั้นมาวิเคราะห์เป็นรายด้าน (Item Analysis) โดยใช้วิธีของ Kuder Richardson (KR 20) สำหรับกรณีที่มี 2 คำตอบ และหาความเชื่อมั่นรวมโดยใช้วิธีวัดแบบ Cronbach (สุชาติ, 2544: 250) สำหรับกรณีที่มีคำตอบตั้งแต่ 2 คำตอบขึ้นไป เพื่อ

ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของมาตรวัดตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นเป็นรายด้าน มีดังนี้

2.1 ผลวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้วยวิธีการของ Kuder Richardson (KR20) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7164

2.2 ผลวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้านประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7157

2.3 ผลวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8516

2.4 ผลวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้านแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8192

2.5 ผลวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้านความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9262

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ข้อมูล และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล
2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง และผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่นแล้ว ไปแจกให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครสวรรค์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อจะได้อธิบายและทำความเข้าใจถึงจุดประสงค์ของการวิจัยและติดตามเก็บคืน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 323 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ตอบมาแล้วทำการประมวลผล และวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องครบถ้วน ของแบบสอบถามทุกชุด
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาบันทึกเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์
3. ใช้คำสั่งจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าสถิติ
4. ประมวลผลและนำผลที่ประมวลได้มาวิเคราะห์ เขียนรายงาน และนำเสนอเป็นงาน

วิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย

1. ค่าร้อยละ ใช้สำหรับอธิบายข้อมูลปัจจัยด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ภูมิภานา

2. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สำหรับอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการท่องเที่ยว และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

3. การวิเคราะห์ความผันแปร (Analysis of Variance) และการวิเคราะห์การจำแนก พหุ (Multiple Classification Analysis) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	หมายถึง	จำนวนที่ใช้ในการวิจัย
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	หมายถึง	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ
F	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม

Eta หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามก่อนปรับตัวแปรอิสระที่ละคู่

Beta หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามทีละคู่ภายหลังที่ได้ปรับตัวแปรอิสระแล้ว

R^2 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับตัวแปรตาม

R หมายถึง อัตราความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมดกับตัวแปรตาม

บทที่ 4

ผลงานวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ 323 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

(n=323)		
ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	154	47.7
หญิง	169	52.3
อายุ (อายุเฉลี่ย 30.80 ปี)		
20 ปี และต่ำกว่า	61	18.9
21 – 30 ปี	107	33.2
31 – 40 ปี	95	29.5
41 – 50 ปี	45	13.9
มากกว่า 50 ปี	15	4.5
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับมัธยม	15	4.6
มัธยมศึกษา	91	28.2
สายวิชาชีพ (ปวช., ปวส.)	55	17.0
ปริญญาตรี	141	43.7
สูงกว่าปริญญาตรี	21	6.5
สถานภาพสมรส		
โสด	171	52.9
สมรส	144	44.6
หย่า/หม้าย	8	2.5

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n=323)		
ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานบริษัทเอกชน	151	46.7
เกษตรกร	5	1.5
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (มีกิจการเป็นของตนเอง)	37	11.5
รับจ้าง	49	15.2
นักเรียน/นักศึกษา	69	21.4
แม่บ้าน	12	3.7
รายได้ (รายได้เฉลี่ย 11,469.68 บาท)		
ไม่มีรายได้	63	19.6
5,000 บาท และต่ำกว่า	53	16.4
5,001-10,000 บาท	89	27.6
10,001-15,000 บาท	33	10.2
15,001-20,000 บาท	38	11.7
มากกว่า 20,000 บาท	47	14.5
ภูมิลำเนา		
นครสวรรค์	181	56.0
จังหวัดอื่นๆ	142	44.0

จากตารางที่ 2 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 323 คน ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

เพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 47.7 เพศหญิง ร้อยละ 52.3

อายุ กลุ่มตัวอย่างมีอายุดำสุด 13 ปี สูงสุด 63 ปี อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 30.80 ปี กลุ่มอายุระหว่าง 21-30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 33.2 รองลงมา คือ กลุ่มอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 29.5 ส่วนกลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 4.5

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มากที่สุด ร้อยละ 43.7 รองลงมาในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 28.2 น้อยที่สุดระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 4.6

สถานภาพสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 52.9 สมรส ร้อยละ 44.6 หย่าหรือหม้าย ร้อยละ 2.5

รายได้ กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่ำสุด คือ ไม่มีรายได้ สูงสุด คือ 60,000 บาท รายได้เฉลี่ย 11,469.68 บาท กลุ่มรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 27.6 รองลงมา คือ ไม่มีรายได้ ร้อยละ 19.6 ส่วนกลุ่มรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท น้อยที่สุด ร้อยละ 10.2

อาชีพ กลุ่มตัวอย่างมีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทเอกชน มากที่สุด ร้อยละ 46.7 รองลงมา คือ นักเรียนหรือนักศึกษา ร้อยละ 21.4 กลุ่มอาชีพน้อยที่สุด คือ เกษตรกร ร้อยละ 1.5

ภูมิลำเนา กลุ่มตัวอย่างมีภูมิลำเนาจังหวัดนครสวรรค์ ร้อยละ 56.0 และจังหวัดอื่น ๆ ร้อยละ 44.0

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
ด้านความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

						(n=323)
ประเด็นคำถาม	ใช่	ไม่ใช่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้ ความเข้าใจ	
1. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การเดินทาง ไปยังแหล่ง ธรรมชาติ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่ เกี่ยวกับระบบนิเวศ	92.3 (298)	7.7 (25)	.92	.27	มาก	
2. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิด การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมใน ท้องถิ่น	98.8 (319)	1.2 (4)	.99	.11	มาก	
3. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นเครื่องมือ ในการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์	97.8 (316)	2.2 (7)	.98	.15	มาก	
4. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการส่งเสริมให้มีแหล่ง ธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	90.4 (292)	9.6 (31)	.90	.30	มาก	
5. มีการจัดการและควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว ไม่ให้เกิด ความสามารถของชุมชนท้องถิ่นและระบบนิเวศของแหล่ง ท่องเที่ยวนั้นๆ	60.4 (195)	39.6 (128)	.60	.49	มาก	
*6. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่ควรให้คนในท้องถิ่นเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	17.6 (57)	82.4 (266)	.82	.38	มาก	
7. กิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยวต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม หรือสร้าง มลพิษ	96.9 (313)	3.1 (10)	.97	.17	มาก	
8. นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้รายละเอียดของสัตว์ป่า พรรณไม้ หรือลักษณะของระบบนิเวศได้จากการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	96.3 (311)	3.7 (12)	.96	.19	มาก	
9. คนในชุมชนมีส่วนช่วยรักษาสีเขียวในแหล่ง ท่องเที่ยว	96.9 (313)	3.1 (10)	.97	.17	มาก	
*10. รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะหมุนเวียน กลับไปพัฒนาท้องถิ่น	93.5 (302)	6.5 (21)	.94	.25	มาก	
11. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสู่แหล่งท่องเที่ยว	69.3 (224)	30.7 (99)	.31	.46	น้อย	
12. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ก่อให้เกิดประโยชน์ระหว่าง การท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมพร้อมๆ กัน	97.2 (314)	2.8 (9)	.97	.16	มาก	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=323)					
ประเด็นคำถาม	ใช่	ไม่ใช่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
13. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทำให้คนในท้องถิ่นมีรายได้มากขึ้น	92.0 (297)	8.0 (26)	.92	.27	มาก
14. ก่อนการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ควรศึกษาข้อมูลของสถานที่นั้นๆ ก่อน	95.4 (308)	4.6 (15)	.95	.21	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม			.87	.09	มาก

* ข้อความเชิงลบ

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม .87 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้องมากที่สุด คือ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมในท้องถิ่น (ข้อ 2) ค่าเฉลี่ย .99 รองลงมา คือ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ (ข้อ 3) ค่าเฉลี่ย .98 ส่วนคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้องน้อยที่สุด คือ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสู่แหล่งท่องเที่ยว (ข้อ 11) ซึ่งเป็นคำถามในเชิงลบ ค่าเฉลี่ย .31 รองลงมา คือ มีการจัดการและควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว ไม่ให้เกินความสามารถของชุมชนท้องถิ่นและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ (ข้อ 5) ค่าเฉลี่ย .60

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านประสบการณ์
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(n=323)

ข้อความ	เป็น ประจำ	เป็นบางครั้ง แล้วแต่โอกาส	ไม่ เคยเลย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ประสบการณ์
1. การเดินทางท่องเที่ยวไปในสถานที่ท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ในช่วงงานเทศกาล วันหยุดราชการ หรืองานประเพณีของจังหวัดต่างๆ	9.9 (3.2)	86.7 (280)	3.4 (11)	1.07	.36	ปานกลาง
2. การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แบบ เข้าไป – เย็นกลับ	21.7 (70)	67.2 (217)	11.1 (36)	1.11	.56	ปานกลาง
3. การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยพักค้างคืน	5.9 (19)	63.5 (205)	30.7 (99)	.75	.55	ปานกลาง
4. การเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น เดินป่าศึกษาธรรมชาติ	5.6 (18)	62.5 (202)	31.9 (103)	.74	.55	ปานกลาง
5. การเดินทางท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และทาง ประวัติศาสตร์ โบราณคดี เช่น เทศกาลแห่มังกร ล่องเรือตามเส้นทางเสด็จประพาสต้น	13.3 (43)	61.3 (198)	25.4 (82)	.88	.61	ปานกลาง
6. การเดินทางไปท่องเที่ยวตามหน่วยงานของรัฐ ที่เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ศูนย์อนุรักษ์เต่าทะเล (สัตหีบ)	11.1 (36)	75.9 (245)	13.0 (42)	.98	.49	ปานกลาง
7. ในการเดินทางท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมใน กิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ปล่อยปลา ปลูกป่า เก็บขยะ	16.4 (53)	66.3 (214)	17.3 (56)	.99	.58	ปานกลาง
8. นำความรู้ที่ได้จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไป เผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รับรู้	25.1 (81)	61.6 (199)	13.3 (43)	1.12	.61	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม				.95	.31	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม .95 หมายความว่า มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวพอสมควร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้นำความรู้ที่ได้จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่น (ข้อ 8) มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.12 รองลงมา คือ การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบเข้าไป-เย็นกลับ (ข้อ 2) ค่าเฉลี่ย 1.11 ส่วนกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อยที่สุด คือ การเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ (ข้อ 4) ค่าเฉลี่ย .74

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

(n=323)

แหล่งข่าวสาร	การรับรู้ข่าวสาร					$\bar{X}$	S.D.	ระดับการรับรู้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
สื่อบุคคล (ค่าเฉลี่ย 3.32)								
- บุคคลในครอบครัว	20.4 (66)	28.8 (93)	35.3 (114)	11.5 (37)	4.0 (13)	3.50	1.06	ปานกลาง
- เพื่อน	13.6 (44)	35.6 (115)	39.9 (129)	9.6 (31)	1.2 (4)	3.51	.89	ปานกลาง
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ	8.0 (26)	23.2 (75)	35.0 (113)	23.5 (76)	10.2 (33)	2.95	1.10	ปานกลาง
สื่อมวลชน (ค่าเฉลี่ย 3.19)								
- โทรทัศน์	25.7 (83)	35.9 (116)	22.9 (74)	10.8 (35)	4.6 (15)	3.67	1.11	มาก
- วิทยุ	6.5 (21)	26.9 (87)	35.3 (114)	22.0 (71)	9.3 (30)	2.99	1.06	ปานกลาง
- หนังสือพิมพ์	10.8 (35)	28.2 (91)	32.8 (106)	19.5 (63)	8.7 (28)	3.13	1.12	ปานกลาง
- วารสาร/นิตยสาร	9.0 (29)	23.2 (75)	33.7 (109)	22.3 (72)	11.8 (38)	2.95	1.13	ปานกลาง
สื่อเฉพาะกิจ (ค่าเฉลี่ย 2.83)								
- โปสเตอร์	5.9 (19)	22.0 (71)	27.6 (89)	29.4 (95)	15.2 (49)	2.74	1.14	ปานกลาง
- แผ่นพับ	4.0 (13)	16.1 (52)	35.3 (114)	29.1 (94)	15.5 (50)	2.64	1.05	ปานกลาง
- ป้ายประชาสัมพันธ์	8.4 (27)	25.4 (82)	34.7 (112)	22.6 (73)	9.0 (29)	3.02	1.08	ปานกลาง
- อินเทอร์เน็ต	12.1 (39)	23.8 (77)	27.9 (90)	16.4 (53)	19.8 (64)	2.92	1.29	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.09	.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยรวม 3.09 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง และสื่อบุคคลเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.32 รองลงมา ได้แก่ สื่อมวลชน ค่าเฉลี่ย 3.19

เมื่อพิจารณาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆปรากฏว่า

สื่อบุคคล รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเพื่อน มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51 รองลงมา คือ บุคคลในครอบครัว ค่าเฉลี่ย 3.50 โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.32

สื่อมวลชน รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.67 รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ ค่าเฉลี่ย 3.13 โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.19

สื่อเฉพาะกิจ รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากป้ายประชาสัมพันธ์ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.02 รองลงมา คือ อินเทอร์เน็ต ค่าเฉลี่ย 2.92 โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 2.83

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
ด้านแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ข้อความ	แรงจูงใจ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. เป็นสถานที่ที่สะดวก ต่อการเดินทางมา ท่องเที่ยว	24.8 (80)	44.0 8 (142)	28.5 (92)	2.2 (7)	.6 (2)	3.90	.82	มาก
2. ธรรมชาติมีความ สวยงาม อากาศดี เงียบสงบเหมาะ สำหรับมาพักผ่อน	25.7 (83)	39.6 (128)	30.3 (98)	4.0 (13)	.3 (1)	3.86	.86	มาก
3. ต้องการท่องเที่ยว เพื่อให้ได้รับความ เพลิดเพลิน สนุกสนาน	22.9 (74)	42.4 (137)	31.3 (101)	3.1 (10)	.3 (1)	3.85	.82	มาก
4. อยากรู้จักพันธุ์สัตว์ น้ำจืดและพรรณไม้ น้ำจืดประเภทต่างๆ	28.2 (91)	37.2 (120)	31.9 (103)	2.8 (9)	0 (0)	3.91	.84	มาก
5. เดินทางมาศึกษา งานวิชาการด้านการ ประมง	13.0 (42)	25.7 (83)	39.0 (126)	13.9 (45)	8.4 (27)	3.21	1.10	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	แรงจูงใจ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
6. เพื่อมาตกปลาใน บึงบอระเพ็ด	4.0 (13)	10.5 (34)	12.4 (40)	18.9 (61)	54.2 (175)	1.91	1.20	น้อย
7. ต้องการได้รับความรู้ เพื่อเป็นแนวทางใน การประกอบอาชีพ เกี่ยวกับ การเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำจืด	10.2 (33)	22.3 (72)	34.1 (110)	17.6 (57)	15.8 (51)	2.94	1.20	ปานกลาง
8. ต้องการมาซื้อลูกปลา พันธุ์ดีเพื่อนำไปเลี้ยง	5.3 (17)	14.9 (48)	26.6 (86)	23.2 (75)	30.0 (97)	2.42	1.21	ปานกลาง
9. ต้องการทำบุญ ทำทาน เพื่อให้เกิดความสุข ทางใจ โดยการปล่อย ปลาให้อาหารปลา	14.6 (47)	32.5 (105)	34.4 (111)	11.5 (37)	7.1 (23)	3.36	1.09	ปานกลาง
10. เพื่อมาชมนกที่อพยพ เข้ามาอยู่ที่บึง บอระเพ็ดเป็นจำนวน มากในช่วงหน้าหนาว	18.6 (60)	32.5 2 (105)	33.1 (107)	11.1 (36)	4.6 (15)	3.49	1.06	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.28	.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.28 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยากรู้จักพันธุ์สัตว์น้ำจืดและพรรณไม้น้ำจืดประเภทต่างๆ มากที่สุด (ข้อ 4) ค่าเฉลี่ย 3.91 รองลงมา คือ เป็นสถานที่ที่สะดวกต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว (ข้อ 1) ค่าเฉลี่ย 3.90 ส่วนแรงจูงใจของกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุด คือ เพื่อมาตกปลาในบึงบอระเพ็ด (ข้อ 6) ค่าเฉลี่ย 1.91

**ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนา
ประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์**

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้าน
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
นครสวรรค์

(n=323)								
ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ความเห็น
กิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.96)								
1. จัดให้นักท่องเที่ยวสามารถ จับหรือสัมผัสกับสัตว์น้ำเพื่อ ได้รับประสบการณ์แปลก ใหม่และเกิดความประทับใจ	24.1 (78)	38.4 (124)	25.4 (82)	4.0 (13)	8.0 (26)	3.67	1.13	มาก
2. การแสดงการให้อาหารจะเข้า	18.3 (59)	37.8 (122)	28.8 (93)	8.7 (28)	6.5 (21)	3.53	1.09	ปานกลาง
3. จัดให้มีมัลกูเทศก์พาชม บริเวณศูนย์ทั้งในสถานแสดง พันธุ์สัตว์น้ำ และบริเวณบ่อ เพาะเลี้ยงเพื่อให้ความรู้ที่ ถูกต้องตามหลักวิชาการ แก่นักท่องเที่ยว	27.9 (90)	45.2 (146)	22.3 (72)	3.7 (12)	.9 (3)	3.96	.86	มาก
4. จัดให้มีนิทรรศการเพื่อเผย แพร่ความรู้ด้านการประมง ทั้งการเพาะเลี้ยงและการ อนุรักษ์สัตว์น้ำในช่วงเทศกาล ต่างๆ ของจังหวัดนครสวรรค์	30.7 (99)	49.2 (159)	16.4 (53)	3.4 (11)	.3 (1)	4.07	.80	มาก
5. จัดประกวดปลาสวยงามและ ปลาหายาก	35.6 (115)	35.6 (115)	22.6 (73)	4.6 (15)	1.5 (5)	3.99	.95	มาก
6. จัดกิจกรรมท่องเที่ยว ธรรมชาติในบริเวณบึง บอระเพ็ดโดยมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมี ความรู้ด้านการประมงเป็น ผู้ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว	41.5 (134)	39.6 (128)	15.8 (51)	2.8 (9)	.3 (1)	4.19	.82	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=323)								
ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
7. จัดประกวดภาพวาดสัตว์น้ำ	25.7 (83)	34.7 (112)	30.3 (98)	6.8 (22)	2.5 (8)	3.74	1.00	มาก
8. มีป้ายให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว อย่างชัดเจนบริเวณสถาน แสดงพันธุ์สัตว์น้ำ และ บ่อเพาะเลี้ยง	42.1 (136)	39.6 (128)	14.9 (48)	2.5 (8)	.9 (3)	4.20	.85	มาก
9. จัดแสดงงานวิชาการใหม่ๆ ที่ทางศูนย์ศึกษาวิจัยได้ เช่น การเพาะพันธุ์ปลาเสือพ่นน้ำ ทั้งพ่อแม่พันธุ์ และลูกปลา	36.5 (118)	49.3 (143)	16.7 (54)	1.9 (6)	.6 (2)	4.14	.80	มาก
10. มีลูกปลาชนิดต่างๆ ที่ทาง ศูนย์เพาะพันธุ์ได้ให้นักท่องเที่ยว ปล่อยลงสู่บึงบอระเพ็ด เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณ สัตว์น้ำ	32.5 (105)	48.3 (156)	16.1 (52)	1.5 (5)	1.5 (5)	4.09	.83	มาก
สิ่งอำนวยความสะดวก (ค่าเฉลี่ย 4.25)								
11. จัดให้มีที่จอดรถอย่างเพียงพอ และเป็นระเบียบ	41.5 (134)	41.2 (133)	13.6 (44)	3.1 (10)	.6 (2)	4.20	.83	มาก
12. มีการดูแลรักษาความสะอาด และปรับปรุง อาคาร สถานที่ ตลอดจนสวนสาธารณะให้มี จุดเด่นและสวยงามเสมอ	52.0 (168)	30.3 (93)	12.4 (40)	3.4 (11)	1.9 (6)	4.27	.94	มาก
13. มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกใน เรื่องต่างๆและดูแลความ ปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว	48.3 (156)	32.5 (105)	13.6 (44)	4.0 (13)	1.5 (5)	4.22	.93	มาก
14. จัดระเบียบร้านค้าต่างๆ ให้ ตั้งภายในบริเวณที่จัดไว้ เท่านั้น	44.9 (145)	34.7 (112)	16.1 (52)	1.9 (6)	2.5 (8)	4.18	.94	มาก
15. จัดทำป้ายที่ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ระหว่างทางเดิน	48.0 (155)	29.7 (96)	18.0 (58)	3.4 (11)	.9 (3)	4.20	.92	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=323)								
ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
16. ดูแลเรื่องอุปกรณ์ช่วยเหลือ และทำเทียบเรือให้อยู่ใน ลักษณะพร้อมใช้งานและ ให้ความสะดวกปลอดภัยแก่ นักท่องเที่ยว	49.2 (159)	31.0 (100)	16.1 (52)	2.5 (8)	1.2 (4)	4.24	.90	มาก
17. จัดให้มีห้องสุขาที่สะอาดและ เพียงพอ	52.6 (170)	29.4 (95)	13.0 (42)	3.4 (11)	1.5 (5)	4.28	.92	มาก
18. จัดเตรียมสถานที่ให้ นักท่องเที่ยวเข้ามาพักผ่อน ได้รับความสะดวกและ เพียงพอ เช่น ม้านั่ง ถังขยะ	49.8 (161)	31.9 (103)	15.2 (49)	1.9 (6)	1.2 (4)	4.27	.87	มาก
19. มีป้ายบอกจุดท่องเที่ยวอย่าง ชัดเจนเข้าใจง่าย	52.9 (171)	29.4 (95)	13.9 (45)	2.8 (9)	.9 (3)	4.31	.88	มาก
20. ดูแลทางเดินเท้า ถนนภายใน ศูนย์ และถนนทางเข้าศูนย์ ให้นักท่องเที่ยวได้รับความ สะดวกสบาย	48.6 (157)	34.7 (112)	13.6 (44)	2.5 (8)	.6 (2)	4.28	.84	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						4.10	.62	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ถ้าพิจารณาโดยรวม นักท่องเที่ยวเห็นด้วยต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10 แต่ถ้าพิจารณารายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์เห็นด้วยกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่า โดยมีค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนด้านกิจกรรม ค่าเฉลี่ย 3.96 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับการมีป้ายบอกจุดท่องเที่ยวอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย (ข้อ 19) มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.31 รองลงมา ได้แก่ จัดให้มีห้องสุขาที่สะอาดและเพียงพอ (ข้อ 17) ดูแลทางเดินเท้า ถนนภายในศูนย์ และถนนทางเข้าศูนย์ให้

นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย (ข้อ 20) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ 4.28 และถ้าพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน มีดังนี้

1. ความคิดเห็นด้านกิจกรรม ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.96 แสดงว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับมีป้ายให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจนบริเวณสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำและบ่อเพาะเลี้ยง (ข้อ 8) มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.20 รองลงมา คือ จัดกิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติในบริเวณบึงบอระเพ็ดโดยมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ด้านการประมงเป็นผู้ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว (ข้อ 6) ค่าเฉลี่ย 4.19 ส่วนการแสดงการให้อาหารจระเข้ (ข้อ 2) เห็นด้วยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.53

2. ความคิดเห็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.25 แสดงว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับการมีป้ายบอกจุดท่องเที่ยวอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย (ข้อ 19) มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.31 รองลงมา คือ จัดให้มีห้องสุขาที่สะอาดและเพียงพอ (ข้อ 17) และดูแลทางเดินเท้า ถนนภายในศูนย์ และถนนทางเข้าศูนย์ ให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย (ข้อ 20) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ 4.28 ส่วนความคิดเห็นในเรื่องของการจัดระเบียบร้านค้าต่างๆ ให้ตั้งภายในบริเวณที่จัดไว้เท่านั้นมีน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.18

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ภูมิฐานะ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 เพศของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สมมติฐานที่ 1.2 อายุของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สมมติฐานที่ 1.4 สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สมมติฐานที่ 1.5 อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สมมติฐานที่ 1.6 ระดับรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สมมติฐานที่ 1.7 ภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์การผันแปรเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์กับปัจจัยด้านบุคคล

(n = 323)

ที่มาของการผันแปร	ผลรวม		ค่าเฉลี่ย		ระดับ
	ยกกำลังสอง	DF	ยกกำลังสอง	F	นัยสำคัญ
ตัวแปรอิสระ	4,457.755	13	342.904	2.339	.006*
เพศ	583.656	1	583.656	3.981	.047*
อายุ	1,017.330	2	508.665	3.470	.032*
ระดับการศึกษา	2,078.086	3	692.695	4.725	.003*
สถานภาพสมรส	97.637	1	97.637	.666	.415
อาชีพ	351.749	3	117.250	.800	.495
รายได้	295.561	2	147.780	1.008	.366
ภูมิลำเนา	33.736	1	33.736	.230	.632
ค่าผันแปรที่อธิบายได้	4,457.755	13	342.904	2.339	.006
การผันแปรที่เหลือ	45,298.134	309	146.596		
การผันแปรทั้งหมด	49,755.889	322	154.521		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 การวิเคราะห์การผันแปรปัจจัยด้านบุคคลจากสมมติฐานที่ 1 กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่วนปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนา เป็นตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่ถ้าพิจารณาโดยรวมตัวแปรปัจจัยด้านบุคคลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปผลการศึกษาได้ว่า **เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1, 1.1, 1.2 และ 1.3 แต่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1.4, 1.5, 1.6 และ 1.7**

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์จำแนกพหุเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของ
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์กับปัจจัยด้านบุคคล

(n=323)

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ยก่อน ปรับตัวแปรอิสระ	ค่าเฉลี่ยหลัง ปรับตัวแปรอิสระ
เพศ			
ชาย	154	80.610	80.422
หญิง	169	83.302	83.474
		Eta = .108	Beta = .123
อายุ			
ต่ำกว่า 26 ปี	114	80.009	79.394
26 – 35 ปี	108	83.796	83.504
36 ปีขึ้นไป	101	82.386	83.393
		Eta = .128	Beta = .156
ระดับการศึกษา			
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	106	81.896	82.446
สายวิชาชีพ (ปวช., ปวส.)	55	83.200	83.957
ปริญญาตรี	141	82.957	82.421
สูงกว่าปริญญาตรี	21	73.238	72.081
		Eta = .191	Beta = .216
สถานภาพสมรส			
โสด	171	81.661	82.980
สมรสแล้ว	152	82.421	80.937
		Eta = .031	Beta = .082
อาชีพ			
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานบริษัทเอกชน	151	81.510	81.099
เกษตรกร/รับจ้าง/แม่บ้าน	37	83.742	82.850
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	69	85.270	85.026
นักเรียน/นักศึกษา	66	79.739	81.624
		Eta = .141	Beta = .102

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n=323)			
ตัวแปรและกลุ่มย่อย	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ยก่อน ปรับตัวแปรอิสระ	ค่าเฉลี่ยหลัง ปรับตัวแปรอิสระ
รายได้			
ไม่มีรายได้-5,000 บาท	116	80.983	80.609
5,001-10,000 บาท	89	82.124	81.195
มากกว่า 10,000 บาท	118	82.958	84.025
		Eta = .068	Beta = .124
ภูมิลำเนา			
นครสวรรค์	181	82.050	82.327
จังหวัดอื่นๆ	142	81.979	81.625
		Eta = .003	Beta = .028
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กำลังสอง (R^2)			.090
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)			.299

จากตารางที่ 9 การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กล่าวคือ ก่อนการปรับค่าตัวแปรอิสระ คือ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ มากที่สุด (Eta = .191) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ภูมิลำเนา (Eta = .003) แต่ภายหลังการปรับค่าตัวแปรอิสระ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ มากที่สุด (Beta = .216) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ภูมิลำเนา (Beta = .028)

จากการวิเคราะห์การค้นพบและการวิเคราะห์การจำแนกพหุข้างต้นสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้ดังนี้

เพศ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่า ทั้งก่อนและหลังการปรับค่าตัวแปรอิสระ เพศหญิงมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มากกว่าเพศชาย กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยก่อนการปรับค่าตัวแปรอิสระ 83.302 และ 80.610 ค่าเฉลี่ยหลังการปรับค่าตัวแปรอิสระ 83.474 และ 80.422

อายุ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่าทั้งก่อนและหลังการปรับค่าตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 26-35 ปี มีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไปและต่ำกว่า 26 ปี กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยก่อนปรับตัวแปรอิสระ 83.796, 82.386 และ 80.009 ค่าเฉลี่ยหลังปรับตัวแปรอิสระ 83.504, 83.393 และ 79.394

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่าทั้งก่อนและหลังการปรับค่าตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสายวิชาชีพ (ปวช.ปวส.) มีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยก่อนปรับตัวแปรอิสระ 83.200, 82.957 และ 81.896 ค่าเฉลี่ยหลังปรับตัวแปรอิสระ 83.957, 82.421 และ 82.446

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่มีประเด็นที่น่าสนใจเกิด ดังนี้

สถานภาพสมรส พบว่า ก่อนปรับตัวแปรอิสระกลุ่มตัวอย่างที่สมรสแล้ว มีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นโสด ค่าเฉลี่ย 82.421 และ 81.661 แต่หลังปรับตัวแปรอิสระกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโสด มีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่สมรสแล้ว ค่าเฉลี่ย 82.980 และ 80.937

อาชีพ พบว่า ทั้งก่อนและหลังปรับตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพ ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มากที่สุด รองลงมา คือ เกษตรกร หรือรับจ้างหรือแม่บ้าน ค่าเฉลี่ยก่อนปรับตัวแปรอิสระ 85.270 และ 83.742 ค่าเฉลี่ยหลังปรับตัวแปรอิสระ 85.026 และ 82.850

รายได้ พบว่า ทั้งก่อนและหลังปรับตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ มากกว่า10,001 บาท มีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท และไม่มีรายได้-5,000 บาท กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยก่อนปรับตัวแปรอิสระ 82.958, 82.124 และ 80.983 ค่าเฉลี่ยหลังปรับตัวแปรอิสระ 84.025, 81.195 และ 80.609

ภูมิลำเนา พบว่า ทั้งก่อนและหลังปรับตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์ มีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดอื่นๆ กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยก่อนปรับตัวแปรอิสระ 82.050 และ 81.979 ค่าเฉลี่ยหลังปรับตัวแปรอิสระ 82.327 และ 81.625

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สมมติฐานที่ 2.1 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สมมติฐานที่ 2.2 ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สมมติฐานที่ 2.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สมมติฐานที่ 2.4 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์การผันแปรเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวดต่อการให้บริการ
ของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์กับปัจจัยด้านการท่องเที่ยว

(n = 323)

ที่มาของการผันแปร	ผลรวม		ค่าเฉลี่ย		ระดับ
	ยกกำลังสอง	DF	ยกกำลังสอง	F	นัยสำคัญ
ตัวแปรอิสระ	4,417.554	4	1,104.389	7.746	.000*
ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	914.382	1	914.382	6.413	.012*
ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	5.631	1	5.631	.039	.843
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครสวรรค์	1,665.716	1	1,665.716	11.683	.001*
แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์ วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครสวรรค์	1,831.826	1	1,831.826	12.848	.000*
ค่าผันแปรที่อธิบายได้	4,417.554	4	1,104.389	7.746	.000
การผันแปรที่เหลือ	45,338.334	318	142.573		
การผันแปรทั้งหมด	49,755.889	322	154.521		

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตารางที่ 10 การวิเคราะห์การผันแปรปัจจัยด้านการท่องเที่ยวจากสมมติฐานที่ 2 กับ
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวดต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์
ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ แรงจูงใจใน
การท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับ
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวดต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประสมการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่เมื่อนำตัวแปรอิสระดังกล่าวทุกตัวรวมกัน ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปผลการศึกษาได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 , 2.1, 2.3 และ 2.4 แต่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2.2

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์จำแนกหมู่เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์กับปัจจัยด้านการท่องเที่ยว

(n=323)			
ตัวแปรและกลุ่มย่อย	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ยก่อน ปรับตัวแปรอิสระ	ค่าเฉลี่ยหลัง ปรับตัวแปรอิสระ
ความรู้ความเข้าใจ			
ความรู้ความเข้าใจน้อย	178	80.500	80.475
ความรู้ความเข้าใจมาก	145	83.883	83.913
		Eta = .136	Beta = .138
ประสบการณ์			
ประสบการณ์น้อย	149	82.322	83.146
ประสบการณ์มาก	174	81.759	81.053
		Eta = .023	Beta = .084
การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร			
การรับรู้ข้อมูลน้อย	169	79.899	80.411
การรับรู้ข้อมูลมาก	154	84.344	83.783
		Eta = .179	Beta = .136
แรงจูงใจ			
แรงจูงใจน้อย	158	79.279	79.439
แรงจูงใจมาก	165	84.642	84.489
		Eta = .216	Beta = .203
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กำลังสอง (R^2)			.089
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)			.298

จากตารางที่ 11 การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่าทั้งก่อนและหลังการปรับค่าตัวแปรอิสระ ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กล่าวคือ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์มากที่สุด ($\text{Eta} = .216$, $\text{Beta} = .203$) ส่วนประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ น้อยที่สุด ($\text{Eta} = .023$, $\text{Beta} = .084$)

จากการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ข้างต้น สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยด้านการท่องเที่ยว ที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้ดังนี้

ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่าทั้งก่อนและหลังการปรับค่าตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ความเข้าใจมาก มีความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ มากกว่ากลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยก่อนปรับตัวแปรอิสระ 83.883 และ 80.500 ค่าเฉลี่ยหลังปรับตัวแปรอิสระ 83.913 และ 80.475

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่าทั้งก่อนและหลังการปรับค่าตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมาก มีความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

มากกว่ากลุ่มที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อย กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยก่อนปรับตัวแปรอิสระ 84.344 และ 79.899 ค่าเฉลี่ยหลังปรับตัวแปรอิสระ 83.783 และ 80.411

แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่า ทั้งก่อนและหลังการปรับค่าตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างที่มีแรงจูงใจมากมีความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์มากกว่ากลุ่มที่มีแรงจูงใจน้อย กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยก่อนปรับตัวแปรอิสระ 84.642 และ 79.279 ค่าเฉลี่ยหลังปรับตัวแปรอิสระ 84.489 และ 79.439

ข้อวิจารณ์

การศึกษาวิจัยเรื่อง **ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์** ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ จำนวน 323 คน โดยมีตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาหลายตัวแปร ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัย มีดังนี้

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ผลการวิจัยด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.10 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า

ด้านกิจกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ด้านกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยรวม 3.96 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยกับการมีป้ายให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจนบริเวณสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำและบ่อเพาะเลี้ยง (ข้อ 8) มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.20 รองลงมา

คือ จัดกิจกรรมท่องเที่ยวศึกษาธรรมชาติในบริเวณบึงบอระเพ็ด โดยมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ด้านการประมง เป็นผู้ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว (ข้อ 6) ค่าเฉลี่ย 4.19 และเห็นด้วยกับการแสดง การให้อาหารจระเข้ น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.53

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ยรวม 4.25 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยกับมีป้ายบอก จุดท่องเที่ยวอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย (ข้อ 19) มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.31 รองลงมา คือ จัดให้มี ห้องสุขาที่สะอาดและเพียงพอ (ข้อ 17) และดูแลทางเดินเท้า ถนนภายในศูนย์ และถนนทางเข้า ศูนย์ให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย (ข้อ 20) ค่าเฉลี่ย 4.28 และเห็นด้วยกับการจัดระเบียบร้านค้าต่างๆ ให้ตั้งภายในบริเวณที่จัดไว้เท่านั้น (ข้อ 14) น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.18

เมื่อพิจารณาแล้วในด้านกิจกรรม การมีป้ายให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน บริเวณสถานแสดงพันธุ์และบ่อเพาะเลี้ยง รวมทั้งจัดกิจกรรมท่องเที่ยวในบึงบอระเพ็ด โดยมีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวด้วยนั้น แสดงว่านักท่องเที่ยวต้องการที่จะมาเที่ยวโดยได้รับความรู้ที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องให้กับผู้อื่นได้ถือเป็นการช่วยอนุรักษ์สัตว์น้ำอีกด้านหนึ่ง รวมทั้งยังเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สัตว์น้ำให้กับเยาวชนที่เข้ามาท่องเที่ยวที่ศูนย์นี้ด้วย ส่วนการแสดงการให้อาหารจระเข้ เห็นด้วยน้อยนั้น อาจเนื่องมาจากมีการแสดงเพียงวันเดียวทำให้นักท่องเที่ยวไม่ทราบ แต่ก็มียาอาหารจระเข้บริการให้กับนักท่องเที่ยวได้ให้อาหารจระเข้เองด้วย ส่วนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกนั้น เรื่องป้ายบอกจุดท่องเที่ยวมีนักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากที่สุดเนื่องจากศูนย์มีบริเวณที่กว้างมาก หากไม่มีป้ายบอกทางให้กับนักท่องเที่ยวที่ชัดเจน ทำให้นักท่องเที่ยวเสียเวลาในการหาสถานที่ที่ต้องการจะไป ส่วนในเรื่องความสะอาดและความเพียงพอของห้องสุขา เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากอีกเรื่องหนึ่ง ควรจัดให้มีผู้ดูแลห้องน้ำให้สะอาดอยู่เสมอ รวมทั้งถนนและทางเท้าภายในศูนย์ ถนนทางเข้าศูนย์ ป้ายบอกทางให้นักท่องเที่ยวเห็นอย่างชัดเจน เพื่อให้นักท่องเที่ยวประทับใจตั้งแต่ผ่านเข้ามาภายในบริเวณศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว

ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ถ้าพิจารณาโดยรวมค่าเฉลี่ย .87 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าคำถามที่ตอบถูกมากที่สุด คือ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมในท้องถิ่น (ข้อ2) ค่าเฉลี่ย .99 ในระดับมาก รองลงมา คือ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ (ข้อ 3) ค่าเฉลี่ย .98 ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นอย่างดี ทั้งที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างถิ่นและคนในท้องถิ่นเอง อาจเนื่องมาจากการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในปัจจุบันมีมากขึ้นทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชน สถานศึกษาต่างๆ มีการเผยแพร่ให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้เยาวชนได้รู้และเข้าใจ เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อให้กับคนรอบๆ ตัวและในชุมชนของตนเอง ดังเช่นการมีเยาวชนในท้องถิ่นเป็นมัคคุเทศน์ให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ของพวกเขา โดยเยาวชนเหล่านี้ได้รับการถ่ายทอดในเรื่องของท้องถิ่นของตนเองมาเป็นอย่างดี ทำให้พวกเขาสามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับนักท่องเที่ยว และยังช่วยให้มีรายได้เสริมในช่วงวันหยุดอีกด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างตอบถูกน้อยที่สุด คือ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสู่แหล่งท่องเที่ยว (ข้อ 11 เป็นคำถามเชิงลบ) ค่าเฉลี่ย .31 ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ถูกต้องเท่าที่ควร โดยสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้น ควรจัดสร้างขึ้นเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายในการประกอบกิจกรรมให้กับนักท่องเที่ยวในรูปแบบที่เรียบง่าย กลมกลืนกับธรรมชาติและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ดังนั้นนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ควรทำการศึกษาและทำความเข้าใจกับแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ก่อนการเดินทาง และเตรียมตัวให้พร้อมกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติให้มากที่สุด ด้วยเหตุนี้เทคโนโลยีที่ทันสมัยจึงไม่จำเป็นนักกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่า ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ถ้าพิจารณาโดยรวมค่าเฉลี่ย.95 ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี

ประสบการณ์ในการนำความรู้ที่ได้จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รับรู้ (ข้อ 8) มีมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.12 ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่างในการเดินทางท่องเที่ยว ไปตามสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวไปเผยแพร่เป็นการช่วยให้นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ส่วนหนึ่ง และยังช่วยรักษาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ยังคงมีอยู่ต่อไป ส่วนกลุ่มตัวอย่างประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวน้อยที่สุด คือ การเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น เดินป่าศึกษาธรรมชาติ (ข้อ 4) ค่าเฉลี่ย .74 ในระดับปานกลาง แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้เดินทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างเต็มรูปแบบ เป็นเพียงการท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวทั่วๆ ไป ถ้านักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างแท้จริงแล้ว จะได้รับทั้งความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังได้รับความเพลิดเพลินอีกด้วย ดังนั้นหากมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนโดยจัดให้มีการท่องเที่ยวตามอุทยานและวนอุทยานต่างๆ ที่มีอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย ได้ศึกษาธรรมชาติที่มีอยู่ซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น จัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านนี้โดยตรงเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ที่ถูกต้องและนำไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วย ซึ่งเป็นการช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอีกทางหนึ่ง

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ พบว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ถ้าพิจารณาโดยรวม ค่าเฉลี่ย 3.09 อยู่ในระดับปานกลาง โดยประเภทสื่อบุคคล คือ เพื่อนมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51 ในระดับปานกลาง สื่อมวลชน คือ โทรทัศน์มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.67 ในระดับมากที่สุด สื่อเฉพาะกิจ คือ ป้ายประชาสัมพันธ์มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.02 ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ จากสื่อต่างๆ ยังต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวสนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ โดยเผยแพร่ข้อมูลของศูนย์ผ่านสื่อประเภทต่างๆ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับรู้และทราบข่าวของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ให้มากยิ่งขึ้น โดยทางศูนย์มิได้เป็นเพียงหน่วยงานวิชาการด้านสัตว์น้ำจืดเท่านั้น แต่ยังเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้เข้าไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ พร้อมกับได้รับความรู้ในเรื่องสัตว์น้ำจืดและพรรณไม้น้ำจืดอีกด้วย

แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ พบว่า แรงจูงใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ถ้าพิจารณาโดยรวมค่าเฉลี่ย 3.28 ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แรงจูงใจของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด คือ อยากรู้จักพันธุ์สัตว์น้ำจืดและพรรณไม้น้ำจืดประเภทต่างๆ (ข้อ 4) มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.91 ในระดับมาก รองลงมา คือ เป็นสถานที่ที่สะดวกต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว (ข้อ 1) ค่าเฉลี่ย 3.90 ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกสถานที่ท่องเที่ยวโดยให้ความสำคัญกับการเดินทางที่สะดวกสบาย และยังต้องการไปเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ในด้านต่างๆ เช่น ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ที่เป็นทั้งหน่วยงานวิชาการด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดและเปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้วย มีจุดมุ่งหมายให้นักท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลินกับสถานที่ที่เงียบสงบ อากาศดี และยังได้รับความรู้ด้านสัตว์น้ำจืดและพรรณไม้น้ำจืด โดยเฉพาะสัตว์น้ำที่มีอยู่ในบึงบอระเพ็ด รวมทั้งในด้านการจัดการประมงที่เหมาะสมเพื่อการอนุรักษ์สัตว์น้ำให้คงอยู่ตลอดไป ส่วนแรงจูงใจของกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุด คือ เพื่อมาตกปลาในบึงบอระเพ็ด (ข้อ 6) ค่าเฉลี่ย 1.91 ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องการให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวช่วยกันอนุรักษ์สัตว์น้ำในบึงบอระเพ็ดให้ยังคงความหลากหลายทางชีวภาพต่อไป

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานทั้งข้อที่ 1 และข้อที่ 2 มีข้อวิจารณ์ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ภูมิฐานะ ที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 เพศมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษา พบว่า เพศของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าเพศของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีความ

สัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยเพศหญิงมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นมากกว่าเพศชาย อาจเนื่องมาจากเพศหญิงมีเวลาว่างจากการทำงานมากกว่าเพศชาย มีโอกาสได้เข้ามาสัมผัสกับบริการที่ทางศูนย์จัดไว้มากกว่าทำให้มีการแสดงความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์ **จึงเป็นไปตามสมมติฐาน** และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอำนาจ (2548) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่องานบริการการศึกษาของงานศึกษาและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ป่าในพื้นที่ต้นน้ำในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่องานบริการ

สมมติฐานที่ 1.2 อายุมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษา พบว่า อายุของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยกลุ่มตัวอย่างอายุตั้งแต่ 26-35 ปี มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่างระหว่าง 26-35 ปี อยู่ในช่วงวัยทำงานและมีรายได้เป็นของตนเอง จึงอยากพักผ่อนในสถานที่ที่สงบเงียบ อากาศดี ในขณะเดียวกันก็เรียนรู้จากการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และอาจนำไปปรับใช้กับการทำงานหรืออย่างน้อยก็ทำให้มีพลังในการทำงานมากขึ้นหลังจากได้สัมผัสกับธรรมชาติในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ **จึงเป็นไปตามสมมติฐาน** ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สันติ (2546) ที่พบว่า อายุของนักท่องเที่ยวมีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในกิจกรรมการให้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติวนกร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ Oskamp (1991: 119-138) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่าอายุมีผลต่อการศึกษาความคิดเห็นของบุคคลนั้นๆ

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาต่างกัน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยกลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาสายวิชาชีพ (ปวช.ปวส.) มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษา ปริญญาตรี มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า อาจเป็นเพราะผู้ที่มีการศึกษาระดับปวช. ปวส. มีงานในอาชีพที่ค่อนข้างน้อยกว่าระดับปริญญาตรีจึงมีโอกาสมาท่องเที่ยวมากกว่า ทำให้มีการแสดงความคิดเห็นได้หลากหลาย **จึงเป็นไปตามสมมติฐาน** และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มัลลิการ์ (2548) ที่พบว่าการศึกษาส่งผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาทางกายภาพบริเวณวนอุทยานปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สมมติฐานที่ 1.4 สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษา พบว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสที่ต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ เนื่องจากสถานภาพสมรสไม่มีผลต่อการแสดงความคิดเห็น เพราะนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการมีทั้งที่เป็นโสดเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนผู้ที่มีครอบครัวแล้วจะพาครอบครัวเข้ามารับประทานอาหารและดูปลาในบึงบอระเพ็ด **จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน** สอดคล้องกับงานวิจัยของธนากร (2545) พบว่าความแตกต่างทางสถานภาพสมรสของนักท่องเที่ยวไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางชีวกายภาพและการบริการบริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติสวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

สมมติฐานที่ 1.5 รายได้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษา พบว่า รายได้ของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยกลุ่มตัวอย่าง ที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท มากที่สุด รายได้ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการแสดงความคิดเห็น เพราะทางศูนย์ไม่ได้เก็บค่าเข้าชมทุกคนจึงได้รับการบริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์เหมือนกันในทุกด้าน **จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน** สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬารัตน์ (2548) พบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดด้านการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรม

สมมติฐานที่ 1.6 อาชีพมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษา พบว่า อาชีพของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มากที่สุด เป็นกลุ่มตัวอย่างที่สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาและรายได้ และทุกคนทุกอาชีพสามารถสัมผัสกับการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ได้เท่าๆ กัน และทุกคนต้องการการให้บริการที่ดีเช่นเดียวกัน **จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน** สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฬารัตน์ (2548) พบว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดด้านการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรม

สมมติฐานที่ 1.7 ภูมิฐานะมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษา พบว่า ภูมิฐานะของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิฐานะ

ต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ เนื่องมาจากการเดินทางสะดวกสบายเหมาะกับการเข้ามาพักผ่อน ทานอาหารและให้อาหารปลาในบริเวณริมบึงบอระเพ็ด และได้รับความรู้ด้านสัตว์น้ำอีกด้วย และอาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวจากจังหวัดอื่นยังไม่ทราบว่าทางศูนย์เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงไม่ได้เข้ามาเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ **จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน** สอดคล้องกับงานวิจัยของนิมิตพงษ์ (2545) ที่พบว่า ภูมิลำเนาไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในวนอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 2.1 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษา พบว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมในท้องถิ่น มากที่สุด และมีความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสู่แหล่งท่องเที่ยวน้อยที่สุด ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก จะทำให้การแสดงความคิดเห็นต่อการให้บริการในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้นตามไปด้วย และเป็นไปตามแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ **จึงเป็นไปตามสมมติฐาน** ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิโรจน์ (2546) ที่ทำการศึกษารองการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับสถานี่พัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร พบว่า นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวสูง ทำให้การแสดงความคิดเห็นในด้านศักยภาพของสิ่งแวดล้อมในระดับดี และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจรศักดิ์ (2548) ที่พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 2.2 ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษา พบว่า ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวในการนำความรู้ที่ได้จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รับรู้ มากที่สุด ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมีประสบการณ์ในการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น เดินป่าศึกษาธรรมชาติ น้อยที่สุด ทำให้เห็นว่าประสบการณ์ที่ต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ **จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน** สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนากร (2545) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางชีวกายภาพและการบริการบริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติ สวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ประสบการณ์ในการท่องเที่ยวไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ

สมมติฐานที่ 2.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษา พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในสื่อต่างๆ เช่น สื่อบุคคล จากแหล่งเพื่อนมากที่สุด สื่อมวลชนจากโทรทัศน์มากที่สุด สื่อเฉพาะกิจจากป้ายประชาสัมพันธ์มากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมาก ไม่ว่าจะจากสื่อใดก็ตาม เช่น สื่อบุคคลที่ได้รับจากเพื่อนมากที่สุด รับรู้ได้จากการพูดคุย สังสรรค์กันในหมู่เพื่อน ทำให้ทราบว่าศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และมีกิจกรรมต่างๆบริการให้กับนักท่องเที่ยว จึงมีการแสดงความคิดเห็นมาจากการได้รับข่าวสาร ดังนั้น การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ **จึงเป็นไปตามสมมติฐาน** ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิมิตรพงษ์ (2545)

ที่ได้สรุปไว้ว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นในบริเวณอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีผลต่อความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในด้านต่างๆ

สมมติฐานที่ 2.4 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษา พบว่า แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าแรงจูงใจของกลุ่มตัวอย่างในการอยากรู้จักพันธุ์สัตว์น้ำจืดและพรรณไม้น้ำจืดประเภทต่างๆ ซึ่งมากที่สุดมาจากการที่ทุกคนเข้าใจว่าศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ นอกจากเป็นหน่วยงานทางวิชาการในเรื่องของการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจืดแล้ว ยังเปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเที่ยวพร้อมกับได้รับความรู้ในเรื่องสัตว์น้ำและการอนุรักษ์สัตว์น้ำ ซึ่งสอดคล้องกับแรงจูงใจที่ต้องการมาตกปลาในบึงบอระเพ็ด มีน้อยที่สุด เพราะอยากให้ทุกคนที่มาเที่ยวช่วยกันรักษาให้สัตว์น้ำยังคงมีอยู่และเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างมากในเรื่องการให้บริการของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ **จึงเป็นไปตามสมมติฐาน** สอดคล้องกับที่ จุลองศรี (2546: 36-39) ได้กล่าวไว้ว่า การเดินทางท่องเที่ยวเกิดจากความต้องการและความรู้สึของแต่ละบุคคล โดยมีแรงจูงใจหลายอย่างที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้อยากเดินทางมากขึ้น การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวไว้ได้ดีเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางมาเที่ยว

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ภูมิถิ่นและปัจจัยด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาใช้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ จำนวน 323 คน ในช่วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2548 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างไปทำการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ผันแปร หรือการวิเคราะห์การแปรปรวน (Analysis of Variance) และการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

จากปัจจัยด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 52.3 อายุอยู่ระหว่าง 21-30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 33.2 ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 43.7 สถานภาพสมรส โสด มากที่สุด ร้อยละ 52.9 มีอาชีพ รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจหรือพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด ร้อยละ 46.7 โดยมีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 27.6 และมีภูมิลำเนาเป็นนักท่องเที่ยวจากจังหวัดนครสวรรค์ มากที่สุด ร้อยละ 56.0

จากปัจจัยด้านการท่องเที่ยว ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ค่าเฉลี่ย.87 อยู่ในระดับมาก ด้านประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ค่าเฉลี่ย .95 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ค่าเฉลี่ย 3.09 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ค่าเฉลี่ย 3.28 อยู่ในระดับปานกลาง และด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ค่าเฉลี่ย 4.10 อยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานจากปัจจัยด้านบุคคลในข้อที่ 1 และจากปัจจัยด้านการท่องเที่ยวในข้อที่ 2 ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ถ้าพิจารณาโดยรวมเป็นไปตามสมมติฐาน แต่เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละตัวแปร พบว่า

1. ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนา ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ถ้าพิจารณาโดยรวมตัวแปรด้านบุคคลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานในข้อที่ 1

2. ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ถ้าวิจารณาโดยรวมตัวแปรปัจจัยด้านการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานในข้อที่ 2

ตารางที่ 12 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบ	
	เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
1. ปัจจัยส่วนบุคคล		
1.1 เพศ	✓	
1.2 อายุ	✓	
1.3 ระดับการศึกษา	✓	
1.4 สถานภาพสมรส		✓
1.5 อาชีพ		✓
1.6 รายได้		✓
1.7 ภูมิลำเนา		✓
2. ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว		
2.1 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	✓	
2.2 ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		✓
2.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์	✓	
2.4 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์	✓	

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะ ออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงขอเสนอแนวทางในการดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว

1.1 จากผลการวิจัยความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวม .87 อยู่ในระดับมาก แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว แต่ในประเด็นในข้อ11 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสู่แหล่งท่องเที่ยว ได้ค่าเฉลี่ย .31 น้อยที่สุด ดังนั้น ขอเสนอแนะให้มีประชาสัมพันธ์หรือใช้สื่อต่างๆ โดยภาครัฐหรือเอกชน ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ถูกต้องในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการท่องเที่ยวต้องสอดคล้องกลมกลืนกับทรัพยากรที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ โดยรักษาสีเขียวที่สวยงามที่ดี มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน รักษาเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและสังคมของพื้นที่ จึงไม่จำเป็นต้องมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยในแหล่งท่องเที่ยวแต่เป็นการปรับสถานที่ให้เข้ากับธรรมชาติ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับธรรมชาติอย่างแท้จริง

1.2 จากผลการวิจัยประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่าประเด็นการเดินทางการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ .74 จึงขอเสนอแนะให้ภาครัฐ และภาคเอกชน เพิ่มความสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยประชาสัมพันธ์สถานที่ต่างๆ ที่เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้ ซึ่งในปัจจุบันมีหน่วยงานภาครัฐหลายแห่งที่จัดให้มีการเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ที่ให้ความรู้ที่ถูกต้องกับนักท่องเที่ยว เช่น โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี สถานที่ท่องเที่ยว

ที่เป็นศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสวนป่า ยังมีอีกหลายแห่งให้นักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวตามแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้อย่างสมบูรณ์ พร้อมกับได้รับประสบการณ์ที่ดีและความรู้จากเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านนั้นๆ โดยตรง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รับรู้ ซึ่งเป็นการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอีกทางหนึ่งด้วย

1.3 จากผลการวิจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด

นครสวรรค์ พบว่า ค่าเฉลี่ย 3.09 อยู่ในระดับปานกลาง ถ้าพิจารณาแยกตามสื่อ สื่อบุคคล จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ น้อยที่สุด สื่อมวลชน จากวารสาร นิตยสาร น้อยที่สุด สื่อเฉพาะกิจ จากแผ่นพับ น้อยที่สุด แต่ถ้าพิจารณาในภาพรวมสื่อแผ่นพับ น้อยที่สุด รองลงมา คือ ไปสเตอร์ จึงมีข้อเสนอให้กรมประมง ช่วยเสริมสร้างสื่อและประชาสัมพันธ์หน่วยงาน ให้นักท่องเที่ยวรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์มากยิ่งขึ้นจากสื่อต่างๆ เพื่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้ชัดเจน ให้เจ้าหน้าที่ของกรมประมงช่วยกันเผยแพร่หน่วยงานที่เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ประชาชนได้ทราบว่า มีที่ใดบ้าง และสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวจากจังหวัดอื่นเดินทางเข้ามาเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ โดยการจัดกิจกรรมใหม่ๆ และให้นักท่องเที่ยวได้ทราบว่าทางศูนย์มีบริการด้านต่างๆ เมื่อเข้ามาที่ศูนย์แล้วจะได้รับความเพลิดเพลิน และความรู้ในเรื่องสัตว์น้ำ อาจทำโดยการลงเรื่องของศูนย์ในวารสารการประมง พร้อมทำแผ่นพับ และแจกจ่ายไปตามสถานศึกษา และสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์อีกทางหนึ่ง จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์หน่วยงานให้เห็นได้อย่างชัดเจน ร่วมมือกับทางจังหวัดในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หน่วยงานและสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ของจังหวัดนครสวรรค์ทางสื่อต่างๆ โดยเฉพาะทางอินเทอร์เน็ตเพราะในปัจจุบันเป็นสื่อที่มีผู้ใช้บริการสูงมาก และสามารถเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างกว้างขวาง

1.4 จากผลการวิจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด

นครสวรรค์ พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.28 อยู่ในระดับปานกลาง แต่พบว่าการมาท่องเที่ยวเพื่อมาตกปลาในบึงบอระเพ็ด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 1.91 ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมกับสถานที่ธรรมชาติ เรียนรู้รายละเอียดของสัตว์และพรรณไม้ต่างๆ โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือสร้างมลพิษให้กับแหล่งท่องเที่ยว ช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน จึงควรสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาชื่นชมกับความงามของธรรมชาติและรักษาให้คงอยู่ต่อไป โดยจัดกิจกรรมและสร้างสิ่งจูงใจในด้านอื่นให้กับนักท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลินและสนุกสนานกับการท่องเที่ยวแทน

2. ด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าด้านกิจกรรม จากผลสรุปดังกล่าว ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ควรส่งเสริมและมุ่งเน้นการดำเนินการด้านต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ดังนี้

2.1 ด้านกิจกรรม จากผลการวิจัยพบว่า

การแสดงการให้อาหารจระเข้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องจากทางศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ มีการแสดงการให้อาหารจระเข้เพียงวันเดียว ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ทราบ แต่ทางศูนย์ได้จัดให้มีอาหารจระเข้มาให้ให้นักท่องเที่ยวได้ให้อาหารจระเข้ด้วยตนเองแล้ว และทางศูนย์ก็มีกิจกรรมในด้านอื่นๆ ให้นักท่องเที่ยวได้ดู เช่น สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวต้องการเรียนรู้พันธุ์สัตว์น้ำจืดและพรรณไม้น้ำจืดประเภทต่างๆ ทางศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ จึงควรปรับปรุงในด้านของสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำให้มีความหลากหลายของสัตว์น้ำ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งดูแลสัตว์น้ำที่มีอยู่ในบึงบอระเพ็ดให้คงอยู่และมีความหลากหลายของสัตว์น้ำมากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าสัตว์น้ำภายในบึงบอระเพ็ดลดน้อยลงมาก โดยสังเกตได้จากปลาที่มาอยู่บริเวณแพทางเดินศึกษาธรรมชาติริมบึงบอระเพ็ด กรมประมงควรให้หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบในเรื่องของการบริหารจัดการสัตว์น้ำในบึงบอระเพ็ดให้มีความเข้มงวดในการดำเนินการจับกุมผู้กระทำผิด พ.ร.บ.ประมง ที่เข้ามาจับสัตว์น้ำในบึงบอระเพ็ดเพื่อรักษาสัตว์น้ำให้มีอยู่ตลอดไป และสอดคล้องกับการที่กรมประมงมีนโยบายให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อีกทั้งสถานที่ของทางศูนย์ก็มีความเหมาะสมในการเป็นหน่วยงานทางวิชาการด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมได้รับความรู้ ความเพลิดเพลินใจ จึงควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงในด้านกิจกรรมต่างๆ รวมถึงสถานที่ให้เป็นที่ยึดจุดใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชม

2.2 ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก จากการวิจัยพบว่า

จัดระเบียบร้านค้าต่างๆ ให้ตั้งภายในบริเวณที่จัดไว้ให้เท่านั้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดทางศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ควรจะทำการสำรวจพื้นที่ที่มีการตั้งร้านค้าอยู่แล้วว่าเป็นอย่างไรมีความเหมาะสมหรือไม่ และสถานที่ใดภายในศูนย์เหมาะสมสำหรับจัดตั้งร้านค้าเพื่อความสะดวกกับนักท่องเที่ยว และก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยง่ายต่อการรักษาความสะอาด โดยจัดให้ร้านค้าอยู่บริเวณเดียวกันหรือแยกเป็นแต่ละจุดที่มีความเหมาะสม และมีความเป็นระเบียบ รักษาความสะอาดของสถานที่ อาหาร และภาชนะให้ถูกสุขลักษณะเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค และทางศูนย์ควรจะเข้ามาดูแลในเรื่องของราคาอาหารให้ผู้บริโภคได้รับความยุติธรรมกับร้านค้าต่างๆ ด้วย เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เข้ามารับประทานอาหารบริเวณริมบึงบอระเพ็ด ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาอีกด้านหนึ่ง นอกจากนี้ศูนย์ที่มีมากในบริเวณนี้ซึ่งเข้ามาบริเวณนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมากและอาจทำร้ายนักท่องเที่ยวได้ ทางศูนย์ควรจะมีการดูแลในเรื่องนี้และเอาใจใส่ในเรื่องของความสะอาดของสถานที่และร้านค้า รวมทั้งจัดสวนหย่อมให้มีความสวยงามอยู่เสมอ ควรจัดให้มีสนามเด็กเล่นไว้ด้วย เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวที่มาเป็นครอบครัวมาก หากไม่มีการปรับปรุงอาจทำให้นักท่องเที่ยวไม่เข้ามาท่องเที่ยวที่สถานที่นี้อีกก็ได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณและเป็นการศึกษาภาพรวมเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ จำนวน 323 คนในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาศูนย์พัฒนาประมงทุกศูนย์ของกรมประมงทั้งในสำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง และสำนักวิจัยและพัฒนาประมงทะเลที่เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยให้มีการเก็บสถิติและข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายในทุกๆ ด้านจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการภายในศูนย์ต่างๆ ของกรมประมงและนำมาปรับปรุงการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการของศูนย์ต่างๆ ที่เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้อย่างเต็มที่

2. ควรศึกษาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานอื่นทั้งในด้านรูปแบบของการจัดการท่องเที่ยวการให้บริการทั้งด้านกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของหน่วยงาน สร้างสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน จะเป็นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สัตว์น้ำให้กับเยาวชน

3. ควรศึกษาความต้องการความรู้ในด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดและพรรณไม้น้ำจืดของนักท่องเที่ยวที่เข้าศึกษาดูงานภายในศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพเสริมรายได้ให้กับครอบครัว และเป็นการถ่ายทอดความรู้ที่ตรงกับความต้องการ

4. ควรศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของไข้หวัดนกที่อาจส่งผลถึงนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวที่บึงบอระเพ็ด เพราะมีนกชนิดต่างๆอาศัยอยู่มาก โดยเฉพาะในหน้าหนาวจะมีนกที่อพยพมาจากถิ่นอื่น เพื่อหาทางป้องกันมิให้โรคนี้แพร่กระจายออกไป ซึ่งจะส่งผลต่อการท่องเที่ยวได้

5. ควรศึกษาความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนและนักท่องเที่ยว ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ เพื่อจะได้มีแนวร่วมและมีแนวทางร่วมกันในการบริหารจัดการไปในทิศทางที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียต้องการสามารถนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย . 2544. แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กองอนุรักษ์
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์และสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช. 2540.
รายงานการสัมมนาวลัยลักษณ์ปริทัศน์. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์:โรงพิมพ์ใหม่.

โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. 2546. พื้นฐานรัฐศาสตร์กับการเมืองในศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
หนังสือลำดับที่ 1 โครงการปริญญาโทรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

คณินิจ เสกสรรสุคติกุล. 2546. ความคิดเห็นของประชาชนต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการ
บริการในสวนพฤกษชาติคลองจั่น กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โครงการบัณฑิตศึกษาศาสาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2532.
การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ต่อเนื่องต่อสถานะเศรษฐกิจและสังคม.

จรัสศักดิ์ นันตะวงษ์. 2548. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด – ไป่ก้อนเสา อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จินตนา บุญบงการ. 2539. การสร้างจิตสำนึกการให้บริการกับการปรับปรุงการบริการที่ดี.
คณะกรรมการปฏิรูประบอบราชการ. (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฟอรัม
พริ้นติ้ง จำกัด.

จุฬารัตน์ น้อยเถิน. 2548. ความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอโยธยาจังหวัด
พระนครศรีอยุธยาต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดด้านการอนุรักษ์มรดกโลกทาง
วัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- จำรอง เงินดี. 2524. **จิตวิทยาทั่วไป**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. 2546. **การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชวาล แพรัตกุล. 2526. **เทคนิคการเขียนข้อทดสอบ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ชำนาญ ภู่อี่ยม. 2537. **การสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการในโรงพยาบาลของรัฐ**. อุดรดิตถ์: ฟิออพเซ็ทอาร์ท.
- ถวิล ชาราโกชน์. 2545. **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ เพชรบุรีวิทยาตงกรณีในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ถวิล ชาราโกชน์ และ ศรีณย์ คำริสุข. 2543. **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทิพย์วิสุทธิ.
- ทรงพล ภูมิทัศน์. 2540. **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธนากร วิชัยกุล. 2545. **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางชีวภาพและการบริการบริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติสวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นพมาศ ชีรเวทิน. 2539. **จิตวิทยาสังคมกับชีวิต**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิคม จารุมณี. 2535. **การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แพร่พิทยา.

- นิมิตพงษ์ เชาวนปรีชา. 2545. ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2532. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยเล่มที่ 2. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล.
- บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. 2535. การวัดการประเมินผลการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526. ทักษะการวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ประหยัด ตะคอนรัมย์. 2548 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2530. จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรออฟเซต.
- ไพศาล หวังพานิช. 2526. การวัดผลการเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- มัลลิการ์ ทันธังกา. 2548. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาทางกายภาพบริเวณอุทยานปราณบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- _____. 2548. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาทางกายภาพบริเวณอุทยานปราณบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ้างถึง Remmers, H.H., H.L and J.F. Rummel. 1965. Practical Introduction to Measurement and Evaluation. 2nd ed. New York: Harper & Row.
- มานิตย์ นวลละออ. 2543. “การรณรงค์เพื่อต่อต้านการซื้อสิทธิ-ขายเสียง”. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ. 2533. จิตวิทยา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2538. วิธีวิจัยการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วน
ภาพพิมพ์ จำกัด.

รชนี นพเกตุ. 2539. จิตวิทยาการรับรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก.

รัชชา กุลวานิชไชยนันท์. 2535. ความพึงพอใจของผู้ประกันตนต่อบริการทางการแพทย์: ศึกษา
เฉพาะกรณีผู้ประกันตนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำนักประกันสังคม.
รายงานการวิจัย, สถาบันเทคโนโลยีเกริก.

ลักขณา สรวิวัฒน์. 2544. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.

วรรณพร วณิชชานุกร. 2541. นิเวศท่องเที่ยว: การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพมหานคร:
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

วรรณ วลัยวานิช. 2546. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วัลลภ รัฐนัตรานนท์. 2545. เอกสารประกอบการเรียนระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วษรัตน์ นันทเสน. 2546. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศในอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิเชียร เกตุสิงห์. 2530. คู่มือการวิจัยหลักการสร้างและการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

วิโรจน์ ทองอินทร์. 2546. การกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สำหรับสถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วีระศักดิ์ คณะบุรณ์. 2547. ความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อสภาพภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศรัณยา วรากุลวิทย์. 2546. ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสกรี.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2541. การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ชีระฟิล์มและไซเท็กซ์ จำกัด.

ศูนย์วิจัยป่าไม้. 2541. คู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพมหานคร: คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ, จำรัส ค้างสุวรรณ์ และ จิตติพงษ์ ธรรมมานุสรณ์. 2522. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ชัยศิริการพิมพ์.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2540. รายงานฉบับสมบูรณ์. โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2540. รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร.

สมิต ด้ชฌกร. 2542. การต้อนรับและการบริการที่เป็นเลิศ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. 2545. พฤติกรรมองค์การ:ทฤษฎีและการประยุกต์.
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล. 2541. รายงานการฝึกอบรมหลักสูตรการให้บริการด้านการ
ท่องเที่ยวสำหรับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้.

สันติ สุขเย็น. 2546. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน
พื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดวนกร อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงาน ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2548. คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้
กรุงเทพมหานคร.

สุโท เจริญสุข. 2525. หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
แพรวพิทยา.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2544. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 11).
กรุงเทพมหานคร: เพื่องฟ้าพรินติ้ง.

สุพัตรา สุภาพ. 2520. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

โสภณ ทองปาน. 2544. การเรียนรู้ในสังคมไทย กรณีตัวอย่างบัณฑิตศึกษา. ใน ดิเรก
ปัทมสิริวัฒน์ และ พชรินทร์ ปัทมสิริวัฒน์. (บรรณาธิการ). วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้
ของคนไทย. กรุงเทพมหานคร: พี เอ ลีฟวิ่ง, หน้า 31 -37.

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. 2545. เทคโนโลยีการศึกษา: หลักการและแนวคิดสู่ปฏิบัติ. งานส่งเสริมการ
ผลิตตำรา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อำนาจ ปวงคำ. 2548. ความคิดเห็นของนักทอ่งเกี่ยวข้องกิจกรรมการให้บริการการศึกษาของงานศึกษาและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ป่าในพื้นที่ต้นน้ำ ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Best, J.W. 1986. **Research in Education**. (5th). New Jersey: Englewood Cliffs, Prentice Hall, Inc.

Bloom, B.S. 1984. **Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: Cognitive Domain**. New York: Longman.

Foster, C.R. 1952. **Psychology for Life Adjustment**. Chicago: Amarica Technicals Society.

Issak, A.C. 1981. **Scope and Methods of Political Science: An Introduction to the Methodology of Political Inquiry**. (3rd). Illinois: The Dorsey Press.

Oskamp, S. 1991. **Attitudes and Opinions**. New Jersey: Englewood Cliffs, Prentice Hall.

Wahlmen, B.B. 1973. **Dictionary of Behavioral Science**. New York: Litton Education Publishing.

Webster's New World Dictionary. 1988. **Third College Edition**. Victoria E. Neufeld, editor-in-chief. New York.

กรมประมง. 2548. **สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด**. (Online). Available: www.fisheries.go.th/if-nakhonsawan.

กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช. 2548. **เกร็ดความรู้** (Online). Available: www.dnp.go.th/Park/Frame_1.htm.

กองการเจ้าหน้าที่ กรมประมง. 2548. **หน้าที่ความรับผิดชอบ**. (Online). Available: www.fisheries.go.th/personal.

จังหวัดนครสวรรค์. 2548. **ข้อมูลทั่วไป**. (Online). Available: www.Nakhonsawan.go.th.

_____. 2548. **แผนที่**. (Online). Available: www.http://www.nakhonsawan.go.th.

_____. 2548. **สะพานเดชาติวงศ์**. (Online). Available: www.nakhonsawan.go.th.

_____. 2548. **ยุทธศาสตร์จังหวัด**. (Online). Available: www.nakhonsawan.go.th.

e-learning จังหวัดนครสวรรค์. 2548. **ความเป็นมา**. (Online). Available:
<http://nakhonsawan.nsr.ac.th/e-nakhonsawan/e-learning/>

Task and Access System Knowledge. 2548. **ความสำคัญของการท่องเที่ยว**. (Online).
Available: <http://dit.dru.ac.th/home/023/travel/>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” ในหลักสูตรปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ (บริหารรัฐกิจ) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และนำข้อมูลที่ได้จากท่านไปใช้ในการปรับปรุงการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์และของหน่วยงานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

- 2.1 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 2.2 ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 2.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์
- 2.4 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง และขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

นางสาววิรัตน์ จุฬัมบก
นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 7 ข้อ

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ข้างหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ปัจจุบันท่านอายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าระดับมัธยม

() ระดับมัธยมศึกษา

() สายวิชาชีพ (ปวช. ปวส.)

() ระดับปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

() อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

4. สถานภาพสมรส

() โสด

() สมรส

() หย่า/หม้าย

5. อาชีพ

() รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ / พนักงานบริษัทเอกชน

() เกษตรกร

() ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว (มีกิจการเป็นของตนเอง)

() รับจ้าง

() นักเรียน / นักศึกษา

() แม่บ้าน

() อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

6. รายได้ต่อเดือนโดยประมาณ.....บาท

7. ภูมิลำเนา (จังหวัดที่ท่านอาศัยอยู่)

() นครสวรรค์

() จังหวัดอื่นๆ (โปรดระบุ.....)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

2.1 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจของท่าน
(กรุณาตอบทุกข้อ)

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับระบบนิเวศ		
2. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมในท้องถิ่น		
3. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์		
4. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการส่งเสริมให้มีแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น		
5. มีการจัดการและควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว ไม่ให้เกินความสามารถของชุมชนท้องถิ่นและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ		
6. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่ควรให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว		
7. กิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยวต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือสร้างมลพิษ		
8. นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้รายละเอียดของสัตว์ป่า พรรณไม้ หรือลักษณะของระบบนิเวศได้จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
9. คนในชุมชนมีส่วนช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว		
10. รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะหมุนเวียนกลับไปพัฒนาท้องถิ่น		
11. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสู่แหล่งท่องเที่ยว		
12. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ก่อให้เกิดประโยชน์ระหว่างการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพร้อมๆ กัน		
13. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทำให้คนในท้องถิ่นมีรายได้มากขึ้น		
14. ก่อนการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรศึกษาข้อมูลของสถานที่นั้นๆ ก่อน		

2.2 ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือที่ตรงกับประสบการณ์ของท่าน
(กรุณาตอบทุกข้อ)

ข้อความ	เป็น ประจำ	เป็นบางครั้ง แล้วแต่โอกาส	ไม่ เคยเลย
1. การเดินทางท่องเที่ยวไปในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในช่วงงานเทศกาล วันหยุดราชการ หรืองานประเพณีของจังหวัดต่างๆ			
2. การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบเข้าไป - เย็นกลับ			
3. การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยพักค้างคืน			
4. การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น เดินป่าศึกษาธรรมชาติ			
5. การเดินทางท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และทางประวัติศาสตร์โบราณคดี เช่น เทศกาลแห่มังกร ล่องเรือตามเส้นทางเสด็จประพาสต้น			
6. การเดินทางท่องเที่ยวตามหน่วยงานของรัฐที่เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ศูนย์อนุรักษ์เต่าทะเล (สัตหีบ)			
7. ในการเดินทางท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ปล่อยปลา ปลูกป่า เก็บขยะ			
8. นำความรู้ที่ได้จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รับรู้			

2.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือที่ตรงกับแหล่งข่าวสารในการรับรู้ของท่าน (กรุณาตอบทุกข้อ)

แหล่งข่าวสาร	ระดับการรับรู้ข่าวสาร				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สื่อบุคคล					
- บุคคลในครอบครัว					
- เพื่อน					
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ					
สื่อมวลชน					
- โทรทัศน์					
- วิทยุ					
- หนังสือพิมพ์					
- วารสาร/นิตยสาร					
สื่อเฉพาะกิจ					
- โปสเตอร์					
- แผ่นพับ					
- ป้ายประชาสัมพันธ์					
- อินเทอร์เน็ต					

2.4 แรงงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือที่ตรงกับแรงงใจของท่าน (กรุณาตอบทุกข้อ)

ข้อความ	ระดับแรงงใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เป็นสถานที่ที่สะดวกต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว					
2. ธรรมชาติมีความสวยงาม อากาศดี เยียบสงบ เหมาะสำหรับมาพักผ่อน					
3. ต้องการท่องเที่ยวเพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน					
4. อยากรู้จักพันธุ์สัตว์น้ำจืดและพรรณไม้น้ำจืดประเภทต่างๆ					
5. เดินทางมาศึกษาดูงานวิชาการด้านการประมง					
6. เพื่อมาตกปลาในบึงบอระเพ็ด					
7. ต้องการได้รับความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด					
8. ต้องการมาซื้อลูกปลาพันธุ์ดีเพื่อนำไปเลี้ยง					
9. ต้องการทำบุญ ทำทาน เพื่อให้เกิดความสุขทางใจ โดยการปล่อยปลาให้อาหารปลา					
10. เพื่อมาชมนกที่อพยพเข้ามาอยู่ที่บึงบอระเพ็ดเป็นจำนวนมากในช่วงหน้าหนาว					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
นครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน (กรุณาตอบทุกข้อ)

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
กิจกรรม					
1. จัดให้นักท่องเที่ยวสามารถจับหรือสัมผัสกับสัตว์น้ำเพื่อได้รับประสบการณ์แปลกใหม่และเกิดความประทับใจ					
2. การแสดงการให้อาหารจระเข้					
3. จัดให้มีมัคคุเทศก์พาชมบริเวณศูนย์ทั้งในสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำและบริเวณบ่อเพาะเลี้ยงเพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการแก่นักท่องเที่ยว					
4. จัดให้มีนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการประมงทั้งการเพาะเลี้ยงและการอนุรักษ์สัตว์น้ำในช่วงเทศกาลต่างๆ ของจังหวัดนครสวรรค์					
5. จัดประกวดปลาสวยงามและปลาหายาก					
6. จัดกิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติในบริเวณบึงบอระเพ็ดโดยมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ด้านการประมงเป็นผู้ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว					
7. จัดประกวดภาพวาดสัตว์น้ำ					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
8. มีป้ายให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวอย่าง ชัดเจนบริเวณสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ และบ่อเพาะเลี้ยง					
9. จัดแสดงงานวิชาการใหม่ๆ ที่ทางศูนย์ ศึกษาวิจัยได้ เช่น การเพาะพันธุ์ปลา เสือพ่นน้ำ ทั้งพ่อแม่พันธุ์ และลูกปลา					
10. มีลูกปลาชนิดต่างๆ ที่ทางศูนย์เพาะ พันธุ์ได้ให้นักท่องเที่ยวปล่อยลงสู่ บึงบอระเพ็ดเพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณ สัตว์น้ำ					
สิ่งอำนวยความสะดวก					
11. จัดให้มีที่จอดรถอย่างเพียงพอและ เป็นระเบียบ					
12. มีการดูแลรักษาความสะอาด และ ปรับปรุง อาคาร สถานที่ ตลอดจน สวนสาธารณะให้มีจุดเด่นและ สวยงามเสมอ					
13. มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวก ในเรื่องต่างๆ และดูแล ความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว					
14. จัดระเบียบร้านค้าต่างๆ ให้ตั้งภายในบริเวณที่จัดไว้เท่านั้น					
15. จัดทำป้ายที่ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ระหว่างทางเดิน					
16. ดูแลเรื่องอุปกรณ์ช่วยเหลือ และ ทำเทียบเรือให้อยู่ในลักษณะพร้อม ใช้งานและให้ความสะดวกปลอดภัย แก่นักท่องเที่ยว					

ภาคผนวก ข
คะแนนของกลุ่มย่อย

ตารางผนวกที่ ข1 จำนวนและร้อยละของคะแนนความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์

คะแนนของกลุ่มย่อย	จำนวน (n = 323)	ร้อยละ (100)
7.00	1	.3
8.00	3	.9
9.00	9	2.8
10.00	15	4.6
11.00	50	15.5
12.00	100	31.0
13.00	99	30.7
14.00	46	14.2

$\bar{X} = 12.21$

S.D. = 1.29

คะแนน 7 - 12 เป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับน้อย จำนวน 178 คน

คะแนน 13 - 14 เป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับมาก จำนวน 145 คน

ตารางผนวกที่ ข2 จำนวนและร้อยละของคะแนนประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ
นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัด
นครสวรรค์

คะแนนของกลุ่มย่อย	จำนวน (n = 323)	ร้อยละ (100)
1.00	4	1.2
2.00	4	1.2
3.00	5	1.5
4.00	15	4.6
5.00	32	9.9
6.00	35	10.8
7.00	54	16.7
8.00	72	22.3
9.00	44	13.6
10.00	29	9.0
11.00	9	2.8
12.00	7	2.2
13.00	6	1.9
14.00	2	.6
15.00	2	.6
16.00	3	.9

$\bar{X} = 7.63$

S.D. = 2.50

คะแนน 1 - 7 เป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับน้อย จำนวน 149 คน

คะแนน 8 - 16 เป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับมาก จำนวน 174 คน

ตารางผนวกที่ ข3 จำนวนและร้อยละของคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ

คะแนนของกลุ่มย่อย	จำนวน (n = 323)	ร้อยละ (100)
13.00	1	.3
15.00	1	.3
16.00	1	.3
17.00	1	.3
18.00	3	.9
19.00	2	.6
20.00	4	1.2
21.00	4	1.2
22.00	10	3.1
23.00	9	2.8
24.00	8	2.5
25.00	13	4.0
26.00	3	.9
27.00	5	1.5
28.00	15	4.6
29.00	9	2.8
30.00	20	6.2
31.00	15	4.6
32.00	12	3.7
33.00	19	5.9
34.00	14	4.3
35.00	17	5.3
36.00	15	4.6
37.00	6	1.9
38.00	14	4.3

ตารางผนวกที่ ๓ (ต่อ)

คะแนนของกลุ่มย่อย	จำนวน (n = 323)	ร้อยละ (100)
39.00	14	4.3
40.00	12	3.7
41.00	13	4.0
42.00	7	2.2
43.00	13	4.0
44.00	11	3.4
45.00	11	3.4
46.00	7	2.2
47.00	5	1.5
48.00	4	1.2
49.00	2	.6
51.00	2	.6
55.00	1	.3
$\bar{X} = 34.03$ S.D. = 7.88		

คะแนน 13 - 34 เป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยงที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์ ในระดับน้อย จำนวน 169 คน

คะแนน 35 - 55 เป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยงที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์ ในระดับมาก จำนวน 154 คน

ตารางผนวกที่ ๔ จำนวนและร้อยละของคะแนนแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ

คะแนนของกลุ่มย่อย	จำนวน (n = 323)	ร้อยละ (100)
16.00	2	.6
17.00	1	.3
18.00	2	.6
20.00	1	.3
21.00	2	.6
22.00	5	1.5
23.00	6	1.9
24.00	4	1.2
25.00	10	3.1
26.00	9	2.8
27.00	18	5.6
28.00	24	7.4
29.00	16	5.0
30.00	19	5.9
31.00	20	6.2
32.00	19	5.9
33.00	19	5.9
34.00	22	6.8
35.00	23	7.1
36.00	14	4.3
37.00	18	5.6
38.00	13	4.0
39.00	12	3.7
40.00	9	2.8
41.00	8	2.5

ตารางผนวกที่ ๔ (ต่อ)

คะแนนของกลุ่มย่อย	จำนวน (n = 323)	ร้อยละ (100)
42.00	5	1.5
43.00	5	1.5
44.00	4	1.2
45.00	2	.6
46.00	2	.6
47.00	4	1.2
48.00	2	.6
49.00	2	.6
50.00	1	.3
$\bar{X} = 32.55$	S.D. = 6.21	

คะแนน 16 - 32 เป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนา
ประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์ ในระดับน้อย จำนวน 158 คน

คะแนน 33 - 50 เป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนา
ประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์ ในระดับมาก จำนวน 165 คน

ตารางผนวกที่ ข5 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

คะแนนของกลุ่มย่อย	จำนวน (n = 323)	ร้อยละ (100)
24.00	1	.3
32.00	1	.3
36.00	1	.3
51.00	1	.3
52.00	1	.3
53.00	1	.3
55.00	2	.6
56.00	4	1.2
57.00	1	.3
58.00	1	.3
59.00	5	1.5
60.00	5	1.5
61.00	1	.3
62.00	2	.6
63.00	3	.9
64.00	2	.6
65.00	2	.6
66.00	5	1.5
67.00	4	1.2
68.00	2	.6
69.00	6	1.9
70.00	4	1.2
71.00	8	2.5
72.00	2	.6
73.00	5	1.5

ตารางผนวกที่ ๖5 (ต่อ)

คะแนนของกลุ่มย่อย	จำนวน (n = 323)	ร้อยละ (100)
74.00	2	.6
75.00	4	1.2
76.00	7	2.2
77.00	10	3.1
78.00	9	2.8
79.00	9	2.8
80.00	11	3.4
81.00	12	3.7
82.00	13	4.0
83.00	11	3.4
84.00	9	2.8
85.00	13	4.0
86.00	13	4.0
87.00	18	5.6
88.00	5	1.5
89.00	7	2.2
90.00	12	3.7
91.00	9	2.8
92.00	11	3.4
93.00	9	2.8
94.00	11	3.4
95.00	5	1.5
96.00	13	4.0
97.00	9	2.8
98.00	6	1.9
99.00	5	1.5
100.00	10	3.1
$\bar{X} = 82.02$	S.D. = 12.43	

ภาคผนวก ค
ค่าความเชื่อมั่น

ตารางผนวกที่ ค1 แสดงความเชื่อมั่นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ
นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
นครสวรรค์

ลำดับที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	.6096	.6526
2	.4885	.6692
3	.2236	.7283
4	.2811	.7122
5	.3802	.6930
6	.2274	.7134
7	.4696	.6740
8	.6121	.6342
Alpha	.7157	

ตารางผนวกที่ ค2 แสดงความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและพัฒนา
ประมงน้ำจืดนครสวรรค์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ

ลำดับที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	.4265	.8479
2	.3840	.8497
3	.4192	.8474
4	.3436	.8535
5	.6157	.8325
6	.5794	.8358
7	.5777	.8359
8	.6459	.8303
9	.7599	.8217
10	.5311	.8396
11	.6159	.8325
Alpha	.8516	

ตารางผนวกที่ ค3 แสดงความเชื่อมั่นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนา
ประมงน้ำจืดนครสวรรค์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ

ลำดับที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	.5162	.8029
2	.4852	.8053
3	.3173	.8199
4	.5118	.8030
5	.6398	.7865
6	.3397	.8190
7	.5831	.7938
8	.6223	.7893
9	.6742	.7830
10	.3731	.8216
Alpha	.8192	

ตารางผนวกที่ ค4 แสดงความเชื่อมั่นเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคต่อการใช้บริการ
ของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ในการเป็นสถานที่
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ลำดับที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	.5376	.9242
2	.5195	.9247
3	.6204	.9222
4	.5237	.9240
5	.5164	.9243
6	.4477	.9253
7	.3714	.9280
8	.6040	.9228
9	.5833	.9230
10	.4556	.9252
11	.6568	.9222
12	.7749	.9186
13	.8295	.9180
14	.6645	.9212
15	.6849	.9207
16	.7790	.9188
17	.7334	.9195
18	.7008	.9205
19	.7134	.9204
20	.3554	.9277
Alpha	.9262	

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

- ชื่อ-สกุล : นางสาววิรัตน์ จุฬัมบก
- วัน เดือน ปีเกิด : วันที่ 12 พฤษภาคม 2514
- สถานที่เกิด : กรุงเทพมหานคร
- การศึกษา : 2532 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชินีบน
2539 บริหารธุรกิจบัณฑิต(บริหารทั่วไป) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ตำแหน่งปัจจุบัน : บุคลากร 5
กองการเจ้าหน้าที่ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์